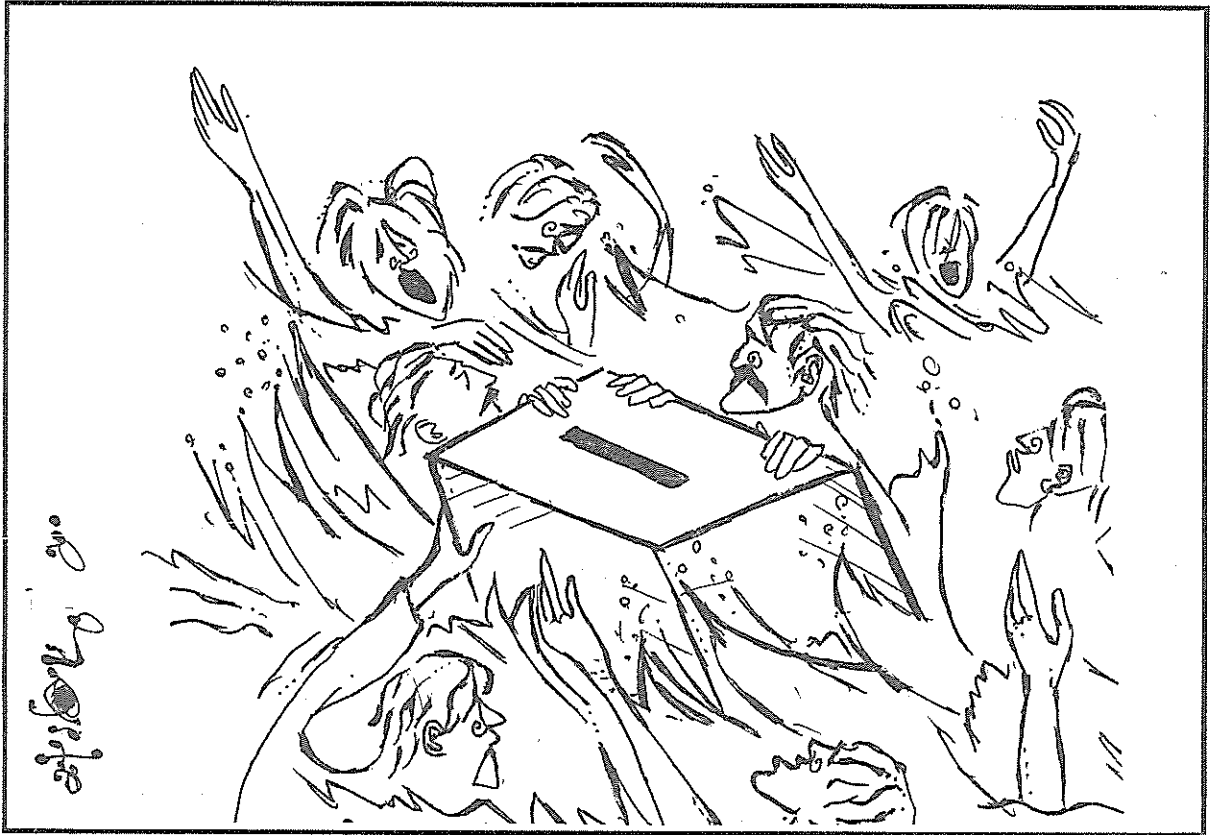

bülten

TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ AYLIK YAYIN ORGANI

Yeşiliyle, Mavisiyle, Kültürüyle, Çağdaş bir İZMİR istiyoruz !

- TMMOB; YEREL YÖNETİMLERE İLİŞKİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER.
- PANEL: İZMİR'İN DÜNYA, BUGÜNÜ GELECEĞİ.
- BÜYÜKŞEHİR BAŞKAN ADAYLARINA SORULAR VE YANITLARI.
- TRAFİK SEMPOZYUMU SONUÇ BİLDİRGESİ.
- ÜNİVERSİTE VE DEMOKRASİ PANELİ.
- KAMU ÇALIŞANLARI SENDİKALARI HAREKETLİ.
- EKONOMİ; "NE YAPTIK BİZ !"
- KONFERANS VE SLAYT GÖSTERİMİ; RESİMDE KADIN (19 MART 1994)
- DÜNYA KADINLAR GÜNÜ KUTLU OLSUN.
- UZMANLIK BİLGİ FORMUNU ŞUBEMİZE GÖNDERİNİZ.
- 27 MART DÜNYA TİYATRO GÜNÜ.
- KOMİSYONLARA SON BAŞVURU 22 MART 1994'E KADAR UZATILDI

Bayramınızı kutlar, sağlık, mutluluk ve esenlikler dileriz.

ONUR - SAN

ISITMA CİHAZLARI SANAYİ ve TİC. LTD. ŞTİ.

- ✓ Buharlı ve Sıcak Su Kazanları
- ✓ Prefabrik Beton Eleman Kalıpları Boyler
- ✓ Hidrafor Kum Filtreleri
- ✓ Su Arıtma Cihazları
- ✓ Eşanjör ve Kondanserler
- ✓ Konveyör Elevatör
- ✓ Radyasyon Kazanları
- ✓ Paslanmaz Çelikten Tanklar
- ✓ Konstrüksiyon ve Çelik Binalar
- ✓ Komple Sanayi Tesisleri

ONUR - SAN

ISITMA CİHAZLARI SANAYİ ve TİC. LTD. ŞTİ.

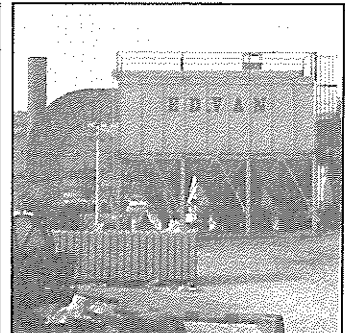
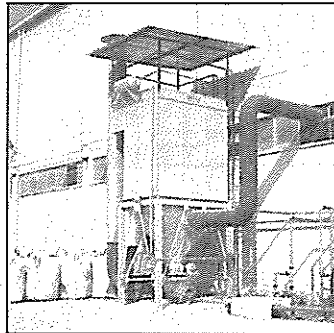
Tel: (232) 339 18 17 Fax: (232) 339 84 90
129/12 Sokak No.17 4.Sanayi Sitesi Bornova - İZMİR

Tozlu Ortamınıza Tek Çözüm FİLTRE dir. "O DA BİZİM İŞİMİZDİR"

- HÜCRELİ SİSTEM JET FİLTRELER,
- HÜCRELİ SİSTEM MEKANİK FİLTRELER,
- KAMLI SİSTEM MEKANİK FİLTRELER,
- BACA GAZI FİLTRELERİ,
- AÇIK TIP TORBALI FİLTRELER,
- SIKLONLAR,
- MULTİSIKLONLAR,
- YAŞ SİSTEM TOZ TUTUCULAR.

HİZMET VERDİĞİMİZ SEKTÖRLERDEN BAZILARI

- Çimento, Seramik, Fayans ve tuğla fabrikaları
- Mobilya, Kereste, Sunta, Kalem, Kağıt ve Ambalaj fabrikaları
- Demir, Çelik ve Döküm fabrikaları
- Yem, Gıda Maddesi ve Un fabrikaları
- Tekstil ve İplik fabrikaları
- Kimyasal üretim yapan Mamül ve Hammadde fabrikaları
- Kömür, Maden ve Kireç ocakları
- Mühendislik, Tesisat ve taahhüt firmaları.

ED-VAN

VANTİLATÖR SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.

Merkez: 2829 Sok. No: 24 1.Sanayi Sitesi 35110 İZMİR Tel:(232) 433 78 33 - 457 37 05 Fax:(232) 433 78 28
İstanbul Büro: Perpa İş Merkezi Kat. 5 No: 249 Okmeydanı 80270 İSTANBUL Tel:(212) 222 13 23 Fax:(212) 222 13 24
Fabrika: Çıkrıkcı Köyü 10303 EDREMLİT Tel:(266) 373 18 25 Fax:(266) 373 16 99

bülten

MART 1994
Yıl: 8 Sayı:58

MMO İzmir Şubesi Adına Sahibi
Fasih KUTLUAY

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Kazım UMDULAR

Yayına Hazırlayan
Asuman KAYIRICI

Bülten Yayın Komisyonu:
Ali Doğan COŞKUN
Oğuz İNCEOĞLU
Tansel TÜRKMEN
Nilgün BAYDAN
Nilgün ATALAY

Gönderilen yazıların yayınlanıp yayınlanmamasına, TMMOB Makina Mühendisleri Odası İzmir Şubesi Yönetim Kurulu karar verir. Yayımlanan yazılardaki sorumluluk yazarlarına, ilan ve reklamlardaki sorumluluk ilanı veren kişi ve/veya kuruluşa aittir.

Bülten'e gönderilen çeviri yazıların kaynağı mutlaka belirtilir. Gönderilen yazılar, yazarlarına geri verilmez.

Dizgi ve Sayfa Düzeni:
MERTCAN Grafik
Tel: 421 87 18

Teknik Hazırlık ve Baskı:
Altındağ Matbaası
Tel: 421 54 75

Kapak Desen
Atılay ARSAN

Yönetim Yeri:
Atatürk Caddesi No:422 Kat.5
35210 Alsancak - İZMİR

Tel:(232) 422 08 11-463 55 54
Fax: (232) 422 60 39

Baskı sayısı: 3800

1994 YILI REKLAM BEDELLERİ
Arka Kapak 5.000.000.-TL.
İç Kapaklar 3.500.000.-TL.

İç Sayfalar
Tam Sayfa 2.500.000.-TL.
1/2 Sayfa 1.300.000.-TL.
1/4 Sayfa 700.000.TL.

Fiyatlara KDV eklenir.

bülten'den

ÇAĞDAŞ PLANLI SAĞLIKLI BİR İZMİR İÇİN ;

27 Mart 1994 tarihinde yapılacak yerel seçimler ile birlikte ülkemiz yeni bir sürece girmeye hazırlanıyor.

Bu sürece girerken Ocak ayı içerisinde yaşanan ve kamuoyunda "kara çarşamba" olarak nitelendirilen günün ardından artan bir ivme ile süregelen ekonomideki dalgalanma toplumun tüm kesimlerini kaygılı bir beklentiye sürüklemektedir.

Sanayideki üretimin durma noktasına gelmesi, yatırımların azalması ile ekonomik göstergeler stagflasyon işareti vermektedir.

Bu durum; sanayiciyi yatırımdan çekindir, yatırım yapamaz hale getirirken ücretli çalışanlarda da işsizlik endişesine yol açmıştır.

Koalisyon hükümeti yıllardır süregelen, ekonomideki enflasyonist politikaları tersine çevirmek vaadiyle halkın çoğunluğunun desteğini alarak iktidara gelmiştir. Ancak bugün ulaşılan bu olumsuz tablo, bu vaatlerin sözün ötesine geçmediğini göstermektedir.

Ne yazık ki 27 Mart Yerel Seçimleri bu olumsuz tablonun değişebileceğine dair bir dönemeç olarak görünmemektedir. Oysa aynı tarih siyasi alanda bir dönemeç olarak nitelendirilebilmektedir.

Ondört yıldır izlenegelen politikalarla siyasal iktidarları oluşturan partilere güvenin azalmasıyla toplumsal bir arayışa yönelinmiştir. Toplumun daha güvenilir, dürüst, farklı ve denenmemiş "seçenek" arayışları özellikle RP tarafından son 2.5 yılda çok iyi kavranmıştır.

RP "öyleymiş gibi yapma" (takiye), politikalarıyla toplumun özlediği parti imajını vermiş ve oy polansiyelini yükseltmiştir. Ancak TBMM içinde laik Cumhuriyet'e ve Atatürk'e yöneltilen çirkin saldırılar, takiyecilerin gerçek yüzünü gün ışığına çıkarmıştır.

Bu noktada ülkemiz insanının "laik Cumhuriyet" "Çağdaş demokratik bir Türkiye" sağduyulu yaklaşımını öne çıkararak 27 Mart seçimlerinde herşeye rağmen, oylarıyla bu yaklaşımlarını somutlayacaklarına inanıyoruz.

Ülkemiz geneli için ekonomik ve siyasal anlamda çok önemli olan 27 Mart seçimleri kentimizin geleceği için de oldukça büyük önem taşımaktadır.

Kentimizin yeşiliyle, mavisıyla, kültürüyle, çağdaş planlı ve sağlıklı bir İzmir olması için Şubemiz Sekreteryasında hazırlanan TMMOB İzmir İl Koordinasyon Kurulu Raporunu Bülten'imizin ilgili sayfalarında bulabilirsiniz. Ayrıca, Büyükşehir Belediye Başkan adaylarına sizin için yönelttiğimiz sorulara aldığımız yanıtlarla adayları, daha yakından tanıyabileceğiniz inancındayız.

ODAMIZIN 35. GENEL KURUL TOPLANTISINA GİDERKEN

Odamızın 35. Genel Kurul Toplantısı 5-6 Mart 1994 tarihinde gerçekleştirilecektir. Şubemizin 9 Ocak 1994 tarihinde yapılan seçimleriyle belirlenen 50 Oda delegemizin katılımıyla gerçekleştirilecek toplantıya yönelik çalışmalar sürdürülüyor. Bu süreçte Şubemiz delegeleri ile yapılan üç toplantıda özellikle "Yerinden Yönetim Etkin Merkezi Koordinasyon anlayışının" Oda Tüzük ve Yönetmeliklerine yansıtılması hedef alınmıştır.

Odamızın 40. yılına girdiği bu dönemde; ülke bütünlüğünde Oda örgütünün tümünü kucaklayarak demokratik işleyiş yaratacak eşit ve sağlıklı gelişimi sağlayacak bir örgütlenme anlayışının yaşama geçirilmesi gerekmektedir.

Şubemiz delegeleri ayrıca yeni dönem yönetim kurulu oluşumunda "Ortak Çalışma Anlayışıyla ve Kararlılıkla Hareket Eden Bir Ekib" modelini esas almaktadır. Oda Genel Kurulumuzun bu değerlendirmeler ışığında "Daha Etkin ve Güçlü bir Oda için" en iyi çözümleri yaratacağına inanıyoruz.

Yüksel Çakmur, Şubemizi ziyaret etti

Izmir Büyükşehir Belediye Başkanı Yüksel Çakmur, Şubemize bir ziyarette bulundu. Şube Başkanı Fasih Kutluay ve Yönetim Kurulu Üyelerimiz tarafından kabul edilen Çakmur, yerel yönetimler ve meslek odalarının iyi niyetli davranışlarla işbirliği içinde olmaları gerektiğini söyledi.

Şubemizde yapılan çalışmalarını yakından izlediğini belirten Çakmur, Yönetim Kurulumuza da başarılar diledi. Şube Başkanı Fasih Kutluay ise, bir meslek örgütü olarak yerel yönetimlere, uzmanlık alanına giren tüm konularda katkıda bulunmaya hazır olduklarını söyledi. Bu anlamda belediyeden gelecek her türlü yardım talebi ve başvurunun olumlu karşılanacağını bildiren Kutluay, "amacımız bilimsel doğruların kent yaşamında da karşılığını bulmasını ve uygulamaya girmesini sağlamaktır" dedi.

Büyükşehir Belediye Başkanı Yüksel Çakmur, Şubemiz Lokalinde, Yönetim Kurulu Üyelerimiz ile..

DUYURU

Bilindiği üzere şubemizde bilirkişilik, periyodik kontrol, ekspertizlik, kalite ve yeterlik belgesi hazırlama hizmetleri, görevlendirilen üyelerimiz tarafından gerçekleştirilmektedir. Yeni dönemde anılan hizmetleri daha geniş bir üye katılımı ile gerçekleştirmeyi hedeflemekteyiz.

Bu amaç doğrultusunda, Bültenimiz Eki'nde sizlere sunduğumuz "Uzmanlık Durumu Bilgi Formu"nu doldurarak, 30 Mart 1994 tarihine kadar Şubemize, il, ilçe veya işyeri temsilciliklerimize ulaştırmanızı rica ederiz.

MMO İZMİR ŞUBE YÖNETİM KURULU

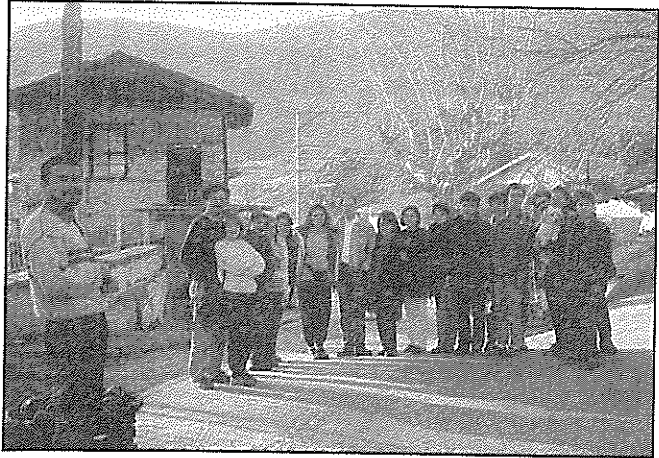
İşyeri Temsilciliklerimiz Seçimle belirleniyor

Şubemiz İşyeri Temsilcileri seçimlerle belirlenmeye başlandı. İşyerinde yapılan toplantılarla belirlenen temsilciler, dönem süresince Şube - üye iletişiminin sağlıklı ve kesintisiz sürdürülmesinde etkin görev alacaklar İşyeri temsilcileri, şube çalışmalarına katkı ve katılım sağlanmasında önemli sorumluluk yükleniyorlar.

Bugüne kadar DSİ 2.Bölge Müdürlüğü ve PETKİM'de İşyeri Temsilcilikleri Seçimleri yapıldı. DSİ'de İskender ERNAS, Ercüment ZİNGİL, PETKİM'de Necmettin ÇETİNKÖPRÜLÜ, Müfit YILMAZ, Ünver KAR, Emre ÇUHADAR ve Hüseyin ODABAŞI İşyeri Temsilciliği ve Yardımcılıklarına seçildiler.

Yeni dönem İşyeri Temsilcilerine çalışmalarında başarılar diliyoruz.

Gölcük Gezisi ve İki günde iki mevsim

Şubemizin 26-27 Şubat 1994 tarihlerinde ÖDEMiŞ - GÖLCÜK'e gerçekleştirdiği gezi, katılan üyelerimize güzel bir hafta sonu yaşatmakla kalmadı, bir sürpriz de armağan etti.

Cumartesi günü saat 09.00'da hareketimizden Gölcük Motel'e varıncaya kadar bizi takip eden sisli hava çevresi 8 km olan sevimli göle geldiğimizde de devam etti. Saat 12.00'de ulaştığımız motelde öğle yemeği, sohbet ve serbest dinlenme hep sisle kaplı sonsuzluk hissi veren bu havada yaşandı. Gölün karşı kıyılarında bulunan ağaçlar bir görünüş bir kaybolurken, grubumuzdan ve motel çalışanlarından başka kimsenin bulunmadığı Gölcük kasabası da tam bir sessizlik içindeydi.

Ve pazar sabahı... Bir önceki günün sisinden iz taşımayan, pırl pırl bir bahar sabahıydı. Sis perdesinin yerini dağları, gölün karşı kıyılarını ve doğanın uzak - yakın tüm hatlarını ortaya çıkaran pırl pırl bir ışık seli almıştı. Sessizlik yine sürüyordu ancak artık bulunduğumuz yer dünkü yer değildi. Sanki gece uyur uyumaz bilinmez bir güç bizi bambaşka bir yere taşımıştı. Dönüşte, Birgi köyünde verilen kısa mola, çantalara birkaç köy ekmeği ve kilosu 40.000 liradan satılan süzme zeytin yağının yerleştirilmesiyle noktalandı.

Güzel bir haftasonu daha bitmişti. Şimdi yolun diğer ucunda işyerinde evde yaşanacak yoğun sataleler, yapılması gereken işler, sıkışık tepiş trafik ve düşlere yer olmayan katı bir kent duruyordu.

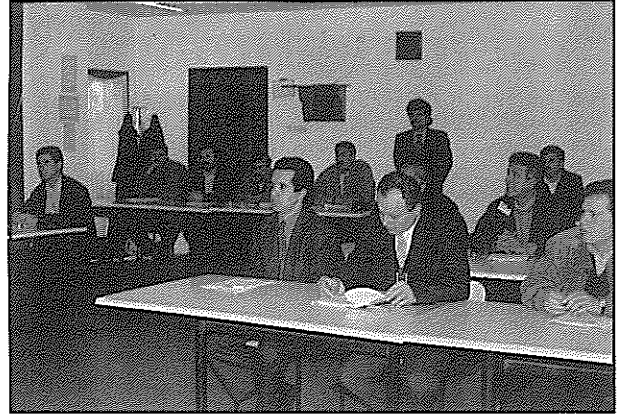
Servis Şoförlerine Trafik Eğitimi

● Trafik kazalarının neden olduğu can ve mal kayıplarının bilançosu kişileri ve kamuoyunu giderek daha duyarlı ve bilinçli olmaya zorluyor.

Hergün yüzlerce çalışanını "servis şoförlerine" emanet eden firmalar da trafik terörüne karşı önlem alma ihtiyacı hissetmeye başladılar.

Philsa A.Ş.'nin başvurusu üzerine Şubemizin Dinamik Sürücü Kursu tarafından verilen seminere katılan sürücüler, programın çok yararlı olduğunu söylediler. Dinamik Sürücü Kursu yetkilileri ise, dileyen firmalara bu tip eğitim programları düzenleyebileceklerini belirterek, "sürücü belgesi bulunanların da eğitime ihtiyaçları vardır. Düzenli ve sağlıklı bir trafik akışı için trafik kurallarının bilinmesi ve uygulama refleksinin kazanılması büyük önem taşımaktadır" dediler.

Bu arada Şubemizin Dinamik Sürücü Kursu bünyesinde düzenlediği "ücretsiz trafik eğitimi" semineri de devam ediyor. Sürücü belgesi olan veya olmayan herkes bu kurslardan ücretsiz olarak yararlanabilir.

Dinamik Sürücü Kursu, Philsa A.Ş.'de servis şoförlerini eğitti.

Bu dönem Bilgisayar Kurslarımız büyük ilgi görüyor...

Soma'da Bilgisayar Kursu

Soma İlçe Temsilciliği bünyesinde üyelerimize yönelik DOS QUATTRO PRO kursu düzenlendi. Şubemiz bilgisayardan sorumlu Teknik Görevlisi Necmi VARLIK tarafından verilen kursa 10 kişi katıldı.

Kurs sonunda başarılı olan katılımcılara belgeleri verildi. 31 Ocak 6 Şubat tarihleri arasında toplam 30 Saat süren kurs, talep olması halinde diğer temsilciliklerimizde de tekrarlanacak.

Bu arada Şubemiz Eğitim Merkezinde de kurslarımız yoğun olarak devam etmekte. Makina Mühendisliği Bölümünden başvuran bir grup öğrenciye, ders programlarına uygun saatlerde bir kurs programı düzenlendi.

Bilgisayar Kurslarına başvurularla yeni dönemler açılmaya devam ediyor. Yeni dönem kurs tarifelerini Bülten Sayfalarımızda bulabilirsiniz.

Kore'den konuk Profesör

Kore Seul Üniversitesinden Prof. Choon Sik Kang, Şubemizin davetlisi olarak İzmir'de firmaları gezdi.

Metalürji konusunda uzman olan Kang,

bölgemiz sanayi kuruluşlarında çalışan üyelerimizin karşılaştıkları üretim problemleri ile ilgili soruları yanıtladı.

Şubemiz ve İşyeri Temsilcilerimizin organizasyonu ile ASMAŞ, BMC, DEMAŞ, DEÜ, PETKİM, SSBYB, DSİ 2. Bölge Müdürlüğü, Karayolları 2. Bölge Müdürlüğü ve JANTAŞ gibi kuruluşları gezen Profesör Kang, bir haftanın sonunda olumlu izlenimlerle İzmir'den ayrıldı.

Oda Genel Kurulu'na doğru Delege Toplantılarının İkincisi yapıldı

Şubemiz delegeleri, Oda Genel Kurul sürecine görüş ve önerilerin değerlendirildiği toplantılarla hazırlanıyorlar. "Yerinden Yönetim ve Etkin Merkezi Koordinasyon" ilkesinin oda tüzük ve yönetmelikleriyle yaşama geçirilmesi amacına yönelik tartışma ve değerlendirmelerin yapıldığı delege toplantılarının ikincisi de 23 Şubat 1994'de Şube binamızda gerçekleştirildi.

Daha etkin ve güçlü bir Makina Mühendisleri Odası yaratılması amacıyla, tüzük ve yönetmelik değişiklikleri ve Oda Yönetim Kurulu oluşumunda gözönünde bulundurulması gereken ana ilkelerin ele alındığı toplantılarda oluşturulan kararlar, Şube Yönetim Kurulumuzca Ankara'da tüm birimlerin katıldığı Danışma Kurulu Toplantılarına taşınmaktadır.

ENDÜSTRİ MÜHENDİSLERİ MESLEK DALI KOMİSYONU ÇALIŞMALARINA BAŞLADI

MEDAK - MDK Çalışma yönetmeliği gereğince 1994 - 95 çalışma döneminde görev alacak Endüstri Mühendislerinin belirlenmesi için 22.02.1994 tarihinde yapılan genel üye toplantısına katılan üyeler aşağıdaki dilek ve önerilerini iletmislerdir.

1. Komisyonun toplantı periyodunun uzatılması (15 günde 1 veya ayda bir) ve her bir komisyon üyesinin bir projenin sorumlusu olması.
2. Odalaşma sürecinin gerçekleşmesi için komisyon çalışmalarının olgunlaştırılması ve oda için altyapının oluşturulması gereklidir.
3. Endüstri Mühendislerinin kendi odalarını kumaları yerine MMO içinde kalarak örgütüllüklerini sürdürmeleri ve MMO ismine Endüstri Mühendisliği isminin eklenmesi.

4. MEDAK ve MDK'lar arasındaki iletişim güçlendirilmeli ve bu koordinasyonu MEDAK sağlamalıdır.

5. Odalaşma nedir, Odalaşma neden gereklidir ve Nasıl odalaşılır? Sorularının yanıtları komisyon içerisinde ve MEDAK ile komisyonların ortak toplantılarında çok yönlü olarak tartışılıp karar aşamasına gelinmelidir.
6. Endüstri Mühendisliğinin tanıtılması için komisyon daha aktif çalışmalıdır.
7. İş buima, iş güvencesi ve ücretler hakkında komisyon çalışmalar yapmalı, görüşlerini kamuoyuna açıklamalıdır.
8. Ayda bir yapılan periyodik kokteyllerde üye adreslerini güncelleştirme yönünde çalışmalar yapılmalıdır.
9. MDK toplantılarının üye ve meslektaşlara

açık olarak yapıldığı duyurulmalıdır.

10. Ülkenin ekonomik durumu, KİT'lerin özelleştirilmesi, Sermaye Piyasası vb. konularda komisyon kamuoyuna açıklamalar yapmalıdır.
11. Endüstri Mühendislerinin çalışmalarını zorunlu kılıcak yasaların hazırlanması için görüş ve öneriler üretilmelidir.
12. KOSGEB ile ortak çalışmalar yürütülmelidir.
13. Toplantı tutanakları üyelere ulaştırılmalıdır.
14. Şube E.M. bülteni çıkarılmalıdır.
15. Küçük sanayi sitelerin edarışma büroları kurulmalıdır.
16. Öğrencilerin staj ve bitirme projesi gibi istemleri sistematik bir biçimde karşılanmalıdır.

ENDÜSTRİ VE İŞLETME MÜHENDİSLERİNİN YENİ DÖNEM MDK ÜYELERİ BELİRLENDİ

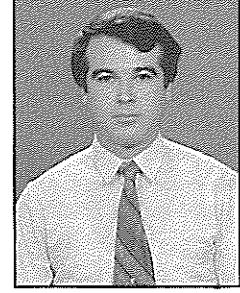
Endüstri ve İşletme Mühendislerinin yeni MDK üyeleri belirlendi
22 Şubat 1994 tarihinde yapılan Endüstri İşletme Mühendisleri Genel Üye Toplantısında yeni MDK'da görev dağılımı aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

Başkan	: Turhan ÖNGEN
Başkan Vekili	: Elife ACAR
Raportör	: Nilgün BAYDAN
Üye	: Mustafa ÖZCAN
Üye	: Erdal KUKUL
Üye	: Turgay ŞIRVAN
Üye	: Şafak DEMİRALP

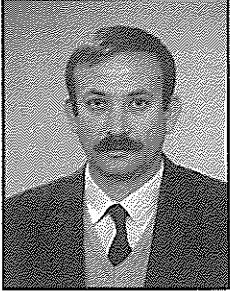
ŞAFAK DEMİRALP

7 Mayıs 1971 Malatya'da doğdu. 1993 tarihinde Dokuz Eylül Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölümü'nü bitirdi. İyi derecede İngilizce biliyor. Ayrıca ikinci bir lisan öğrenmek amacıyla Alman Kültür Enstitüsüne devam ediyor.

MUSTAFA ÖZCAN

1954 Çanakkale'de doğdu. Ege Üniversitesi Mühendislik Bilimleri Fakültesinden Mart 1978 tarihinde mezun oldu. Bu tarihten beri ASMAŞ Ağır Sanayi Makinaları A.Ş.'de çalışmaktadır. Sırası ile Üretim Planlama Mühendisliği, Yan Sanayi Şelliği, görevlerinde bulundu. Şu anda üretim metod ve proses şelliği görevini yürütmektedir.

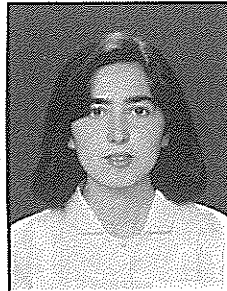
TURHAN ÖNGEN
(Başkan)

1956, Bayındır doğumlu. Evi 2 çocuklu. Endüstri Mühendisi - ODTÜ 1979 mezun oldu. TEKFEN, Aliağa Petkim Şantiyesi, BMC, Betonsan Konut A.Ş., Baytur A.Ş., Foça Şantiyesi'nde çalıştı. Halen METAŞ'ta endüstriyel araştırma bölümünde çalışmaktadır. 1990 yılında da MDK'da çalışmıştır.

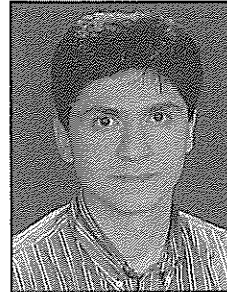
ELİFE ACAR
(Bşk. Vekili)

1964 yılında Karşıyaka İzmir'de doğdu. Dokuz Eylül Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Endüstri Mühendisliği Bölümünden 1986 yılında mezun oldu. 1987'den buyana Vestel Elektronik San. A.Ş.'de çalışıyor. Geçtiğimiz dönemde Endüstri Mühendisliği Komisyonunda görev yaptı.

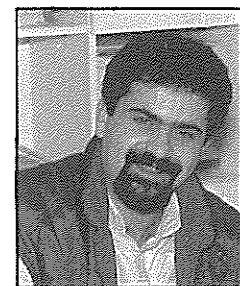
NİLGÜN BAYDAN
(Raportör)

1967 yılında Sivas'ta doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini İzmir'de tamamladı. 1991 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölümünden mezun oldu. Bir süre MMO İzmir Şubesi Bülten Yayın Yönetmeni olarak çalıştı. Eylül 1992 tarihinden bu yana Ege Seramik A.Ş. Planlama ve Stok Kontrol Müdürlüğü'nde çalışmaktadır.

ERDAL KUKUL

1964 Trabzon'da doğdu. 1988 yılında DEÜ Eng. Müh. Bölümünü bitirdi. SÜPERPAR A.Ş. ve MAKRO A.Ş.'de çalıştı. Halen CEVHER Makina A.Ş.'de Kalite Sistemleri konusunda çalışmaktadır.

TURGAY ŞIRVAN

1965 Ulukışla - Niğde doğumlu. DEÜ. Müh. Fak.'den 1986 yılında mezun oldu. Otomotiv Yan Sanayi firmaların da çalıştı. 1988 yılından itibaren de M.M.O. İzmir Şubesinde teknik görevli olarak çalışmaktadır.

GİRİŞ

Bizler TMMOB'ne bağlı odaların İzmir Birimleri olarak; "mesleğimizin ve meslektaşlarımızın sorunlarının ülkemizin ve toplumumuzun sorunlarından bağımsız olamayacağı gerçeğiyle" öncelikle bölgemiz ve kentimiz sorunlarına ilişkin görüş, öneri ve projeleri üreterek yerel yönetimlere katkı ve katılımında bulunmayı görev biliyoruz.

Bilginin çağımızı niteleme özelliği kazandı ve toplumların bilgi toplumu oluşumu sürecine girdiği günümüzde, ülkemizin çağdaş demokratik ülkeler arasında özlenen yerini alabilmesi için; bugün siyasal iktidara ve özellikle yerel yönetimlere her zamankinden daha çok görev ve sorumluluk düştüğüne inanıyoruz.

27 Mart Genel Yerel Seçimleri ile oluşacak yönetimlerin topluma bu bilinçle yaklaşması ve bu yaklaşım açılımında çalışmalarını planlaması gerekmektedir. Yerel yöneticilerin bu önemli süreçte, bölgemiz ve kentimizle ilişkin sorunların çözümünde, ÇAĞDAŞ BİR İZMİR KENTİ için geliştirilecek projelerle ilgili tüm kişi ve kuruluşların katkı ve katılımını sağlayacak "katılım mekanizmalarını" yaratması gerekmektedir. Katılım

mekanizmalarının oluşturulup işletilmesiyle; bilginin işleştirelerek yaşamda karşılığını bulması ve kentlilik anlayışının derinleştirilerek çağdaş kent kültürünün yaratılması sağlanacaktır. Çağdaş bir kent ve kent kültürünün oluşturulması amacıyla, öncelikle birer kentli olan TMMOB'ne bağlı Odaların İzmir Birimlerine kayıtlı 25.000'i aşkın üyemizin üretim sürecinin her alanında yer almasından kaynaklanan bilgi ve deney birikimleri ile oluşturduğumuz görüş ve önerilerimizi kamuoyuna duyuruyoruz.

Broşürde yer alan ve her birimin kendi uzmanlık alanlarından hareketle hazırladığı raporların özetini içeren görüş ve önerilerin özelliği yerel yönetimlere aday olan kişilerce çok iyi değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu değerlendirmelerin uygulamalara yansıtılmasıyla "demokrasilerde kurum ve kuralın yerli yerine oturtulması" ifadesinde karşılığını bulan "katılımcılık" ilkesi işler kılınarak ÇAĞDAŞ BİR İZMİR KENTİ'nin yaratılması yolunda önemli adımlar atılacağı inancındayız. Saygılarımızla

TMMOB İZMİR İL KOORDİNASYON KURULU

KENT PLANLAMASI

Bugün kentlerimizin en büyük sorunu plansız büyümedir.

✓ Halkın sağlıklı yaşam koşullarında yaşayabileceği çağdaş bir İzmir'in oluşumu ancak KENT KURULTAYLARI'nın oluşturulması ile olanaklıdır. Meslek odaları, sivil toplum örgütleri ve ilgili tüm kurum ve kuruluşların temsilcilerinden oluşturulacak Kent Kurultayı "yerinden yönetim" ilkesinin yaşama geçirilmesinde etkin bir katılım mekanizması olarak işletilmelidir.

Yerel Seçim Öncesi, TMMOB İzmir İl Koordinasyon Kurulunun görüş ve önerileri Çağdaş, planlı, sağlıklı bir İZMİR için...

Böylece kente ilişkin planlamanın ve projelerin bilimsel bir platformda, ilgili tüm tarafların katılımı ile oluşturulması sağlanacaktır.

✓ Kentlerin çevresinde yeşil kuşak oluşturulmalı ve kent planlamasında kişi başına en az 10-15 m² yeşil alan hedefinin gerçekleştirilmesine yönelik çalışmalar başlatılmalıdır.

✓ Yüksek yapılar ve gökdelenler altyapı ve çevre düzenlemesi ile birlikte ele alınmalı ve kentte hava akımını kesmeyecek şekilde konumlandırılmalıdır.

✓ Tarihi mimari ile kent dokusu korunmalı, mevcut planları bile yadsıyan bir anlayışla sürdürülen yapılaşma çalışmaları durdurulmalıdır.

✓ Sanayi tesisleri kent yerleşim alanları içinde kurulmamalı, verimli tarım arazilerine, sit ve orman alanlarına yerleşim kesinlikle önlenmelidir. Sanayi tesisleri kentin çevresini, havasını, suyunu kirletmeyecek şekilde planlanmalı ve yeterli kapasitede arıtma tesisi kurduğu denetlendikten sonra işletme izni verilmelidir.

✓ Mülkiyeti kamuya ait olan Konak alanında, Yeni Kıyı Kanunu ve ilgili Yönetmelikçe yapılması yasal olmayan Galeria Projesinden vazgeçilmelidir.

GECEKONDULAŞMA

Kent dokusunun en sağlıksız ve en tehlikeli yanını oluşturan "gecekondulaşma", ne yazık ki İzmir'de tüm kent yerleşiminin % 70-80'ine ulaşmıştır. Başlangıçta kent çevresindeki yeşil alanlar içine oturtulan bu yerler, giderek ilkel sağlık koşullarının hüküm sürdüğü, arazi mafyasının cirit attığı, ekonomik hiçbir denetimin bulunmadığı alanlar haline almıştır. Gecekondulaşmanın daha da tehlikeli bir diğer boyutu bu yerlerin "apartmankondu" haline dönüşmesidir. Gecekondu sorununun çözülmesi için;

✓ KENT NAZİM PLANI oluşturularak, bel-ediyeler, bu plana uygun imar arsaslarını belirlemeli ve buralarda yapılaşma başlamadan önce gerekli altyapının ilgili kurumlar eşgüdümünde oluşmasını sağlamalıdır. Bu plan uyarınca yasal olmayan tüm yapılar yıkılmalı ve planlama ile yıkım dışı bırakılan kondular, sağlıklı konutlara ve yerleşim alanlarına dönüştürülmelidir.

✓ Kentsel denetim birimi oluşturulmalı ve kent hizmetlerinin yasadışı yerleşim bölgelerine götürülmesi engellenmelidir.

İÇME SUYU VE ATIK SU

Kente, yaşamsal önem taşıyan sağlıklı içme suyunun kazandırılması için;

✓ İzmir, şu anda içme suyunun yaklaşık olarak % 85'ini yeraltı kaynaklarından karşılamaktadır. Kuyulardan alınan su, yalnızca ozonlama ve klorlama yöntemiyle arıtılarak şebekelere verilmektedir. Bu ne-

denle içme suyu sağlayan havzalarda yapılaşma önlenmelidir. Bu bölgeler için merkezi ve yerel planlama yapıp, plan gerekleri süratle uygulamaya koyulmalıdır. Bu çerçevede özellikle;

✓ Tahtalı Barajı, yüzeysel sularla beslenen bir baraj olduğundan, havzasındaki yeşil bitki örtüsü korunarak yapılaşmaya izin verilmemelidir. Bu nedenle orta ve uzun mesafedeki koruma alanında mevcut konut ve konut dışı yapılar hakkında yasal işlem yapılmalıdır. Bu işlemler baraj su tutmaya başlamadan bitirilmelidir.

✓ Belli pilot bölgelerde yapılan ölçümlere göre, İzmir'deki altyapı eksikliği, hatalı ve yanlış montaj ve yıllardır süren bakımsızlık nedeniyle su dağıtım sırasında meydana gelen kaçakların 65'e varan oranda olduğu belirlenmiştir. Bu çok önemli kaybın bir an önce başlatılacak çalışmalarla ele alınarak, % 20 oranlarına düşürülmesi sağlanmalıdır.

✓ Termik santrallerden, sanayi tesislerinden ve motorlu taşıtlardan kaynaklanan hava kirliliği nedeniyle yağmur sularındaki asit oranı sürekli artmaktadır. Bu nedenle, içme sularının pH der-ecesi sürekli kontrol altında tutulmalıdır.

✓ İzmir'de kent nüfusunun su ihtiyacı 148.726 m³/gün, sanayi kesiminin su tüketimi ise 14.919 m³/gündür. Yeraltı sularının kontrolsüz ve ücretsiz temininden kaynaklanan bir "rahat su tüketimi" olduğu görülen İzmir'de özellikle sanayi kesiminde "kirleten öder" ve "tüketen öder" prensibi uygulamaya konulmalıdır. Konutlarda yeni rezervuar dizaynı gibi, daha az su tüketimini sağlayacak önlemler alınmalıdır.

✓ Atıksuların içme suyunu karışmaması için gerekli planlama yapılmalıdır. Atıksu kanalları tekniğine uygun olarak döşenmeli ve akışın kesilmemesi sağlanmalıdır.

✓ Su dağıtım hatlarında kontrol sistemleri kurularak, suyun hat boyunca eşit ve aynı zamanda kullanımı sağlanmalıdır.

✓ Yürürlükteki Çevre Kanununun Belediyelere ceza yaptırım yetkisi vermemesi nedeniyle, Büyükşehir ve İlçe Belediyeleri, müccavir alan sınırları içinde kirletici kaynakların ortadan kaldırılmasına yönelik etkili önlemler alamamakta ve caydırıcı rol oynayamamaktadır. Bu nedenle 2872/3301 sayılı Çevre Kanunu'nda Belediyelere ceza yetkisi tanınması ve 2560/3001 sayılı Su ve Kanalizasyon İdareleri Kanunu'nda yaptırım yetkisinin verilmesi yönünde hukuki düzenlemelere ivedilikle gidilmesi gerekmektedir.

KÖRFEZ KİRLİLİĞİ

✓ Büyük Kanal Projesinin ve Kentsel Atıksu Arıtma Tesisinin devreye alınma tarihi 2010 yıllarına sarkmış bulunmaktadır. İzmir için büyük önem taşıyan bu proje körfezin de tek kurtuluş umudu du-

rumundadır. Bu nedenle Büyük Kanal projesinin ana ve yan kolektörleri ile bir an önce tamamlanıp, arıtma tesisinin devreye alınması ve atıksuların arıtılmış olarak, derin deşarj yöntemi ile atılması sağlanmalıdır.

ULAŞIM

Kentte hava ve gürültü kirliliğine en çok neden olan etkenlerden birini trafik hareketleri oluşturmaktadır. Düzensiz ve sağlıksız işleyen trafikte kaybedilen zaman ve enerji, kent insanında, fizyolojik ve psikolojik yıpranmalara neden olmakta ve büyük ekonomik kayıpları yaratmaktadır.

✓ Kent içinde toplu taşıma araçları ile ulaşım önem verilmeli ve deniz kenti olan İzmir'in bu özelliğine uygun olarak ulaşım sistemlerinin deniz yolu ile entegrasyonu sağlanmalıdır. Özel araçlara kent içine giriş cazip ve "kolay" olmaktan çıkarılmalıdır.

✓ Planlanan çevre yolları zaman geçirmeden tamamlanmalı, transit trafik ve oto gar kent dışına çıkarılmalıdır.

✓ Artık kıyılarda yol amaçlı dolgu yapılmamalı, yapılmış olan dolgular kentinin rekreasyon amaçlı kullanımına ayrılarak, kıyıları trafik kaosundan kurtarılmalıdır. Kordonboyuna altı kaotik hızlı bir trafik yolunun yapılması, çekeceği aşırı trafik yükü nedeniyle kısa sürede yetersiz kalacak ve bu yola kent içi bağlantı noktaları kilitlenecektir.

✓ Kentimize yeterli otopark sağlanabilmesi bir planlama (imar-ulaşım planlaması) sorunudur. Kent planları yapılırken, otoparkların doğru konum ve sayıda yapılması esastır. Bugün İzmir'de 335 bin kayıtlı araç bulunmakta ve her yıl 54 bin araç trafiğe katılmaktadır. Bu nedenle, yönetmeliklerde ve programlarda otopark yapımını özendirici tedbirler alınmalı ve otoparklar (park yerleri) tapuda eklenti olarak tescil edilebilmeli ve ait oldukları bağımsız bölümlerle alınıp satılabilmelidir.

✓ Egzoz gazı emisyonlarını azaltmak için araçlara katalitik konvertör takılmalıdır. Dizel araçlara is tutucu filtre takılmalı, egzoz gazı ölçümleri periyodik olarak yapılmalı ve teknik olarak uygun olmayan araçlar trafiğe çıkarılmamalıdır.

✓ Kısa vadede ise, kentte trafik sıkışıklığına yol açan noktalar tespit edilmeli ve gerekli altyapı çalışmaları gerçekleştirilmelidir. Yolların kalitesi artırılmalıdır.

✓ Yollardaki denetimler artırılmalı ve belediye trafik ekiplerinin aktif olarak görev yapması sağlanmalıdır.

✓ Toplumun herkesinin Trafik konusunda bilinçlendirilmesi için eğitim çalışmaları yapılmalıdır.

ISINMA

Kış aylarında özellikle yaşı ve çocukların ölümüne yolağan boyutlara ulaşan hava kirliliğine neden olan "ısınma kaynaklı kirliliğin" önlenmesi için;

✓ Doğalgaz ile ısınmak için gerekli yatırım çalışmaları bir an önce tamamlanmalıdır. Kent altyapısı doğalgaz kullanımına uygun olarak revize edilmelidir.

✓ Konutlarda merkezi ısıtma sistemleri teşvik edilmelidir. Bu şekilde ulusal ölçekte tasarruf sözkonusu olacaktır.

✓ Bacaların periyodik olarak temizlenmesi sağlanmalıdır.

✓ Yüksek verimli yakma sistemine sahip ka-

zan kullanımı teşvik edilmeli ve araştırma projelerine destek verilmelidir.

✓ Özellikle Ege Bölgesinde yoğun olduğu belirlenen jeotermal enerji kaynakları, kentimizde ısıtma amacıyla kullanılmaya başlanmalıdır. Bu konuda yapılacak yatırım çalışmaları için gerekli mali kaynak, hizmetten yararlanacak bireylerden sağlanabilir.

✓ Kükürt oranı yüksek, kalorisi düşük kömür kullanımını yasaklanmalıdır.

✓ Isınma konusunda yapılacak çalışmalar halkın bu yönde bilinçlendirilmesine yönelik eğitim programlarıyla desteklenmelidir.

ÇÖP TOPLAMA VE ÇÖPLÜKLER

Kent içinde insan ve çevre sağlığını doğrudan etkileyen çöplerin yarattığı sakıncaları gidermek ve bu atıkları ekonomik değer olarak yeniden kazanmak için;

✓ Halen yapılmakta olan geleneksel, gelişmiş çöp toplama sistemi baştan sona yenilenmeli ve bunun için öncelikle konuyla ilgili uzman teknik personel istihdam edilmelidir. Kaynağına çöplerin ayrı toplanması için pilot bölgelerden başlanarak organizasyona gidilmeli ve bu projeler tüm kente doğru uygulamaya sokulmalıdır.

✓ Çöplerin bertarafı ile görevli Büyükşehir Belediyesi'nin kapatılmak üzere olan Uzundere Kompost tesisi ve halen işletilmekte olan Harmandalı Düzenli Deponi Alanının yeniden gözden geçirilmesi gerekmektedir. Bu tesislerde yapılan yerinde incelemelerde, tekniklerine uygun işletilmedikleri, (çöp ve katı atıkları çevreye zarar vermeden bertaraf etmek amacıyla kurulmuş olmalarına karşın,) kendi alanlarında başlıbaşına çevre kirliliğine yol açtıkları gözlenmiştir. Bu durum teknik ekipman, araç, gereç takviyesi ile bir an önce giderilmeli ve tesislerin amacına uygun tam kapasite ile çalışması sağlanmalıdır.

✓ Yeni çöp toplama tesisleri kurularak, buradan elde edilen enerji merkezi ısıtma amacıyla kullanılmalıdır.

✓ Çöp toplama araç ve sistemleri modernize edilmeli ve bu hizmetin dünya standartlarında verilmesi sağlanmalıdır.

✓ Çevre DÜZENLEME VE YEŞİL ALANLAR

Kentte her yerel yönetim değişikliğinde gündeme gelen çevre düzenleme çalışmalarının bir düzene oturtulması ve giderek azalan yeşil alanların artırılması için;

✓ Kent içinde var olan yeşilin ve ağaçların korunması kesinlikle sağlanmalıdır.

✓ Kentte kişi başına 10-15 m2 asgari yeşil alan hedefinin gerçekleştirilmesine yönelik yatırımlar yapılmalıdır.

✓ Kent çevresindeki ormanlar kentin yeşil dokusu kabul edilerek, buralarda yerleşim ve yapılaşma önlenmelidir.

✓ Fuar alanında yeni yapılaşmaya izin verilmemesi ve yeşil dokunun korunması için;

✓ Atatürk Ormanı Doğal Siti ve çevresinin yapılaşmaya açılmasıyla yapılan yanlışlıkların bir an önce düzeltilmesi yolunda gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

✓ Genelde ülkemizde, özelde ise bölgemizde "ormansızlaşma" tehlikeli boyutlara ulaşmıştır. Bu nedenle kentte yaşayan her bireyin yılda en az 10 ağaç dikmesi konusunda gerekli düzenlemeler yerel yönetimler tarafından yaşama geçirilmeli ve sanayi tesislerinin de çalıştırdıkları her işçi için yılda 20'şer ağaç dikmesi sağlanmalıdır.

✓ Kentin tarihi dokusunu oluşturan yapılarla sahip çıkılmalı, bunların restorasyon ile kent yaşamına yeniden kazandırılmaları sağlanmalıdır.

ENERJİ - İLETİŞİM

Gündelik yaşamın vazgeçilmez ögesi olan enerji ve iletişimin kesintisiz olarak sağlanabilmesi için;

✓ Şehir planlamasında, enerji ve iletişim şebekelerinin dağıtım ve iletim hatları ve tesisleri için planlanan kapasitelere uygun büyüklükte alanlar bırakılmalıdır.

✓ Bilgi Çağı diye nitelenen günümüzde, yerel yönetimler de kitlelerle iletişim kurmada gelişen teknolojiyi yararlanmalı ve meslek odaları ve sivil toplum örgütlerinin de bu olanakları kullanmasına zemin hazırlamalıdır. Bilgi ve iletişim çağının olanaklarının toplum ve tüketici yararına kullanılmasının koşulları oluşturulmalıdır.

✓ Yerel yönetimler çeşitli semtlerde açacağı bilgisayar kulüpleri aracılığı ile gençlerimizi bilgi toplumuna ve çağına hazırlamalıdır. Kent içi aydınlatma çalışmalarında Odaların görüş ve katkıları alınmalıdır.

✓ Yerel yönetimlerce uygulamaya geçilecek projelerde ve üretilen tesislerde güvenilirlik, işletme emniyeti, ekonomiklik ve benzeri konulardaki optimizasyon için TMMOB'ne bağlı birimlerin denetim ve katılımı sağlanmalıdır.

YANGINDAN KORUNMA

Plansız ve sağlıksız kentleşmenin sonuçlarından biri de itfaiye hizmetlerinin istenen hızda ve etkinlikle yapılamamasıdır. Etkin bir itfaiye sisteminin oluşturulması için;

✓ Kentin yangına karşı hassas bölgeleri tespit edilerek, bu noktalara hidrat sistemleri kurulmalıdır.

✓ Gökdelen, alışveriş ve işmerkezi gibi yapılarda otomatik yangın alarm ve söndürme sistemlerinin kurulması sağlanmalıdır.

✓ Yaya yolu olarak düzenlenen bölgelerde itfaiye araçlarının serbestçe hareket edebilmeleri için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

KÜLTÜREL VE SOSYAL YAŞAM

Kent insanının yaşadığı kente ve çevreye sorumluluk duyarak çıkma bilincinin geliştirilmesi ve "kent kültürünün" oluşturulması amacıyla;

✓ Kültürü ve sanatı lüks tüketim olmaktan çıkararak geniş kapsamlı program ve etkinlikler düzenlenmeli ve bu çalışmaların kurumsallaşması amacıyla kültürel altyapı yatırımlarına önem verilmelidir. (Şehir tiyatrosu, belediye sanat ve kültür merkezleri vb.) Balık Halî'nin en kısa zamanda bir kültür merkezine dönüştürülmesi sağlanmalıdır.

✓ Kemeraltında tarihsel sit alanındaki binaların depo olarak kullanılması önlenmeli, çarşıya geceleri de bir canlılık getirilmesi için kültür ve sanat etkinliklerine ağırlık verilmelidir.

✓ Bireyi giderek yalnızlaştıran kent yaşamına karşı, katılımcı ve sağlıklı iletişimi olan bir kent toplumu yaratmak amacıyla geleceğimizde bulunan "imece"nin kültürel ve sosyal anlamda "yeniden üretime" dönüştürülmesi ortamların yaratılmasına yönelik projeler yaşama geçirilmelidir.

✓ Günün 24 saati hizmet verecek "KENT BİLGİ BANKASI" oluşturulmalı ve kent uluslararası bilgi merkezlerine bağlanmalıdır.

Üyemiz Selçuk AYHAN, Konak Belediye Başkanlığına Aday

● Şubemizin iki dönem sekreterliğini yürüten üyemiz Makina Mühendisi Selçuk AYHAN CHP'den Konak Belediye Başkanlığı'na aday oldu.

● Selçuk Ayhan'a göre politika "birşey olmak için" yapılan bir iş değil, "birşeyler yapmak için" seçilen bir mücadele alanı olmalı.

Şubemiz üyesi makina mühendisi Selçuk Ayhan 27 Mart yerel seçimlerine CHP'den Konak Belediye Başkan adayı oldu. Kendisiyle yaptığımız söyleşide politika tercihini ve düşüncelerini anlatan Ayhan, özellikle aydınların politik platformda yer almasının, her geçen gün güven yitimine uğrayan politikaya da yeni bir düzey ve açılım getireceğini savunuyor.

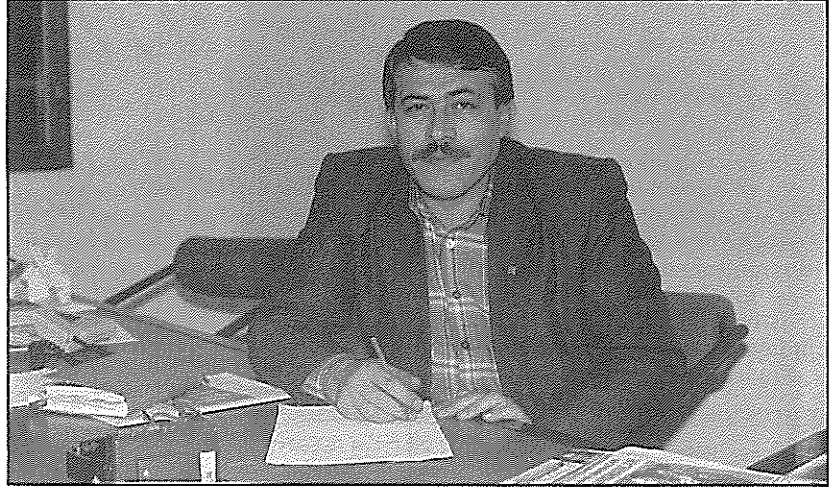
- Politikayı genel olarak nasıl değerlendiriyorsunuz? CHP'de politika yapmayı tercih edilişinizdeki neden veya nedenler neler oldu?

Selçuk Ayhan - Türkiye'de siyaset memurlara yasak, öğrencilere öğretim üyelerine yasak, meslek odalarına sendikalara yasak. Böyle olunca siyaseti meslek haline getirmiş insanlar siyaset yapıyor. Amaç da bulunduğu yerde kalmak oluyor. Siyasette yenilenme olmuyor, yıpranma oluyor. 1980'den sonra ise, hepimizin gözlemlediği gibi, siyasette bir kirlenme olmuştur.

Dürüst çağdaş yeni açılımlar getirebilecek, kendi alanlarında başarılı insanların siyasete girmeleri gibi bir talebi var CHP'nin. Bu açılım bende olumlu yankılar buldu. Ve CHP'de politika yapmaya başladım.

- Daha öncesinden bir parti ve politika deneyiminiz var mı?

Selçuk Ayhan - Öncesinden herhangi bir parti çalışmam yok. Ancak Gençlik hareketlerinde, öğrenci derneklerinde ve demokratik platformlarda çalıştım. Ayrıca Makina Mühendisleri Odası İzmir Şubesinde de 2

Makina Mühendisi Üyemiz Selçuk AYHAN, 27 Mart yerel seçimlerinde CHP'den Konak Belediyesi Başkan Adayı olarak çalışmalarına başladı.

dönem Yönetim Kurulu sekreteri olarak görev yaptım.

- Bir Belediye Başkanının, kentle ilgili projeleri ve çalışmaları yürütürken, meslek örgütleri gibi kuruluşlarla nasıl bir dialog içinde olması gerekir. Siz Konak Belediye Başkanı seçildiğiniz taktirde bu çalışmayı nasıl yürütmeyi hedefliyorsunuz?

Selçuk Ayhan - Siyaseti birşey olmak için yapan insanlardan birşey yapmaları beklenemez. Biz siyaseti birşeyler yapmak amacıyla seçtik.

Siyasi partilerin en olumsuz tutumu olan; seçim dönemlerinde sivil toplum örgütlerini meslek odalarını hatırlayıp, seçimlerden sonra, iktidara geldiklerinde unutmaları ve onları kendilerine muhalif güç olarak görmelerine sık sık tanık oluyoruz. Bu anlayışı, yıkmak için, sivil toplum örgütleri ile siyasi partilerin sıcak bir dialog içine girmesini hedefledik.

Burada iki amacımız var.

- 1- Siyasette katılımı sağlamak
- 2- Özellikle meslek odalarının kendi uzmanlık alanlarında oluşturdukları bilgi ve birikimlerin siyasette değerlendirilmesi.

Bu konularda önemli mesafeler kattik. Meslek örgütlerini tek tek ziyaret ettik. Toplantılarda amacımızı anlattık.

Öncelikle kuşkuyla karşılandık. Ancak önemli ölçüde bu kuşkuların aşıldığını ve samimiyetimizi anlatabildiğimizi sanıyorum. Bu ziyaretler sonucunda çok önemli bir rapor da hazırladık. "Yerel Yönetimler Nasıl Olmalı" şeklinde.

- Bu ortaklaşa çalışmanın yöntemini nasıl oluşturacaksınız?

Selçuk Ayhan : Bize göre Meslek Odaları Tüzel kişilikleri ile Belediye Meclislerinde temsil edilmeli. Bu düzenleme yasal olarak yok. Bunun yasalaşma mücadelesini sürdürürken, bir yandan da meclis komisyonlarına danışman olarak meslek örgütünden temsilcilerin bulunmasını sağlayacağız. Bu CHP'nin parti programında da yer almaktadır. Odalarda yapılan sempozyum, kongre gibi çalışmaları sürekli takip etmeyi hedefliyoruz.

- Kentin kültürel ve sosyal yaşamına yönelik projelerinizden de biraz söz eder misiniz?

Selçuk Ayhan - Kent kültürünün gelişmesi çok önemli. Sosyal demokrat belediyelerle diğerleri arasındaki en önemli fark da burada beliriyor bence. Genç kuşağı kültürel gelişmesini sağlayabilecek ortamlara kavuşturmak ve sanatı sevdirmek için etkinlikleri artırmak önemli hedeflerimizden biri olacaktır.

27 Mart Yerel Seçimlerine 5' Kala ADAYLAR, SORULAR ve YANITLAR

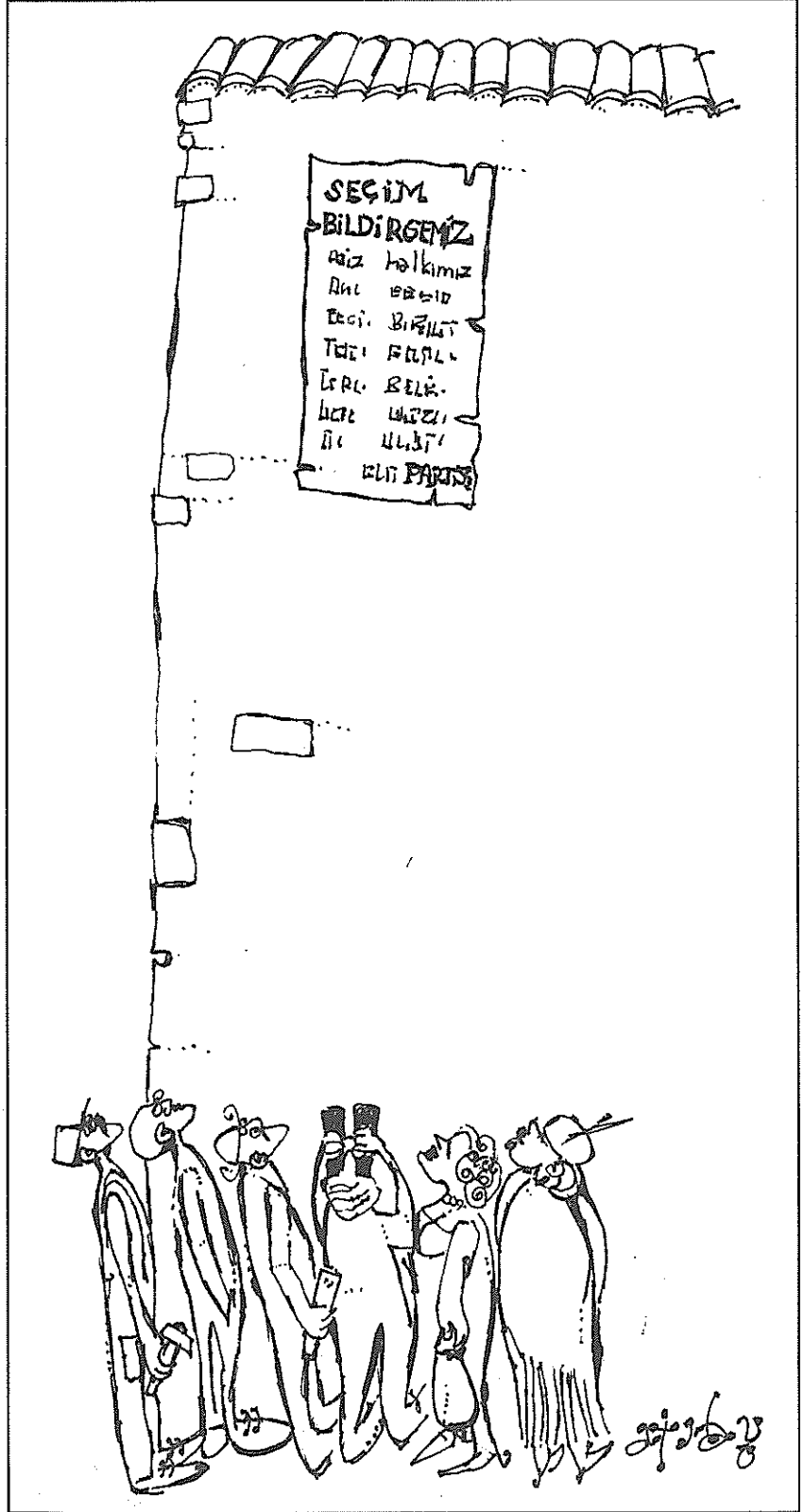
27 Mart Genel Yerel Seçimleri yaklaşırken, partiler arası aday transferleri, kulisler, hergün "düzenli olarak" verilen kamuoyu yoklamaları ile oldukça hareketli günlere tanık oluyoruz.

Medyanın olağanüstü ilgisi ve özel televizyon kanalları sayesinde adayları, üstelik de birarada defalarca görme ve duyma şansına sahip olduk. Bu arada Bülten olarak biz de Büyükşehir Belediye Başkan adaylarına sorularımızı ilettik. Sayfalarımızda bu soruları ve adayların yanıtlarını bulacaksınız.

Şubemiz Bülten Komisyonu Büyükşehir Belediyesi Başkan adayları olan Süha Baykal (CHP), Yüksel Çakmur (SHP), Mesut Çelebi (Bağımsız), Işın Çelebi (ANAP), Güner Eliçin (SBP), Burhan Özfatura (DYP) ve Ayla Selişik TAMAR'a aşağıdaki soruları yazılı olarak ulaştırdı ve bültenimizde yayınlanmak üzere yanıtlarını istedi. Sorularımızı yanıtlayan başkan adaylarına teşekkür ediyoruz.

BÜLTEN'in Büyükşehir Belediye Başkan Adaylarına sorduğu sorular :

1. İzmir'de TMMOB'ne bağlı 16 Oda'nın Şube ve Temsilcilikleri bulunmaktadır. Kent sorunlarına ilişkin çalışmalar yapan ve uzmanlık alanlarına giren konularda çözüm önerileri üreten bu meslek örgütleri aynı zamanda İzmir ve ilçelerinde 25.000'e yakın mühendis ve mimarın da sözcülüğünü yapmaktadırlar. İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı görevine seçilmemiz halinde, kentimize ilişkin proje ve çalışmaları yürütürken bu meslek örgütleri ile nasıl bir diyalog içinde olmayı düşünüyorsunuz? Meslek örgütlerinin çalışmalarınızda yer almasına yönelik oluşturacağınız katılım mekanizmaları neler olacaktır?
2. İzmir kentiçi ulaşım sorununun çözümünde geliştirmeyi düşündüğünüz alternatif projeler nelerdir?
3. Sağlıklı kentleşmenin sağlanması amacıyla, göçlerle sürekli artan gecekondulaşmaya karşı nasıl projeler oluşturmayı hedefliyorsunuz?
4. Çevre kirliliğine karşı almayı düşündüğünüz önlemler nelerdir? Özellikle hava kirliliğini önlemede nasıl bir yol ve yöntem izlemeyi düşünüyorsunuz?
5. Çağdaş bir kent ve kentlinin oluşumunda vazgeçilmez bir etken olan sanat ve kültür çalışmalarının artırılmasına ve İzmir'de kurumsallaştırılmasına yönelik projeleriniz nelerdir?

CHP Adayı Süha BAYKAL; "Halkın yararına olacak herşeyde varım"

MESLEK ÖRGÜTLERİ, KATILIM

CHP'nin temel ilkesi, bireyi öne çıkarmak ve değerlendirmektir. Bu anlamda bir belediye başkanı, kent adına yönetirken, halkın istemlerinin sözcüsü durumundadır. Sendikalar, odalar ve demokratik kuruluşlar, hatta okul aile birlikleri, tüketici kuruluşlarına kadar herkesin sesine kulak vermesi gereken belediye başkanı, özellikle teknik konularda uzmanlığa saygı duymalıdır.

Bu nedenle, odalar gibi uzman kuruluşların kent geleceğine ilişkin projeleri hazırlamada büyük bir sorumluluğu vardır.

ULAŞIM

Süha Baykal olarak, 2000 yılının değil 2050, 2100 yılının ana mastır planlarının hazırlanmasından yanayım. Böylece sorunları daha kolay çözeriz. Ancak bu aşamada, İzmir halkının mastır planlardan önce yüzünü yıkayabileceği suya, ucuz pazarlara, sardalya kutusu gibi tikiş tikiş gitmeyeceği ulaşım araçlarına, ailecek kullanabileceği oyun ve dinlence alanlarına ihtiyacı vardır.

Bunları yapabilmek için dış borçlanmaya yeni bir kaynağa ihtiyaç yoktur.

Yeni ulaşım projeleri için uzman kuruluşlar ve odaların isimlerine göre programlar yapılırken mutlaka İzmir'in onayı alınmalı, referanduma sunulmalıdır. Böylece kent halkı bilinçli olarak, projelere katılabilir.

Konak'a Galerîa yapılmamalıdır. Ulaşımında mevcut yolları daha güvenli hale getirilmesi sağlanmalıdır.

GECEKONDULAŞMA

Yeni gecekonduya kesinlikle imkan tanımamak gerekir. Mevcutları da gökyüzüne yükseltmek, yani dikine bir imara yönellmek üzere projeler hazırlanmalıdır.

KÜLTÜR - SANAT

Bir kent kültür ve sanatıyla oluşur. Bizim dönemimizde projelendirilen Göztepe Anfi Sanat Tiyatrosu, TANSAS yapıldı. Yalnızca otopark kısmı amaca uygun olarak gerçekleştirildi. Yeşilyurt kavşağına da, şu anda bezin istasyonu yapılan yer - bir sanat - kültür merkezi planlanmıştır. Kısaca ben halkın yararına olacak herşeyde varım. Halkın beş kuruşuna göz dikecek herkesin karşısında yine ben olacağım.

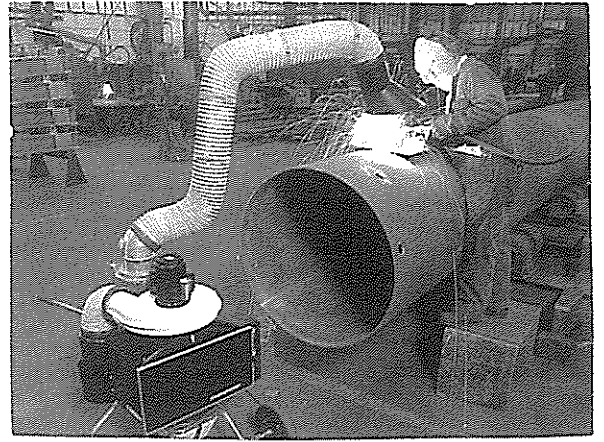
Odamızın Genel Kurulu yapıldı

Odamızın 35. Olağan Genel Kurulu ve Seçimleri 5-6 Mart 1994 tarihinde Ankara'da yapıldı. Üç ayrı listenin yarıştığı seçimlerin sonucunda ise 35. Dönem Yönetim Kurulu üyeleri şu şekilde belirlendi:

ASIL ÜYELER

Murat ÖNDER
Hakkı BAYRAKTAR
Oğuz ŞAHİN
Emin KORAMAZ
Yunus YENER
Metin ŞİMŞEK
Mehmet SOĞANCI

Oda Genel Kuruluyla ilgili ayrıntılı yazı ve yorumları NİSAN 1994 BÜLTEN'imizde bulabileceksiniz.

Nederman®

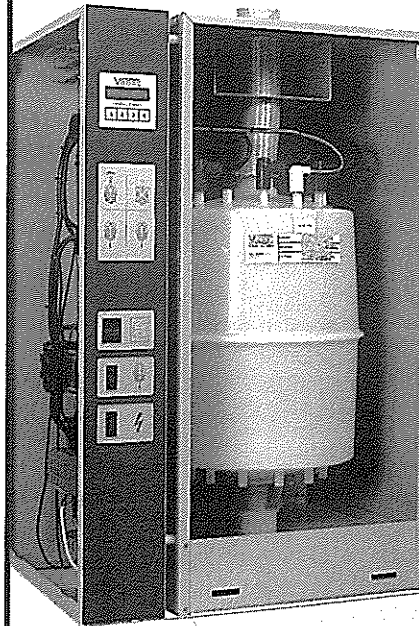
KAYNAK, KİMYASAL, OTO EKSOZ GAZLARI VE TOZ İÇİN; ROBOT EKSOZ KOLLARI, ELEKTROSTATİK VE KARTUŞLU FİLTRELER.

GENERAL FILTER®

- SENTETİK VE CAM BLYAF
- POLİÜRETAN, POLYESTER
- HEPA VE TORBA
- AKTİF KARBON Hava Filtreleri

SHEARVEIL® & THERMOSCREEN®

Endüstriyel ve Genel Maksatlı Hava Perdeleri

VAPAC®

ODA TİPİ
KANAL TİPİ
BUHARLI
NEMLENDİRİCİ

IMCO LTD.

Ege Tic. Mrk.1203/7
Sok. No:2-M
Yenişehir-İZMİR
Tel(Fax):457 46 41
& 449 48 09

SHP Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Yüksel ÇAKMUR; "Yapacaklarımız, yaptıklarımızın devamı olacaktır."

MESLEK ÖRGÜTLERİ, KATILIM

Kent yönetiminin diğer siyasi organları gibi, öncelikle demokrasi temelleri üzerinde oluşturulması gerektiğine inanıyorum.

Yerel yönetimleri ve demokratik kitle örgütlerini demokrasinin kesintisiz sürdürülmesinde vazgeçilmez unsurlar olarak görüyorum. Çünkü demokrasi, toplum katılımına bağlıdır ve bir zümrenin değil, tüm yurttaşların katılımıyla demokrasi vardır. Bugün kent yönetiminde söz sahibi olan yerel yönetimlerin yanı sıra kitle örgütleri ve meslek odalarını da demokrasinin simgesi olarak duyuyorum.

Hiçbir zaman kurumlara karşı olmadım. Hiçbir zaman kavgadan yana olmadım. Sadece kişisel kaygılar için kurumlarını kullananlara sürekli karşı çıktım. Çünkü İzmir'in bugün gerçekten Türkiye'nin en çağdaş kenti olma yolunda olduğuna inanıyorum. İzmir için ortaya konulanların her türlü kaygı ve hırstan uzak tutularak bilimsel temellerle, çağdaş yaklaşımlarla ele alınması gerekmektedir.

Biz çalışmalarımızda yerel yönetimlerde demokrasiyi işletme kararlılığı içerisindeyiz.

İzmir için gerçekleştirilecek çalışmalar bu anlayış ile ele alınacaktır. İzmirli ve "Çağdaş İzmir" in kavgaya, tartışmaya engellemelere değil, koordinasyon ve işbirliğine gereksinimi vardır.

ULAŞIM

"İzmir'de kent içi ulaşım sorunu" ilk kez ciddi biçimde ele alınmış ve bu konuda kapsamlı çözümler, ilk kez yine bizim yönetimimiz döneminde uygulamaya başlanmıştır. Bu nedenle diğer Büyükşehir Belediye Başkan adayları ulaşım sorunun çözümü konusunda yalnızca ideallerini anlatırken, ben bu konuda birçok çalışmayı ortaya koyabilmiş bir yönetim geçirmenin memnuniyeti içerisindeyim.

İzmir'in ulaşım sorunu için çözümlerimiz, ortaya koyduğumuz çalışmaların devamı biçiminde gerçekleştirilecektir.

21. yüzyılın başında, kentsel yapının büyümesi sonucu taşıtlı yolculuk

yapanların sayısı 3.5 milyon kişiye yükselecektir. Çalışmalarımız "nüfus-ulaşım-trafik üçgeninin sağlıklı çözümü en kısa zamanda kavuşturulması" amacıyla başlatılmıştır.

İzmir'e öncelikle dev bir otobüs filosu kazandırılmış, otobüs sayısı 580'den 1547'ye yükseltmiştir. Bu sokaktaki vatandaşa direk yansıtılan bir hizmettir.

Bu arada son çalışmalardan biri de "İzmir'e yeni bir sembol olarak kazandırılan çift katlı otobüsler"dir. Çift Katlı Otobüsler'in yanı sıra özürfler için "Özel Otobüsler" getirilmektedir.

İzmir'de ulaşım sorununu, "Karadeniz-demiryolu taşımacılığı bütünlüğü içerisinde" ve bunlar arasında optimal bir denge sağlayarak ele aldık. Ayrıca kara nakil araçlarının yoğunluğunu ve İzmir'in bir liman kenti olmasına karşın denizyolu ulaşımının payının düşüklüğünü gözönüne aldık. Bu nedenle ulaşım sisteminin bir parçası olarak Deniz Jetlerinin getirilmesi çalışmalarını başlattık. İzmir'e yine ilk kez kazandırılan bir hizmet olan deniz jetlerinin sayısının artmasına paralel olarak körfezde yeni iskeleler oluşturulacak, böylece kentin deniz taşımacılığında da büyük bir gelişme elde edilecektir.

Tüm bunlar İzmir için düşündüğümüz ulaşım modelinin yalnızca bir bölümüne yönelik çalışmalardır. İzmir için yaptığımız ulaşım master planında en köklü çözümün "Metro" ile yapılacağını belirledik. Bu amaçla yaklaşık 2.5 yıl süren fizibilite ve sondaj çalışmaları yapıldı. Kredi onayının geçtiğimiz günlerde gerçekleşmesinin ardından metronun temelini atma aşamasına geldik.

"İkiztepe-Konak-Halkapınar" eksenli dört bölge bir yolun yapımı için Belediye Meclisi'nden gerekli onayı aldık. Kordonyolu düzenlemesini de içermekte olan bu projede yer alan bazı çalışmaların Karayolları'nca yapılması için sürekli girişimlerde bulunduk.

Son olarak kent içi ulaşımında büyük katkı sağlayacak çalışmalarımızdan biri de "Bilgisayarlı Sinyalizasyon Sis-

temi"dir. 150 önemli kavşakta başlatılan çalışmalarla Avrupalı bir sistem daha İzmir'e kazandırılmaktadır.

GECEKONDULAŞMA

Yıllardır yönetimlerin subjektif yaklaşımları nedeniyle İzmir "göç çekim merkezi" olarak nitelendirilen kentlerimizin arasına girmiştir. Bugün bile şahsımın dışında hiçbir aday "Gecekonduya kesinlikle taviz vermeyeceğim" vaadinde bulunmamaktadır.

Hükümetin, kaçak yapılaşmaya göz kırptığı bir dönemde, ısrarla Büyükşehir Belediye Başkan Adayı olarak, "İzmir'de hiçbir biçimde gecekondulaşma eylemine taviz vermeyeceğim" diyorum.

SANAT VE KÜLTÜR

İzmir'de büyük oranda gereksinimi duyulan tiyatro salonları ve kültür merkezlerine ilk kez ağırlık veren, İsmet İnönü Sanat Merkezi'ni kente kazandıran bir yönetimin devamı olarak, projelerimizde yer alan kültür merkezlerini gerçekleştireceğiz. Güzelyalı Plaza, Bayraklı Plaza, Galleria, Basmane İş Merkezi bünyesinde İzmir'e yeni kültür merkezleri kazandırılacaktır.

Konak Meydanı'nda binlerce genç düzenlenen ve İzmir'de ilk kez gerçekleştirilen meydan konserleri ve diğer kültür etkinlikleri sürdürülecektir. Özellikle "İzmir Şehir Tiyatroları"nın kurulmasına yönelik çalışmalar kökleştirilecektir.

**ŞUBEMİZ YENİ
BİNASINA
TAŞINMIŞTIR.**

ESKİ ŞUBE BİNAMIZ LOKAL
OLARAK ÜYELERİMİZE
HİZMET VERMEKTEDİR.

Şube Adresi: Atatürk Caddesi
No:422 (Gar Karşısı)
Alsancak - İZMİR

Şube Tel: 422 08 11 - 463 55 54

Lokal Adres: Ali Çetinkaya Bul.
No:12/1 Alsancak - İZMİR

Lokal Tel: 421 74 68

ANAP Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Işın ÇELEBİ; "Kent yaşamının özünde insan vardır"

MESLEK ODALARI VE KATILIM

Meslek odalarının kent yönetimi içinde çok önemli yeri vardır. Bu konuya ANAP'ın 1. ve 2. Şehircilik Hamlesi ile birlikte değerlendirmek gerekmektedir.

Şehircilik Hamlesi 1983'den sonra ANAP tarafından başlatılan ve gerek 3030 sayılı yasa ve gerekse de belediye gelirleri yasası ile, eskiden ANKARA'nın icazetine bağlı olan belediyeleri;

Kendi planlamasını yapabilen, kendi sorunlarını çözebilen kent belediyeleri haline getirmiştir. Başta emlak vergisi olmak üzere bir çok vergi kaynağı belediyelere aktararak ekonomik bağımsızlıkları sağlanmış, buna bağlı olarak belediyelerin kentlerin yönetiminde söz sahibi olma olanakları artmıştır.

Gerek büyükşehir ve gerekse de ilçe belediyelerinin yetkileri artırılarak, belediye meclisleri vasıtası ile kent içi demokrasinin gelişmesi sağlanmıştır.

2. Şehircilik Hamlesi ise, ANAP'ın özgürlük ve hürriyetçi düzen çizgisine paralel olarak kentlerin daha özgür, daha katılımcı- daha demokratik ve daha kendine yeter bir niteliğe kavuşmasını öngörmektedir. Bu çerçevede;

Belediye meclisi toplantılarına tüm meslek odaları, tüketici dernekleri ve diğer sivil toplum kurumlarının temsilcilerinin katılıp görüş bildirmesi sağlanacaktır. Halkın tamamını ilgilendiren konularda Referandum mekanizmasının işletilmesini sağlayarak halkın katılımı sağlanacaktır.

Özelle ve önemle söylemek gerekirse; meslek odaları ile 5 yıllık dönemde, tartışılan fakat kavga etmeden, dışlamadan geçerli, gerçekçi ve kalıcı bir işbirliği gerçekleştirilecektir.

ULAŞIM

Artan otobüs sayısına rağmen İzmir'de ciddi bir ULAŞIM sorunu vardır. Seyir hızı düşük ve trafik sıkışıklığı had safhadadır. Bu nedenle;

Şehirlerarası özel ve toplu seyahatlerin kent merkezinden geçişini en aza indirecek Çevre Yolu Projesi tamamlanacaktır. Hızlı, güvenli, çağdaş, konforlu ve ucuz ulaşım sistemleri geliştirilecek, Hafif Raylı Sistem inşasına devam edilirken, mevcut demiryolu hatları ile bütünleştirilecek, ulaşım master planı yeniden ele alınacaktır.

Körfez içinde, kıyı boyunca, kısa mesafeli yolcu taşıma sistemleri teşvik edilecek, deniz ulaşımı artırılarak İzmir'in bu kendine has özellikten maksimum yararlanması sağlanacaktır.

Kara, Deniz, Raylı taşıma sistemlerindeki bilet satışı ve yolculuklar Ortak Kartüj sistemi ile sadeleştirilecektir.

ESHOT - İZULAŞ ikilemi kaldırılacak bu iki kurum teke indirilerek özelleştirilecek, ancak taşıma ücretlerine fiyat kontrolü belediyelerin elinde olacaktır.

Santral Garaj Hacılar Kırındaki askeri alana taşınacaktır. İlçe Garajları, Çanakkale girişinde, Çiğli Çöp Fabrikası civarında itfaiyenin

bitişğinde, Aydın girişi, Kısıkköy - Sarıçivarındaki hazine arazisinde, Çeşme girişi, Çakalburnundaki Belediye arazisinde, Manisa - İstanbul girişi, Manisa kavşağı yağ fabrikası yanında konuşlandırılacaktır.

Projeleri hazır olan Borsa, Gümrük, Çankaya, İtfaiye alt ve üst geçişleri inşa edilecektir. Basmane Meydanı'na giren bütün yollar yer altına alınacaktır.

Merkezi iş alanları ve İdari Fonksiyonlar uzun vadeli bir planlama ile kent dışına alınacak, kent merkezi rahatlattırılacaktır. Planlanması yapılan yeni yol arterleri derhal açılacaktır.

Gerekli yerlerde, hatta kamu kurumu arazilerinde dahi, ilave gabari verilerek sureti ile, Hilton örneğinde olduğu gibi, yapıların bir kısmının otoparklara ayrılması sağlanacak, özel girişimcilerin otopark yapım ve işletmesi teşvik edilecektir. Lozan, Montrö ve Basmane meydanı gibi bazı yol ve meydanların altlarından, kaynakları sığınak fonundan da destek almak suretiyle, çift fonksiyonlu olarak otopark haline dönüştürülecektir.

Gerekli yerlerde kavşaklar alt ve üst geçişlerle ayrılacak, yeraltı geçişleri, bölgesel otopark ve çarşı teşkilii ile rant tesisler haline dönüştürülecektir. Özel girişimciler bu yolla teşvik edilecektir.

Açık pazar yerlerinin üstüne katlı otopark inşa edilerek bu yerlerin çift fonksiyonlu olarak kullanılması sağlanacaktır. Uzun vadede kaldırımların otopark olarak kullanılması yasaklanacaktır.

GECEKONDULAŞMA

Gecekondu sorununa yaklaşımımız da sosyal ve fiziksel planlama bütünlüğü içinde ele alınmaktadır.

Sanayileşen toplumlarda kente göç olgusu tam anlamı ile durdurulamaz. Amaç göçün durdurulması değil kontrol edilmesi olmalıdır. Göçü teşvik edici politikalarla kesinlikle kaçınılmalıdır.

Gecekondu afları göç ve gecekonduyu teşvik etmektedir. Politikacıların gecekondu bölgelerini oy deposu olarak görmeleri sonucunda, kentte onarımı çok zor fiziksel ve sosyal yaralar açılmaktadır. Kaçak gecekondu alanlarındaki yerleşimlerin, çok katlı toplu konut alanlarına dönüştürülerek, tasarruf edilecek arazi rantının finansal desteği ile, bu bölgelerin sağlıklı hale getirilmeleri mümkündür. Kredi desteği ile de kalkındırılabilir bu tip yaratıcı projelere öncelik verilecektir.

Kendi konutunu kendin yap tipi kampanyalar ve "ev-marke" tipi organizasyonlarla konut yapımında bireylerin işgücü teşvik edilecektir. Toplu konut ve gecekondu önleme bölgesi projeleri teşvik edilecek, ancak bu teşvik sürgelen rastgele ve bulduğun alana konut yap politikasını uydu kent planlaması politikası ile değiştirilerek uygulanacaktır. Gecekondu yapımı kesinlikle engellenecektir.

İzmir, dört yönünden de kontrolsüz gelişen, adeta sahipsiz bir kasaba görünümündedir. Bu bölgeler, orada yaşayan halkın menfaatlerinin

de düşünülmediği uydu kent modelleri ile değerlendirilerek ortadan kaldırılacaktır.

Kent içerisindeki konut yığılmaları durdurulacak, uzun vadede kent dışında ve planlı bölgelerde uydu kentler oluşturulacaktır. Bu bölgeler halen banliyö tipi yapılaşmaya açılan Urla, Kemalpaşa, Seferihisar bölgelerinde oluşturulacak olup, etrafı yeşil kuşaklarla çevrili, bir kısmı organize sanayi bölgeleri ile organik olarak bağlantılı ve bu bölgelerin yerleşim sorununa hitap eder konumda olacaktır.

Bu alanlar karayolu ve hafif raylı sistemlerle kente bağlanacak ve ulaşım kolaylığı getirilecektir.

ÇEVRE KİRLİLİĞİ

Çevre korunması Anavatan Partisi için önceliklerin başında gelmektedir. Ana başlıklar halinde sunmak gerekirse;

Adeta bir pissu açık havuzu olarak kullanılan Körfezin suyu kahverengine dönüşmüş, körfezde deniz içi yaşam yok olmuş, atıklarla dip derinlikleri sürekli olarak azalmış, aşırı miktar ve kokuda gaz üretmeye başlamış bulunmaktadır. Körfezin bu halde olmasının esas nedeni Körfezin sahibinin bir türlü bulunamamasıdır. Halbuki Körfez'in tüm kent halkı adına yetkili bir kuruluş tarafından yönetilip denetlenecek bir statüye kavuşturulmalıdır. Bu organizasyonun doğal eksenini Metropol Belediyesi'dir. **Körfez konusunda acil olarak yapılacak işler;**

Metropol Belediyesi ekseni, diğer kuruluş temsilcilerinin de temsil edildiği ve körfez de tasarrufla bulunma yetkisine sahip bir örgüt acil olarak kurulacaktır. Bugüne dek yapılan tüm çalışmalar vakit geçirmeden tasnif edilecektir. Bu bilgiler çerçevesinde genel koordinasyona yönelik bir çok konuda kararlar oluşturulacaktır.

Bu kararlar bir dizi alt projelere dönüştürülecek ve finans kaynakları sağlanarak körfez doğal ekolojisinin yeniden tesisi projeleri başlatılacaktır. Bu projeler; kısa- orta ve uzun vadeli projeler olmak üzere üç ana gruptan oluşmaktadır.

KÜLTÜR VE SANAT

Kent yaşamının özünde insan vardır ve temel hedef insan yaşamının iyileştirilmesi ve güzelleştirilmesidir. Kültür ve Sanat faaliyetleri, sosyal planlamanın bir parçasıdır. Eğitim ise bunların başında gelmektedir. Her boyutu ile Ankara'ya bağımlılığı aşmaya çalışan yerel yönetimlerin eğitim konusunda da ağırlıklarını koymaları kaçınılmazdır.

Bu çerçevede;

Büyükşehir belediyesi bünyesinde örgün eğitim çalışmaları yapacak bir birim kurulacaktır. Belediye ve Millî Eğitim Müdürlüğü arasında işbirliği olanakları araştırılacaktır.

İzmirde yaşayan tüm hemşehrilerimiz adına hedefimiz;

İzmiri uluslararası çağdaş bir kültür-sanat kenti haline getirmek,

İzmirli her türlü sanatsal ve kültürel etkinliklere katkı sağlamak, İzmir'in kültürel ve sanatsal değerlerini gün ışığına çıkarmak, kültürel mirasımıza sahip çıkmaktır.

Bağımsız Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Mesut ÇELEBİ: "Toplumsal katılım başkanların keyfine bağlı olmamalı"

MESLEK ÖRGÜTLERİ VE KATILIM

25 yıldır öğretmenim. Öğretmen olarak kamu görevi yapıyorum. Tüm çalışma yaşamım boyunca örgütlü bir toplum özlemi duydum ve kişisel olarak da öyle olmaya çalıştım. TÖS ile başlayan TÖB-Der ile devam eden ve bugün Eğitim-Sen'de süren aktif bir faaliyet içindeyim.

Buradan hareketle, bireylerin sınıfsal-mesleki vb. içinde buldukları kategorilere uygun kendi örgütlü yapılarını oluşturmalarından yanayım. Bu oluşumların topluma dinamizm ve aktivite kazandıracığına inanıyorum.

Bugün yerel yönetimlerde açıklık ve katılım önemli bir konudur. Açıklığı ve katılımı mevcut partiler kavramı değildir. Kavramaları da mümkün değildir.

Çünkü gerek dünya görüşleri gerekse kendi yapısal özellikleri bunun önündeki en büyük engeldir.

Benim bağımsız adaylığım, tüm bunların protestosu olduğu gibi yeni bir anlayışın geliştirilmesi çabasıdır da. İşte buna bağımsız demokratik inisiyatif diyoruz. Bu inisiyatif, tümüyle aşağıdan yukarı doğru gelişen, gelişme seyri içinde kendini zenginleştirip geliştirebilen, yeniden üretebilen bir dinamizm taşıyor. Birilerinin ben (veya partim) en iyisini yaparım gibi çok naif bir iddia olarak gördüğüm durumu halkın örgütlü güçleriyle, onların özgür, yaratıcı enerjilerini devreye sokarak açacağımıza inanıyorum.

Ben çeşitli meslek kuruluşları ve diğer sivil toplum örgütlerinin hem mesleki düzeydeki katılım ve katkılarını hem de bireysel katılımlarını sağlamak gerektiğine inanıyorum. Biz yerel yönetimlerde gerçek demokrasi mücadelemizi yasal, hukuksal, yapısal olarak da demokratikleştirilmesini hedefliyoruz. Bu demokratikleşmenin, katılımın önündeki idari engellerinde kaldırılmasını hedefliyoruz.

Meslek örgütlerinin ve diğer toplumsal örgütlerin katılımını başkanların keyfine bağlı olmaktan çıkarıp yasal bir statüye kavuşturmamız gerekiyor. İstedığımız yönetimleri değiştirebiliriz ama aynı biçimde kentleri değiştiremeyiz. O nedenle mevcut yerel yönetimlerin anti demokratik yapısal özelliklerini de değiştirmeyi önümüze koyarak yerel yönetimleri demokratikleştirmeliyiz. Politikacıların politik hesapları ve dar görüşlülükleri sonucu kent planlaması yapılamamaktadır.

Bu düzensizlikten dolayı birinin yaptığını diğeri yıkarak; yap, yık, yık-yapçılık, kaynakların sorumsuzca harcanmasını beraberinde getirmektedir.

Bunu aşmak için, mesleki örgütleri ve diğer çeşitli kent inisiyatiflerinden oluşan konsey (meclis) lere yasal statü kazandırıp kentlerde (değişen başkanlara endeksli olmayan) uzun soluklu plan ve programlar ortaya koyarak çalışacağız. Bizim amacımız budur. TMMOB gibi meslek kuruluşlarına, hem bu kentte yaşayan birey olması hem de mesleği itibarıyla büyük görevler düşmektedir.

ULAŞIM

Ulaşım projelerini uzun vadeli planlar çerçevesinde gündeme getirmeliyiz. Bu planlama ise birinci soruya yanıttımda da belirttiğim gibi kentlerin sosyal, kültürel çevre, imar, altyapı ve diğer hizmet ve etkinliklerin sentezi olabilecek (uzmanlıkla sıradan kentliyi temsil eden) kent meclisleri oluşturarak yapılmalıdır. (Bunlardan kastedilen belediye meclis üyeleri değildir. Ben sorunları, bu dinamik güçlerin üretken ve yaratıcı enerjilerini kullanabilmelerinin önünü açmayı hedefliyorum. Bunu sağladığımız sürece kentlerin sorununu çözeriz.

GECEKONDULAŞMA

Kentlere göç ve buna bağlı olarak ortaya çıkan gecekondulaşma olayını yerel yönetimlerle sınırlayıp, yerel yönetimlerin tamamıyla çözebileceği sorun olarak görmemeliyiz. Bunun toplumsal, ekonomik üretim biçimiyle doğrudan ilişkisi vardır. Ve bu da bir sistem sorunu olduğu gibi genel siyasi yönetime çok daha fazla ilgilidir. Gecekondu olayını sadece kent mimarisi açısından değil; bunun sosyal ekonomik kültürel özellikleriyle bile onaylamak mümkün değildir. Ama gecekondu olayı da yıkımla çözülemez. Bunu yaratan olgular ortadan kaldırmayıp, onun türevlerinden biri olan gecekondulaşmayı ortadan kaldırma iddiası gerçekçi değildir. Bundan gecekondulaşmaya sıcak baktığımız gibi bir sonuç asla çıkarılmamalıdır. Kaldı ki bugün gecekondu olayına yeni bir halka eklenmiştir. Mafya halkası. Gecekondu olayı adeta bir sektör haline gelmiş durumdadır. Devletin sosyal niteliğini kaybetmesine paralel olarak ortaya çıkan boşluğu mafya doldurmaya başlamıştır. Gecekondularda yaşayan halk sağlıksız yapılardan olduğu kadar, mafya egemenliğinden de kurtarılmalıdır. Ama bugün gecekondu yerine konulan alternatif yapılanmalar da problemidir. Ev-Ka'lar ve Egekent gibi, buralar

gecekondulardan bir adım ilerde olan topi kondulardır. Toplukondular dikeyine büyümüş, beton bahçelerini andırıyor. Sosyal, sportif kültürel, mimari ve çevre düzenlemeleri yoktur. Bir kentten çok kente eklenmiş alanlardır. İçinde 100 bine yakın insanı barındıran otel şehirler haline gelmişlerdir.

Toplu kondulardaki yapılaşma kent bilinci, kültürü ve davranışından farklı oluşumları gündeme getiriyor. Buradaki insanların sosyal, kültürel moral etkileşimleri bir araştırma konusudur. Bütün yönleriyle araştırılıp sonuçlar çıkarılmalıdır. Başka şeylere geç kalmamak için bu gereklidir. Gecekondu olayının önüne geçişin ve mevcutlarının ortadan kaldırılmasının bir yönü kentlerin fiziksel yapısı ile ilgili iken diğer yanı da kent kültürü ve bilincinin özümsemesiyle ilgilidir.

ÇEVRE KİRLİLİĞİ

Çevre kirliliği günümüzün önemli sorunları arasına girmiş bulunmaktadır. Daha önce yok muydu? Vardı, ama var olanın bilinci bu denli oluşmamıştı. Bugün çevre bilinci topluma mal olmuş ve herkes bunu savunur hale gelmiştir. Ama bir zamanlar bu konuları dile getirenler çok küçümsenmiş hatta ekonomimizin büyümesini istemiyorlar diyerek, toplumun münafıkları olarak itham edilmişlerdir.

Bütün bu konular, bilimsel olarak saptanmalıdır. Mesleki ve bilimsel araştırma konularının mevcudu ve olasılıklarını da hesaba katan değerlendirmeleri ışığında çözümler üretmeliyiz.

Kentler demokrasinin gelişeceği mekanlardır. Temiz ve düzenli çevre kentlerde yaşamı güzelleştirir. Planlı alt yapı yaşamı kolaylaştırır. Biz kentleri demokrasi ile güzel ve rahat yaşanır kılmak amacındayız.

KÜLTÜR VE SANAT

Kentlerin problemlerinden biri insanların atomize edilerek, sosyal yabancılaşmanın yaratılmasıdır. Kentler evrensel bazı özelliklerin olduğu yerler olduğu kadar her kentin kendine özgü özellikleri vardır. Kent bilinci, evrensel ile yerelin doğru bir sentezi ile ortaya çıkar. Bu bilincin ve kültürün oluşması, geliştirilmesi öncelikli hedefdir. Bunların teşhir edilerek yaygınlaşmasını sağlayacak, kültür merkezlerinin oluş-turulması da ona bağlıdır. Bu merkezler, kentli bireylerin yeteneklerini ortaya çıkaran gelişmesini sağlayan, estetik ve güzellik duygusunu kazandıran, kişisel üretimlerini diğer kentlilerle paylaşabilen biçimde düzenlenmelidir.

SBP Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Güner ELİÇİN; Plansızlık "Liberalizm" adıyla genel prensip oldu !

MESLEK ÖRGÜTLERİ , KATILIM

Sosyalist bir partinin (SBP) üyesi, İzmir Büyükşehir Belediye Başkan adayım. Dünya görüşüm gereği emeği ve kamu yararını gözetken bir planlamadan, uzmanlıktan yanyım. Katılıma, açıklığa ve demokrasiye önem veriyorum.

Aynı zamanda TMMOB'ye bağlı Mimarlar Odasının da üyesiyim. Oda bünyesinde yıllarca Şube Başkanlığı yaptım. TMMOB'ye bağlı diğer odalar ve ortak kuruluşlarla birlikte kamu yararı için uğraş verdim. Odalarımızı, meslektaşlarımızı yakından tanıyorum. Çabalarını destekliyorum ve takdir ediyorum.

Belediye Başkanı seçtiğim takdirde, başta Meslek Odalarımız olmak üzere tüm demokratik kitle örgütleri ile danışma, dayanışma içinde olacağım. Bunun yöntemlerini hep beraber, bulacak ve geliştireceğiz.

ULAŞIM

Çağdaş bir Kent yaratmanın, çağdaş anlamda bir planlama ile eşanlı olduğunu düşünüyorum. Her türlü kent sorununun uzmanlığa, açıklığa, katılıma dayalı bir planlama ile çözüleceğine inanıyorum. Seçilirim ilk yapacağım iş kapatılmış ve çalışmalarına rafa kaldırılmış Nazım Plan bürolarını yeniden canlandırmak ve çalıştırmak olacaktır. Buradan elde edilen sonuçlar kamuoyuna sunulacak ve tartışılması ve benimsenmesi sağlanacaktır.

Ulaşım sorununda da aynı yöntem uygulanacaktır. Tartışmaya açık olmak üzere bu konuda benim düşüncelerim kısaca şudur:

a) Kentiçi ulaşımında özel otoların ağırlığını azaltmak gerekir. Kent merkezlerindeki işyerlerine özel otolarla gitme alışkanlığı, trafik akışını zorlaştırıyor, park sorunu ve hava kirliliği yaratıyor. Bir anlamda da kaynakları kıt bir ülke için israf oluyor. Bu sorunlar demokratik bir biçimde kent halkı ile tartışılır, anlatılırsa özel oto sahiplerinin böyle bir kısıtlamaya gönüllü katılacaklarına inanıyorum.

b) Toplu taşımacılığa önem verilecektir. Ancak bunu otobüslerle sınırlı düşünmek yetersiz olur. Raylı sisteme ve metroya önem verilmelidir.

c) Transit geçişler çevre yolları ile kent dışına çıkarılmalıdır. Kıyı Kenti olmak İzmir için önemli bir avantajdır, bundan mutlaka yararlanmak gerekir.

GECEKONDULAŞMA

Sanayileşen toplumlarda iç göçler kaçınılmaz bir olgudur. Bu iç göçler sonucu ortaya çıkan gecekondular felaket haline getiren şey plansızlık ve bu olaya yaklaşımdaki çarpıklıktır.

Bir kere ekonomik faaliyetleri ellerinde tutan hakim sınıflar makro düzeyde bir planlamaya yanaşmamaktadırlar. Plansızlık "Liberalizm" adı altında genel bir prensip olmuştur.

Bu olup - bitti karşısında çaresiz kalan yerel yönetimler daha sonra buralara alt yapı hizmetleri götürmeğe, yasalık kazandırmaya çalışmakta bu işe yerel yönetimlerin kaynaklarını zorlamaktadır. Oysa başta doğru bir ulusal planlama yapılsa ve uygulanırsa, süreç tersine çevrilecek iç göçler kontrol altına alınabilse gecekondular felaket olmaktan çıkacaktır.

Ülke çapında - makrodüzeyde bir planlama sorunu elbette yerel yönetimlerin boyunu aşan bir iktidar sorunudur.

Elbette bugünkü düzen içinde de yerel yönetimlerin yapabileceği şeyler vardır.

Yerel yönetimler öncelikli davranarak arsa üretmeli, bunların altyapısını hazırlayarak gerçek ihtiyaç sahipleri olan göçmenlere küçük bedellerle tahsis etmelidirler. İnşa sürecinde teknik yardımda bulunmalı, meskenlerini gece ve kaçak yapmak yerine gündüz ve yasal yapma fırsatı tanımalıdır.

Bu şekilde planlı ve yasal yapılacak gecekondular mahallelerinin, şu anda kent merkezlerinde ruhsatlı yapılan beton yığılı mahallelerden daha doğal, daha yeşil, daha insanı ölçekli olacağından kuşku yok. Çünkü kırsal kesimlerden gelen insanlar, kentlilerin çoktan unuttuğu bir alışkanlığı, küçük bir bahçede bir ağaç bir asma bir çiçek dikerek, bir kedi bir köpe besleyerek doğanın bir parçası olarak yaşama alışkanlığını beraber getirmektedirler.

ÇEVRE KİRLİLİĞİ

Çevre ve hava kirliliği plansız, programsız sanayileşmenin bir ürünü olarak ortaya çıkmıştır ve artık günümüzde ülke sınırlarını aşarak evrensel boyutlara ulaşmaktadır. Bu bakımdan bu konuda yapılan uluslararası çabaları ve alınan kararları desteklemek ve içtenlikle uygulamak gerekir. Ülke boyutunda ise planlamaya önem verip "her ne pahasına olursa olsun

sanayileşmek" fikrini bir yana bırakıp, daha temiz sanayi dallarına ve enerji türlerine öncelik vermek gerekir. Kirlilik yaratan tesisler artırma ve filtre yapmaya zorlanmalıdır.

Evsel atıklar için kanalizasyon ve arıtma tesisleri bir an önce yapılıp devreye sokulmalıdır.

Isıtımda doğal gaz, elektrik gibi enerji türlerine yönelinmelidir. Duyarlı bir kamuoyu yaratmak açısından çevreci örgütler desteklenmelidir.

KÜLTÜR - SANAT

Yerel yönetimlerin kültür adamlarına kol kanat germek, diğer yandan ortaya konan ürünlerin geniş halk kesimlerine ulaştırılmasında yardımcı olmak gibi bir görevleri olmalıdır. Üstelik bu da yetmez. Yönetimler ve yöneticiler aynı zamanda çağdaş kültür ve sanatı algılayabilecek ve tüketebilecek bir kenti bilincinin oluşmasında görev almak durumundadırlar. Bunun için bu işe önce kendileri öncülük etmelidirler.

Bundan ne kastettiğimi daha iyi anlatabilmek için izin verisemiz bir örnek vereyim: Atatürkün alaturka müziği ve Rumeli türkülerini sevdiğini herkes bilir. Bu tür müzik yapan sanatçıları köşke çağırır dinlerdi. Fakat asla kamuoyuna bu yönde cesaret vermez, hep çağdaş batı müziğini hedef gösterir, teşvik ederdi. Keza İsmet Paşanın sık sık batı müziği konserlerinde mütevazi bir vatandaş gibi boy gösterdiği bilinir. Bu davranışların arkasında herhalde bir mesaj gizli idi. Nitekim ülkemizde çağdaş sanatın gelişmesinde bu tavır ve tutumun çok önemli payı vardır.

Ama şimdi biz aşağıdan yukarıya kadar yönetici kadrolarda bu bilinci ve duyarlılığı göremiyoruz. Çağdaş sanat adına köksüz bir gazino kültürü destekleniyor, pompalanıyor.

Belediyelere bu konuda çok görevler düşüyor. Öncelikle her belediye başkanı adayı çağdaş kültürden ve çağdaş sanattan ne anladığını ortaya koymalıdır. Çağdaş kültür ve sanata doğru tanım koyamayan bir belediye başkanının bu konuda ciddi, içtenlikli, özverili davranmasını beklemek zordur. Ben çağdaş kültür ve sanattan "Batılı anlamda bir kültür ve sanat" anlıyorum. Ayırım gözetmeksizin İzmir'in 5 bin yıllık kültür birikimini benimsiyor ve özmirasımız sayıyorum.

Belediye Başkanı seçilirim bu ilmeden hareketle sanat ve kültür hizmetlerine ağırlık ve yön vereceğim açıktır.

DYP Büyükşehir Başkan Adayı ÖZFATURA; "Hedefimiz günde 12 konut yapmak"

MESLEK ODALARI, KATILIM

Öncelikle söylemek isterim ki "2000'e bir kala" sloganı ile yola çıkarken yanımızda meslek örgütlerinin desteklerini görmeyi hedefledik. Nitekim yaptığımız ilk çalışmalarda meslek örgütleri üzerindediydi.

Ben Dr. Burhan Özfatıra olarak 1976 yılından 1984 yılına kadar Dokuz Eylül Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Endüstri Mühendisliği Bölümünde Öğretim görevlisi olarak çalıştığım süre içerisinde özellikle mühendislerin ülke ekonomisinde ne denli önemli bir yere sahip olduklarının bilincine ulaştım. İşte bu bilinç içerisinde 1984 yılında İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı olurken, 1989 yılına kadar çalışmalarımda sürekli mühendis arkadaşları yanımda buldurdum. Hatırlayacağınız gibi Makina Mühendisleri Odası İzmir Şubesi ile görevde bulunduğumuz sürede işbirliğine giderek apartmanların kalorifer kazanları ile asansör denetimini sağlamıştık.

Bir insanın herşeyi bilmesinin imkanı yok. Eğer bir insanın hele hele belediye başkanlığı mevkiinde ise görevi halka hizmet ise o yörede çalışan herkesin sorunlarını bilmelidir. Bunu da ancak ve ancak meslek örgütleri aracılığıyla öğrenebilir. Mühendislerin sorunlarını ve İzmir için yapabileceği çalışmaları Mühendisler Odası'ndan, marangozları, Marangozlar Odası'ndan, kahvecilerin sorunlarını ise Kahveciler Odası'ndan öğrenebiliriz. Hedefimiz İzmir'in yatırım merkezi olması ve işsizliğin kalmaması ise ancak bu çalışmaları meslek odaları ile gerçekleştirebiliriz.

ULAŞIM

Ulaşım konusundaki soruyu cevaplandırırken öncelikle hedefi belirleyelim.

Hedef, kummuş olduğumuz; Türkiye'nin en büyük beton ve asfalt tesislerini çalıştırmak. Ulaşım Master Planı'yla İzmir'de modern, hızlı ve kitlesel ulaşımı sağlamak. Yeni sokaklar, caddeler, bulvarlar açma. Bunun sonucunda ise İzmir'de yol, ulaşım ve trafik sorunu kalmayacak. Bizim İzmir üzerinde oluşturduğumuz yol, trafik ve ulaşım çözümlerinin satır başları şöyle;

- Bornova - Karşıyaka çift katlı bir anayolla bağlanacak.
- Kent çevresine otoyollar yapılacak.
- Kent merkezine yeni yollarla çıkış sağlanacak.
- Çift katlı yollar yapılacak, istimlaka gerek kalmayacak.
- Basmane ve Alsancak Garları, tarihi binaları yerinde kalmak koşuluyla, Halkapınar'a taşınacak.
- Halkapınar'dan Çiğli, Bornova, Buca yönlerine elektrikli trenlerin hizmete girmesi sağlanacak.

- Bostanlı - İnciraltı arasında, dip körfezin kıyı şeridi boyunca hızlı tramvay çalışacak.

- Açılacak yeni yollarla, alt ve üst geçitler tünellerle kara ulaşımını rahallatacak.

- Trafik yoğunluğu olan bölgelerde, özel sektörün çok katlı otopark yapması teşvik edilecek.

- Şehir içindeki otopark yapımına uygun sahipli arsaların açık otopark olarak tanzim edilmesi ve işletilmesi sağlanacak.

- Zemin şartları ve topografyası uygun arsalarda, yeni yapılacak büyük binalarda otopark şartı konulacak.

- İzmir'in kaldırımları İzmir halkına kalacak.

- Şehirlerarası otobüs garajı ve hal binası İzmir içinden kaldırılacak, yerine spor salonu inşaa edilecek.

- İzmir modern bir otopara kavuşturulacak.

- Yap - İşlet - Devlet modeliyle, özel otogar işletmeciliği özendirilecek, kent içi trafiği rahatlatılacak.

- İzmir'i su baskınlarından kurtaracak yağmur drenaj şebekesi çalışmalarına hız verilecek.

- Tüm emeklilere toplu taşımadan ücretsiz yararlanma imkanı sağlayacağız.

- Tek biletle kara ve deniz ulaşımı sağlanacak.

- Trolleybüs atölyesinin yerine gökdelen ve alışveriş merkezi yapılacak.

- İlk üç ay içinde belediye işçilerinin birikmiş aylıkları ödenecek.

- İZULAŞ halka açılacak.

- İZULAŞ'ta çalışan işçiler, şoförler, minibüştü, esnaf ve İzmir halkı İZULAŞ'a ortak edilecek.

Üniversite öğrencileri için her semte servis otobüsü konulacak.

GECEKONDULAŞMA

Konut sorunu bütün büyük kentlerde en büyük sorun. Bizim hedefimiz göreve geldiğimizde "Günde 12 Konut" yapmak. Böylelikle hem İzmirli ev sahibi olacak, hem de gece konduların yerine apartmanlar yükselcek. Bunu nasıl mı başaracağız. Aslında 1984-1989 yılında yaptığımız Evka ve Egekent projeleri bunlara iyi birer örnek. Biz yeni projeler ürettik. Evka ve Egekent projeleriyle, 19.500 İzmirli aileyi bir televizyon fiyatına ev sahibi yaptık. Yeni dönemde de en az 20.000 İzmirli modern ev sahibi olacak.

- Başbakan sayın Tansu Çiller hazine arazileri ve planlı imara açılacak gecekondular bölgeleri için çağdaş mimari değerlere sahip standart plan ve projeleri hazırlatacak, bunları tasdikli olarak ihtiyaç sahiplerine ve dileyen vatandaşlara ücretsiz dağıtacak.

ÇEVRE KİRLİLİĞİ

"Mavi Körfez, Yeşil İzmir" bu bizim sloganımız idi. Bunun sonucunda ise sağlıklı çevre, sağlıklı bir toplum oluşturacağız. İzmir "Yeşil Kuşak" projesini bıraktığımız yerden yeniden canlandıracağız. Kişi başına düşen yeşil alan miktarını iki katına çıkaracağız. Büyük kanal projesini 1996 yılında bitireceğiz. Körfezi yeniden canlandıracağız. Hava, su, toprak, görüntü ve gürültü kirliliğini önleyeceğiz. Doğalgaz kullanımına önem vereceğiz. İzmir'i çöpten kurtaracağız. Gerekli yasal düzenlemelerle çöp toplama hizmetini özelleştireceğiz. Kummuş olduğumuz ancak sayın Çakır'ın kilit vurduğu 100 milyar değerindeki Uzundere Kalı Atık ve Kompost Gübre Fabrikasını yeniden tam kapasite olarak çalıştırıp yararlı atıkların ekonomiye yeniden kazandırılmasını sağlayacağız.

Temiz bir İzmir için tüm evlere yılda 40 milyon adet çöp torbası dağıtacağız. İçme suyu kaynakları, akarsu, dere ve deniz kıyılarında yerleşim yeniden düzenlenecek, düzensiz ve plansız yapılaşma yerine, bol yeşil alanı, planlı yapılaşmayı teşvik edeceğiz. Başta sanayii kuruluşları olmak üzere çevreyi kirleten tüm kuruluşların çevreye saygı çerçevesinde arıtma tesisleri kurmalarını sağlayacağız.

KÜLTÜR - SANAT

Çağdaş bir kent ve kentinin oluşumunda vazgeçilmez bir olay da elbetteki sanat ve kültür çalışmalarının artırılmasıdır. Hedefimiz zaten İzmir'in kültür ve sanatta Türkiye'nin başkenti konumuna gelmesidir. Bunun sonucunda ise Paris, Berlin, Cannes ve Venedik kadar ünlü bir İzmir yaratmak olacaktır. Buna ulaşırken:

- Uluslararası İzmir Film Festivali'nin Organizasyonuna öncülük edeceğiz. Bu festivalin Avrupa'nın en ünlü festivalleri seviyesine gelmesi için destek vereceğiz.

- İzmir'de değişik sanat kollarının uygulama birimlerinin bulunduğu bir kültür ve sanat merkezi kuracağız.

- İzmir'de yeni sanat mekanları oluşturulacak, sanat ve sanatçının gelişmesine destek olacağız.

- İzmir körfezinde Milli Savunma Bakanlığının elinde bulunan yedi adayı İzmirlilerin hizmetine açmaya çalışacağız. Bu adaların birinde uluslararası film platoları kurulacak. Turizme büyük katkı sağlanacak.

- Yine bu adalardan birinde Amerika'daki Sea-World benzeri su sporları ve sualtı dünyasına yönelik tesisler kuracağız.

- Diğer adalar, başta İzmirli olmak üzere iç ve dış turizmin hizmetine sunulacak.

- Kültürpark gerçek anlamda bir kültür ve sanat merkezi yapılacak. Giriş ücretsiz olacak.

- Pasaport'taki askeri liman, özel sektör eliyle, Londra'daki Covent Garden ayarında bir yat limanı haline getirilecek.

Sizlerin sorularına kısa ve öz olarak bu cevapları verdik. Ancak yapılacak işlemlerin çok daha büyük boyutlarda olacağı da muhakkaktır.

DSP Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Ayla Selisik TAMAR; Ulaşım ve gecekondur sorunu mutlaka çözülecek

MESLEK ÖRGÜTLERİ, KATILIM

Partimiz Demokratik Sol Parti DSP'nin kuruluşundan bu yana hedefi, her zaman en geniş demokratik katılımı sağlamak, örgütlü toplumun ülkemizde yerleşmesine katkıda bulunmak olmuştur. Bu çerçevede benim Büyükşehir Belediye Başkanlığına seçilmem durumunda meslek örgütleri ile birlikte çalışmak, onlarla kentimize ilişkin proje üretmek en doğal uygulama ilkelerimden birisi olacaktır. Ben, geçmişte görülen örneklerin tersine, Belediye Başkanlığı makamını bir derebeylik, bir imparatorluk olarak, kendimi de herşeyi bilen, her konu hakkında karar üretme yetkisine sahip bir yönetim birimi olarak görmüyorum.

Bu çerçevede Belediye Başkanlığı dönemimde meslek odaları ve diğer demokratik kuruluşlarla yakın ilişkiler içinde olmam, onların danışma kurullarında yer almalarını sağlamam, icraatımın en önemli unsurlarından birisi olacaktır.

Bu arada şunu da vurgulamak isterim ki, en önemli projelerimden birisi olarak gördüğüm, kentimizin deprem afetine karşı donanımlı olması konusundaki girişimimiz kapsamında başta TMMOB'ne bağlı meslek odaları olmak üzere Tabibler Odasıyla, giderek üniversitelerimizle geniş bir işbirliği içinde olabileceğimizi inanmıyorum.

ULAŞIM

Ulaşım konusundaki ilk yapılması gereken çalışma, nazım planla eşgüdüm içinde hazırlanacak ulaşım master planı olacaktır. Bu master plan olmadan, İzmir'e şu veya bu taşıma aracının seçilmesi, şu veya bu yolun yapılması sözkonusu olmamalıdır. Ne yazık ki geçmişte bu yönde yabancılara yaptırılmış taslak bir çalışma, ulaşım master planı diye sunulmaya çalışılmış, metro gibi İzmir için fizibilitesi tartışılır bir yatırım seçilmiştir.

Trafik karmaşasını çözmek için uygulayacağım bir yöntem de araçların kent merkezlerine sokulmasını caydıracak çözümler bulmak olacaktır. Bunun için kent merkezine araçları çekecek yol yapımından kaçınılacağı gibi, kent çeperlerinde çok sayıda otopark oluşturularak, otomobillerin kent sokaklarına girmesi önlenecektir.

Otopark yapımında Belediye dışındaki girişimciler de teşvik edilip kamu kuruluşlarıyla özel anlaşmalar yapmaya çalışılacak.

GECEKONDUR

Gecekondur ve imar konusunda bizim temel dayanağımız yine nazım plan,

danışma kurulları ve meslek odaları olacaktır. Kooperatifleşmeyi gecekondur sorununun çözüme kavuşturmada önemli bir atılım olarak görüyoruz. Ancak biz Belediyenin bizzat kendisinin konut yapımına girişmesini doğru bulmuyoruz. Burada yapılması gereken kooperatifleşmeye destek vermek, onlara ucuz arsalar temin etmek, bunları hazine arazilerinden sağlamak üzere merkezi yönelimle gerekli mücadele ve girişimlerde bulunmaktır.

Hemşehrilerimizin katkısıyla varlığı artık açıkça kabul edilen gecekondur mafyasına karşı mücadele açılacaktır. Ayrıca kent çeperinde, metropol belediyelerle işbirliği içinde yeni yerleşim alanlarının teşvik edilmesi, kente olan baskıyı hafifletecektir inancındayım.

Gecekondur ıslah çalışmaları su, kanalizasyon, yol gibi alt yapı yatırımlarıyla desteklenerek, bu yörelerin kent kimliğine kavuşması gerçekleştirilecektir.

Ne seçim kampanyasında, ne de seçildikten sonra gecekondur affını desteklemeyecek, bunun kesinlikle karşısında olacağım.

ÇEVRE

Çevre ve hava kirliliğine karşı çalışmalarını meslek odaları ve çevre bakanlığı ile işbirliği içinde yürüteceğiz.

Çevre ve hava kirliliği konusunda ilk olarak ele alacağımız çalışmalar arasında, körfez kirliliğini azaltacak büyük kanal projesinin bitirilmesi amacıyla kentliyi de katacak bir şekilde çaba göstermek, başta kamuya ve Belediyeye ait araçlar olmak üzere traliğe çıkan araçları kirlilik açısından sıkı bir şekilde denetlemek, aynı şekilde Makina Mühendisleri Odasının katkısıyla

kalanifer kazanlarının ve yakıtların denetimini yapmak, hava kirliliğine yol açan yakıtların kente girmesini engellemek, çimento fabrikalarının filtre sistemini ve diğer sanayi kuruluşlarının arıtma tesislerini sıkı bir şekilde denetlemek, dericilerin kent içindeki faaliyetlerine kesinlikle son vermek, yeşil alanları kentin varoşları dahil her yerde genişletmek ve en önemlisi de bu konuda bilinci geliştirmek için tabana yayılı kampanyalar açmak sayılabilir.

KÜLTÜR SANAT

Başkan olursam, en önemle eğileceğim konulardan birisi, Kültürpark'ın gerçek bir kültür merkezi olmasını sağlamak olacaktır. Atatürkçülük uğruna çetin mücadeleler yürütmüş bir aday olarak, bu konuda Mustafa Kemal'in yolundan gideceğim konusunda kimsenin kuşkusunu almam. O nasıl sanatı, sanatçıyı her zaman desteklediyse, bizim yönetimimizdeki Büyükşehir Belediyesi de benzer bir tutum takınacaktır.

Bu çerçevede, Kültürpark, bizden önceki dönemde ihale edilmiş projede de dikkate alınarak bugünkü arabesek havasından kurtarılacak, o mekanlarda bir kent tiyatrosu, kent konservatuarı, kent orkestrası kurulacaktır. Bu yönde geçmiş dönemlerde yarım bırakılmış çalışmalar yeniden canlandırılarak, uygulamaya sokulacaktır.

Öte yandan, İzmir'in bir simgesi olmaya başlayan İzmir Film ve Sanat festivallerine ayrı destek verilecektir. Yüksek Teknoloji Enstitüsünün ve 3000 yıl geçmişe kadar uzanan zengin tarihi kültür kaynaklarımızın birbirleriyle uyum içinde desteklenmesi, İzmir'in kültürel yapısını güçlendiren sonuçlar verecektir.

KONFERANS - SLAYT GÖSTERİSİ

Resimde Kadın

Konuşmacı:

Yrd. Doç. Mümtaz SAGLAM (G.S.F.)

Tarih : 19 Mart 1994 Cumartesi

Saat : 14.00

Yer : Makina Mühendisleri Odası Lokali

Ali Çetinkaya Bulvarı No:12/1 Alsancak - İZMİR

Trafikte Güvenlik ve Çağdaş Uygulamalar Sempozyumu Sonuç Bildirgesi

TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI adına İZMİR ŞUBESİ tarafından 26-28 Kasım 1993 tarihinde İzmir'de düzenlenen "Trafikte Güvenlik ve Çağdaş Uygulamalar Sempozyumu"nda sunulan 31 bildiri, iki panel ve tartışmalar sonucunda aşağıda isimleri bulunan katılımcılar şu ortak görüşlerde birleşmişlerdir.

1. ALTYAPI VE ARAÇ

Büyük ekonomik yatırımlarla gerçekleştirilen, ancak planlananın dışında gelişen karayolu taşımacılığının, toplumun kit kaynaklarını daha fazla savurması ve trafik terörü kayıplarının en aza indirilmesi için;

1.1. Türkiye koşullarında uygulanabilir bir "ulaşım planı" ivedilikle hazırlanmalıdır. Bu planda yolcu ve yük taşımacılığının karayollarından diğer seçeneklere kaydırılması sağlanmalıdır. (Deniz yolları, Demir yolları ve Boru Hatları gibi)

1.2. Yol güvenliğinin sağlanması amacıyla karayollarının dünya standartlarına uygun olarak yapılması ve yatay-dikey trafik işaretlerinin şehir içi ve şehirlerarası yollarda eksiksiz olarak bulunması sağlanmalıdır.

1.3. Kitle taşımacılığı özendirilmeli ve desteklenmelidir.

1.4. Büyük kentlerde trafik akışını engelleyen park sorunu ivedilikle çözümlenmeli ve konuyla ilgili yatırımlara öncelik verilmelidir. Şehir içinde araçların olduğu kadar, yayaların da kullanabilecekleri alanlar yaratılmalıdır.

1.5. Trafik güvenliğinin sağlanmasında araçların güvenli bir şekilde üretimi ve bakımı önemli rol oynamaktadır. Bu nedenle ülkemizde üretilen veya ithal edilen araçların trafik güvenliği açısından yeterli hale getirilmesi sağlanmalıdır. Yedek parça üretimi ve ithalatı, mühendislik hizmetleri ile denetlenmeli, orijinal olmayan ve kalitesiz yedek parça üretimi engellenmelidir.

1.6. Araç bakım ve onarımları, eğitimden geçmiş kişilerce yapılmalı, "Teknik Uygulama Zorunluluğu" gündeme getirilerek, bakım servis istasyonlarında mühendislik denetimi sağlanmalıdır.

1.7. Araç bakım istasyonlarında ve servislerde araç, gereç ve avandaneliklerin modernizasyonu sağlanmalıdır.

2. EĞİTİM

Trafik sorunu toplumumuzun tüm kesimlerini ilgilendiriyor. Herkes trafik konusunu ve kurallarını bildiğini düşünüyor. Ancak yine de kurallara uyulmuyor veya kurallar uygulanamıyor ve "Trafik Terörü" sürüyor.

2.1. Trafik kazalarının önlenmesinde en önemli etken olan "Eğitim" konusu ciddiyetle ele alınmalıdır. Trafik eğitimi, okul öncesi, okul dönemi ve sonrasında yaygın olarak yapılmalıdır. Karayolları Trafik Kanunu'nun (2918 sayılı) 125. maddesi uygulamaya konulmalı ve okullarda trafik dersleri, "uzmanlığı trafik olan" eğitimcilerce verilmelidir. Okul bahçeleri, uygulamaya yönelik trafik eğitimi yapılabilecek şekilde düzenlenmeli ve Kara Yolları Trafik Kanunu'nun 124. maddesinde belirtilen ilgili kurum ve kuruluşların trafik eğitimine yönelik çalışmaları özendirilip desteklenmelidir.

2.2. TRT, özel radyo ve televizyonlarda trafik eğitimine yönelik programlar, yaygın olarak, amaca yönelik bir şekilde yapılmalıdır.

2.3. Ehliyetli sürücüler; sürücü kursları veya öngörülen kuruluşlar tarafından 5 yılda bir eğitimden geçirilerek, "Sürücü Belgesi Vizesi"ne tabi tutulmalıdır.

Trafikte Güvenlik ve Çağdaş Uygulamalar Sempozyumunu üç gün boyunca İzmir'de trafik sorununun tartışıldığı bir platform yarattı.

2.4. Trafik denetimleriyle ilgili görevlilerin eğitimine özel önem verilmeli ve trafik kurallarına uyulması konusunda örnek olmaları sağlanmalıdır.

3. TRAFİK SAĞLIK HİZMETLERİ

Trafik güvenliği sorunu, trafik kazalarının azaltılması ile tamamen çözümlenmiş sayılmaz. Trafik teröründe "can kayıplarının" ve "kalıcı özürlülerin" en aza indirilmesi güvenli bir trafiğin en önemli gereklerinden biridir. Bu nedenle kaza sonrası sağlık hizmetleri kapsamında "acil tıbbi ilk yardım sistem planları" ivedilikle uygulamaya konulmalıdır.

3.1. Bu sistemin gerçekleştirilebilmesi için, Sağlık, Milli Eğitim, İşçileri, Ulaştırma, Turizm, Sosyal Güvenlik, Millî Savunma gibi Bakanlıklarla, Kızılay Cemiyeti, Üniversiteler, Tabipler Birliği, Mesleki ve Sosyal Kuruluşlar, Belediyeler ile yazılı ve sözlü basın-yayın organlarının işbirliği içinde olması sağlanmalıdır.

3.2. Kısa vadede, kaza yoğunluğu olan belirli noktalardaki akaryakıt istasyonlarında, acil durumlarda sağlık müdahalesi yapabilecek ekipman ve eğitilmiş personel bulundurulması sağlanmalıdır.

4. TRAFİK YASALARI VE UYGULAMA

Yeni Karayolları Trafik Kanunu'nun

hazırlanmakta olduğu bugünlerde, çıkacak yasanın ülkemiz koşullarına uygun, kapsayıcı, yaparımıcı ve sorunları çözümleyici olması sağlanmalıdır.

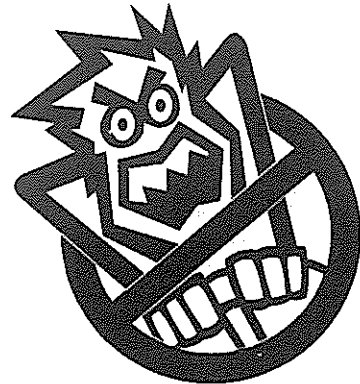
4.1. Yasalar genel olmalı ve sık sık değiştirilmemelidir. Kurallara uymayanlara uygulanan yaptırımlar, zamanla caydırıcılığını yitirmemelidir. Trafik görevlileri görev yapamaz duruma düşürülmemelidir. Türk Ceza Kanunu'nun trafik ile ilgili maddeleri günümüz koşullarına göre yeniden düzenlenmelidir.

4.2. Trafikte yetki dağılımı, giderilmesi, trafik sorununun trafik polislerine bırakıldığı "trafikçi politika" anlayışı terk edilmelidir. Trafikte ilgili çalışmaların tek bir merkezden koordine edilmesi için "Trafik Güvenlik Kurumu" oluşturulmalı. "Trafik Genel Müdürlüğü" ivedilikle kurulmalıdır.

4.3. Gönüllü kuruluşların trafikte katkı sağlanması, "Trafik Birlikliği" ve "Fahri Trafik Müfettişliği" gibi örgütlenmeler sağlıklı ve bilinçli bir şekilde kurulmalıdır.

4.4. Şehirlerarası yük ve yolcu taşımacılığının kurumsallaşması teşvik edilmelidir. Böylelikle kaza öncesi önlemlerin alınması daha kolay denetlenilecek ve kaza sonrasında can-mal güvenliği sağlanabilecektir.

**"İçinizdeki
Trafik
Canavarını
Durdurun;
O Sizi
Durdurmadan"**

Hükümete 1 Mart'a kadar süre !

KAMU ÇALIŞANLARI SENDİKALARI PLATFORMU BASIN AÇIKLAMASI

Bugün yüzbinlerce Kamu çalışanı olarak, yine üretimden gelen gücümüzü kullanıyoruz; Yine alanlardayız.

Bir kez daha söylüyoruz; **Grevli ve Toplu Sözleşmeli sendikal haklarımızı, özgürce kullanana dek mücadelemizi aynı kararlılıkla sürdüreceğiz.**

Son olarak 13 Ocak'ta ülke çapında gerçekleştirdiğimiz eylemlerle, gücümüzü ve ısrarımızı kamuoyuna kanıtladık. Bu eylemin yarattığı etki sonucu, hükümet üyeleri yasal düzenleme konusundaki çalışmaların hızlandırılacağını açıkladılar. Bu doğrultuda hükümet bünyesinde oluşturulan bir komisyon yasa taslağı çalışmalarına başladı.

Ancak, komisyonun hazırlamaya çalıştığı yasa taslağı, **Grev ve Toplu Sözleşme Hakkını İçermeyen**, sendikalarımızı birer

Kamu Çalışanları Sendikalarına üye yaklaşık 5 bin kişi sendikal hakları için 22 Şubat 1994'de Konak'tan Cumhuriyet Alanına kadar yürüdü.

taslaklardır. Hatta son hazırlanan taslak, sendikalarımızı ve kamu çalışanlarını cezalandırma mantığını içinde barındırmaktadır.

Bizlerin, böylesine olumsuz içeriklere sahip yasa çalışmasını benimsememiz mümkün değildir. Bu düşüncemizi bizimle paylaşan Edirne'den Karsa kadar, ülkenin dört bir yanından toplanan yaklaşık 1.000.000 kişinin imzasını 14 Şubat'ta milletvekillerine ilettik.

15-16 Şubat'ta, 25 Kamu Çalışanı Sendikası, Genel Merkez Yöneticileri olarak TBMM'de grubu bulunan partilerin yöneticileriyle görüştük. Bizim isteğimize doğrultusunda bir yasal düzenlemenin bir an önce yapılmasını, aksi halde seçmen gücümüzü kullanacağımızı söyledik. Bize, "Haklısınız, Grevli Toplu Sözleşmeli Sendika Hakkınızdır" dediler. "Bu konuda atacağınız pratik adımlar ne olacak?" diye sorduğumuzda ise olumlu bir mesaj alamadık.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığıyla yaptığımız toplantılarda, Bakanlık Bürokratları, yetkileri olmadığı gerekçesiyle Grevli ve Toplu Sözleşmeli bir sendika yasasını görüşmek istemediler. Konuya ilişkin Bakanla görüşmeleri gerektiğini söylemelerine ve aradan bir hafta geçmesine rağmen, Bakana ulaşamadılar. Bürokratlarının bu tavrını, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının samimiyetinin bir göstergesi olarak görüyoruz.

Ayrıca, 21.02.1994 tarihinde tekrar bir toplantı yapacaklarını, toplu sözleşme ve grev hakkını da içeren bir yasa taslağını da bu toplantıdan önce bize iletceklerini ifade etmelerine rağmen, hiç bir gerekçe göstermeden görüşmeyi iptal etmişlerdir.

Bakanlıkla yaptığımız toplantılardaki kararlı tavrımız karşısında bizi oyalayamayacaklarını, 22 Şubat ve daha sonraki etkinliklerimizi engelleyemeyeceklerini anlayan Bakanlık, bizimle görüşmekten vazgeçerek bu konudaki yaklaşımlarının ne olduğunu bir kez daha göstermişlerdir.

EVET! Tüm çabalarımıza rağmen, yine sesimizi duyuramadık. Çünkü kulakları sağır olmuş!... onlara sesimizi duyurabilmenin, mücadelemizi kazanımlarla taçlandırmanın tek yolu, tek ses olarak, fiili mücadelemizi yükseltmemizdir.

Biz Kamu Çalışanlarının insan onuruna yakışır bir ücret ve iş koşullarını kazanmasının tek yolu, Grevli ve Toplu Sözleşmeli Sendikal haklarıdır. Grevli ve Toplu Sözleşmeli sendika; demokratik ve ekonomik kazanımlarımız için olmazsa olmaz bir şarttır. Çünkü Kamu Çalışanları tek taraflı ücret belirleme politikalarıyla, her geçen gün daha da yoksullaşmaktadır. Ocak maaş zamları, devalüasyonla ve yapılan zamlarla çöktürülüp geri alınmıştır.

Ekonomik Kriz her geçen gün daha fazla derinleşmektedir. Ekonomik krize birlikte, anti - demokratik uygulamalar da artmakta, Terör yasaası, İller yasaası gibi düzenlemelerle fiili bir baskı rejimi pekiştirilmek, süreklileştirilmek istenmekte, 27 Mart genel yerel seçimlerinde iradenin özgürce açığa çıkması engellenmekte, bir yandan da Millî Mutabakat hükümeti kurma çabaları sergilenmektedir.

Bu Ekonomik Krizin sorumlusu Kamu Çalışanları, Emekçiler değildir. Eğer bir sorumlu aranıyorsa, hayali ihracatçılarda, trilyonluk teşvik ve prim alanlarda, yolsuzluk yapanlarda, rüşvet yiyenlerde aranmalıdır. Bu ekonomik krizin bedeli, düşük ücretlerle, özelleştirmelerle, işsizlikle, yeni vergilerle, Kamu Çalışanlarına ve tüm emekçilere ödenmek istenmektedir. Biz, sorumlusu olmadığımız bu ekonomik krizin bedelini ödemeyeceğiz. Gün geçtikçe artan baskılara, saldırılara boyun eğmeyeceğiz.

Emeğimizin karşılığını alabilmek için, insanca bir yaşam için, sendikal haklarımızı özgürce kullanmak için, Onurlu mücadelemizi sürdüreceğiz.

Grevli - Toplu Sözleşmeli, "**vazgeçilmez**" ilkelerimizi içeren bir yasal düzenlemenin gerçekleştirilmesi için siyasi partilere 1 Mart'a kadar süre verdik. Mücadelemizin bir aracı olarak seçmen gücümüzü kullanacağımızı, Grev ve Toplu Sözleşme haklarımızı ve "vazgeçilmez" ilkelerimizi içermeyen bir yasal düzenlemenin dayatılmaya çalışılması karşısında, ülke genelinde iş bırakarak, onbinlerce Ankara'da olacak, böyle bir dayatmayı engelleyeceğimizi bir kez daha açıklıyoruz.

- **DANIŞMA KURULLARINA,**
- **DEVLET GÜDÜMLÜ SENDİKAYA,**
- **YENİ BASKI YASALARINA HAYIR !...**
- **YAŞASIN KAMU ÇALIŞANLARININ MÜCADELE BİRLİĞİ !..**
- **YAŞASIN DEMOKRASİ MÜCADELEMİZ..**

**KAMU ÇALIŞANLARI SENDİKALARI
İZMİR ŞUBELERİ PLATFORMU**

EĞİT-SEN, TÜM BEL-SEN, TÜM SAĞLIK - SEN, TARIM - SEN, DEMİRYOL-SEN, TÜM HABER-SEN, TÜM MALİYE-SEN, MADEN-SEN, OR KAM-SEN, TÜM SOSYAL-SEN, TÜM YARGI-SEN, YAPI-YOL SEN, BEM-SEN, SAĞLIK-SEN, TÜM HAVA-SEN, TÜM GIDA-SEN, ENER-SEN, SOSYAL-HİZMET SEN, EMEK-SEN, KÜLTÜR-SEN, İL-SEN, TÜM BANKA-SEN, TÜM TAK-SEN, DEÇEM-SEN.

"Bir gecede 23 üniversite açılan Türkiye..." Üniversite ve Demokrasi Paneli

● İzmir Üniversiteleri Öğretim Elemanları Derneği'nin (İZÜNİDER) 12 Şubat 1994 tarihinde İnönü Kültür Merkezinde düzenlediği "Demokrasi ve Üniversite" konulu panelde öğretim üyeleri konuyla ilgili düşüncelerini dile getirdiler.

● Prof. Dr. Sina Akşin, Prof. Dr. Mustafa Altıntaş, Avukat Güney Dinç, Prof. Dr. Veli Lök ve Prof. Dr. Yavuz Sabuncu'nun panelist olarak katıldıkları toplantıyı Prof. Dr. Salih Özbaran yönetti.

İZÜNİDER tarafından düzenlenen Üniversite ve Demokrasi Panelinde, Öğretim üyeleri konuştu, öğrenciler dinledi.

Ülkemizde en çok tartışılan kavramların başında gelen demokrasi, günlük konuşmaların dışında pek çok panele, söyleşi ve konferansa konu olmaya devam ediyor. Geçtiğimiz ay içinde İzmir'de yapılan bir panelde, demokrasi kurallarının belki de en çok işletilmesi gereken üniversiteleri konu alıyordu. İZÜNİDER'in düzenlediği "Demokrasi ve Üniversite Paneli", İki üniversitesi, yüzlerce lisesi ve öğretim görevlisi bulunan İzmir Kentinde ne yazık ki sayısı 100'ü bulan bir grup genç tarafından izlendi.

Katılımın bu kadar düşük olması, panelistler tarafından da üzücü ve düşündürücü bir durum olarak değerlendirilirken, demokrasinin vazgeçilmez unsuru olan katılım - tartışma geleneğinin yerleşmemiş olmasına da tipik örnek olduğu vurgulandı.

Oturum Başkanı Prof. Dr. Salih ÖZBARAN 1940'lı yıllarda çok partili döneme geçişle birlikte daha çok benimsenme gereği duyulan "demokrasi"nin üniversitelerde palazlandığını ve bir bakıma demokrasinin "garanti kaynaklarını yaratabilecek" kurumlar haline dönüşüğünü söyledi. Ancak günümüzde üniversitelerin, demokrasi partnerinden, can arkadaşından yaralı olduğunu kaydeden Özbaran, şu soruları sıraladı;

"Üniversite nedir? Hocası ve öğrencisi ile suskun, emre itaatte kusur etmeyen, hiyerarşik gelenekler içinde aşınmış ve bir o kadar aşınmış bilgileri, güya bilgi çağında kimi kitapçık teksir ya da notlarla doluşturan

terris merkezi midir? Profesyonel öğreticisini ve öğrencisini yaratabilmiş midir? Atanmış kişi inançlarının, yeniden sürü, re aya ya da kabullenici yaratma felsefesinin nasıl bir tehlikesi ile karşı karşıyayız?

ÖĞRETİM ELEMANLARI SENDİKASI KURULUYOR

Özbaran'dan sonra ilk sözü alan Prof. Dr. Sina AKŞİN, Öğretim üyelerinin kurma girişiminde buldukları sendika çalışmasını anlattı. Ülkemizin tarihsel süreç içerisinde hep bulunmak durumunda kaldığı kritik denge noktalarını özetleyen AKŞİN, bir siyaset tarihçisi olarak yaptığı analizleri günümüze taşıdı ve özetle şunları söyledi.

"Sevr Anlaşmasında emperyalizm tarihinde nadir görülen bir olay ortaya çıktı. "Bir halka, sen bulunduğun yerde oturmayacaksın, gideceksin" denildi. Ve Türkler böyle bir meydan okumaya Kurtuluş Savaşı ile yanıt verdiler. Atatürk, Sevr Anlaşmasını Türklere uygulanmak istenen bir suikast planı olarak nitelendirirken, Lozan'da Lord Curzon'un İnönü'ye şöyle dediğini biliyoruz "Siz bizim teklifimizi geri çeviriyorsunuz. Ama ben bunları cebime koyuyorum. İleride bunlar sizin önünüze çıkacaktır."

Dolayısı ile biz adam olmak zorundayız. Uygarlıkta aşama kaydetmek zorundayız. Üniversiteler gençleri meslek sahibi kılmak için kuluçka makinası gibi görülmüyorlar. Oysa Üniversiteler bilim üretmek zorundadırlar. Ve bu bilim ana dilimizde üretilmelidir.

YÖK öncesinde Profesör olabilmek için bir asistanın üç tane tez yazması gerekiyordu. YÖK Doçentlik ve Profesörlük tezlerini kaldırdı ve hiç şüphesiz olmasın Türkiye'de bilim üretimi 3/2 oranında düştü.

YÖK'ün diğer büyük darbesi özerkliğe indirildi. Ne yazık ki şu anda başımızda bulunan koalisyon hükümeti, özerkliği sağlayacak bir üniversite kanunu getirmeyi vaadettiği halde, bunu yapmamıştır.

Özel Üniversiteler de bütçelerinin %45'ini devlet ödeyen ayrıca öğrencilerinden yüklü paralar alan ve haksız rekabete neden olan yapılar halindedir. Rekabet öğretim elemanlarının maaşlarında gündeme geliyor. Bu noktada, önümüzdeki günlerde kurulacak Öğretim Elemanları Sendikasının, öncelikli görevi, çalışma koşullarının düzeltilmesi yolunda mücadele vermek olacaktır. Diğer önemli konusu da üniversitelere özerklik sağlamaktır.

ÜNİVERSİTE İÇİN Mİ DEMOKRASİ, DEMOKRASİ İÇİN Mİ ÜNİVERSİTE?

Prof. Dr. Mustafa Altıntaş konuşmasına "Üniversite için mi demokrasi, demokrasi için mi üniversite?" diyerek başladı ve özetle şunları söyledi;

"Türkiye'de hem demokrasi hem de üniversite yok. Üniversitede ders vermeme özgürlüğü, mesleğinin gereğini yapmama özgürlüğü vardır. Ancak bilim yapmak özgürlüğü söz konusu değildir. Düşünce üretme çabası içindekiler suçlanır. DGM'de sanık sandalyesine oturtulur ve terörist diye mahkum edilir. Fikret Başkaya'dan söz etmek istiyorum. Yazdığı kitap serbestçe satılmaktadır ancak kendisi terörist olarak suçlanmış ve mahkum edilmiştir. Üniversite camiası bu eseri yargılamak benim görevimdir diyemedikten - de-

medikten sonra orada üniversiteden, öğretim üyesinden söz etmenin olanağı yoktur.

Üniversite öğretim üyesi bugün "ticarete meşguldür." Son Hükümet bizi YÖK'ü mumla arar hale getirdi. Ne yaptı? Bir gecede 23 üniversite birden kurma becerisini gösterdi. Oy kaygısı ve delege baskısıyla yapılan bu üniversitelere ne kadar üniversite denilebileceği çok tartışmalıdır.

Türkiye'de rektörlerin birinci görevi şirket ve vakıf kurmaktır. Mehmet Haberal'ın kurduğu Başkent Üniversitesine 1994 yılı Maliye Bakanlığı Bütçesinden 25 milyar lira aktarılmıştır. İsmen aktarılmıştır ve böyle bir aktarım için kuruluşundan sonra geçmesi gereken asgari 2 yıl zorunluluğu özel bir madde ile kaldırılmıştır. Bu maddede "2547 sayılı yasadaki özel vakıf üniversitelerine kaynak ayırma hükmü geçerli değildir." deniyor.

Bugün üniversitelerdeki gerici kadrolaşma ve şeriata özgü bir eğitim sisteminin giderek yaygınlaştırılması, demokrasinin olmazsa olmaz olan "Özgür insanını", kul ve köleye dönüştürmektedir. Demokrasi özgür insanın rejimidir ve bu insanı yaratmak da üniversitenin birincil görevidir.

82 ANAYASASI 61 ANAYASASININ TERS SİMETRİSİDİR

Prof. Dr. Yavuz Sabuncu, 1961 ve 1982 anayasalarını ele aldı. 1982 anayasasının 1961 anayasasında yapılmak istenilenlerin tam tersi olarak hazırlandığını belirten Prof. Sabuncu, 61 anayasasının özgürlükler ve yargı alanında büyük hassasiyet gösterdiğini söyledi. Bunların içinde radyo ve üniversitenin özerkliğine önem verildiğini ve yargı ile birlikte bu yapıların özerkliğini güvenceye aldığını kaydetti.

1982 anayasasını "kötümser bir anayasa" olarak nitelendiren Prof. Yavuz Sabuncu, 82 anayasasının temelinde toplumu değişmeye, gelişmeye demokratikleşmeye karşı "korumak isteyen"(!) bir düşüncenin yattığını belirtti. Sabuncu; "Güçlü bireylerin zayıf devletler yarattığı manlığından hareketle, zayıf bireyler topluluğunu öngören 1982 anayasası, "Vatandaşını istediği an karakola çekip istediği gibi döven "güçlü devletin yaratılmasını sağlamıştır" dedi.

Prof. Dr. Veli Lök, konuşmasında "özerklik" üzerinde durdu. Dünya üniversiteler birliğinin aldığı kararlara göre bir üniversitenin özerk sayılabilmesi için gerekli koşulları sıralayan Prof. Dr. Lök şunları söyledi.

"Bir üniversitenin özerk sayılabilmesi için, 1. Öncelikle kendini ilgilendiren tüm birimlerde seçim ve atamalarını kendisi yapması gerekiyor.

Hemen bir karşılaştırma yaptığımızda, bugünkü üniversite yasasıyla bu maddenin aykırılığını hemen saptayabiliyoruz.

2. Üniversiteler araştırma programlarını bağımsız yapabilmelidirler. 1965 yılına ait bir karar bu. Üniversiteler öğrencilerini kendileri seçmelidir. Ve öğretim programlarını kendileri yapmalıdır.

3. Mali özerkliğinin olması gerekir.

Yani Dünya Üniversiteler Birliği'nin öngördüğü özerklik, yönetsel, bilimsel ve ekonomik anlamda bütün alanları kapsayan bir özerklik anlayışıdır.

Doğramacı, YÖK yasasının tartışıldığı sırada, bazı rektörleri ve yurtdışından konukları televizyona çıkararak yasanın propagandasını yapıyordu. 1983 yılında kendi yayınladığı bir kitapta, Almanya'yı ve birçok ülkeyi içine katarak diyor ki; "bu ülkelerde üniversiteleri yönetenler seçimle değil atama ile getiriliyor"! Oysa bu tamamen yanlış bir bilgi, bir nevi "yalan" dir.

Bu arada ben Federal Almanya Üniversite yasasını temin etmişim. Bu yasa göre üniversite rektörü genel kurul tarafından seçiliyor. 90 kişiden oluşan genel kurulda 35 profesör ve doçent, 25 öğrenci, 20 öğretim üyesi yardımcısı ve 10'da diğer üniversite çalışanları bulunuyor. Dekan ve diğer kurulların seçimi de benzeri oluşumlar içinde gerçekleşiyor.

Çağdaş üniversite yasaları ile bizim YÖK yasasının önemli bir tersliği de "amaç" bölümünde karşımıza çıkmaktadır. Çağdaş üniversitelerde amaç, bilimin, kültürün ve sanatın gelişmesine katkıda bulunmak, bilimsel çalışmalar yapmak gibi temellerde belirlenirken, YÖK yasasının başlangıcında 2 sayfalık amaç bölümünde, bilimden kültürden ve benzerilerinden söz bile edilmiyor. Direkt öğrenci yada mezun yetiştirmek diyebileceğimiz birşey amaçlanıyor.

Şili'de Pinochet döneminde, 1973 senesinde çıkarılmış olan yasayı incelediğimizde, bu yasa bizim YÖK yasasına büyük benzerlikler göstermektedir. Aynı şekilde Hindistan üniversite yasasında da böyle bir benzerlikten söz etmek mümkün. Hindistan Cumhurbaşkanı, "Müfettiş" adıyla

Hint Üniversitelerinin rektörlerini seçiyor.

10 yıl sonra geri döndüğüm kendi fakültem ve hastanemdeki olanakları dışarıyla karşılaştırdığım zaman, % 50 aşağılara düşmüş olduğunu görüyorum. Ne yapılabilir bu durum karşısında? Mutlaka bir şeyler yapılmalı.

Bunun içinde örgülenme olayı son derece önemli. Sendikalaşma belki bizim yeni şeyler yapmamıza imkan verecek.

Panelde, konuşmacılardan sonra dinleyiciler de söz alarak görüşlerini dile getirdiler. Dinleyicilerden bir edebiyat öğretmeni, yasalarla getirilen demokratik hakların yine yasalarla alınabildiğini bunun için demokrasiye inanan insanların yetiştirilmesi gerektiğini söyledi. Şu anda eğitimcilerin demokrasiye inanan insan yetiştirecek güçte olmadıklarını söyleyen, edebiyat öğretmeni, okumanın, okuma alışkanlığını yaygınlaştırmanın gerekliliğini vurguladı.

Ege üniversitesi öğrencisi Meral Yiğit ise, bir üniversite derneği kurmak için 1.5 yıldır uğraş verdiklerini ve birçok zorluk yaşadıklarını belirtti. Paralel eğitime geçişle birlikte, milyonlarca emekçi çocuğunun yüksek öğrenim yapamaz duruma getirildiğini söyleyen Yiğit, eğitim hakkı eşitliğinin ortadan kaldırıldığını savundu.

Okul kantinlerinin kapatılarak, özel işletmelere devredildiğini belirten Meral Yiğit, diğer yandan üniversitelere yerleştirilen Sivil polisler ve özel güvenlik birimlerinin öğrenciyi, öğretim üyesini, personeli abluka altına aldığını kaydetti.

"Burada öğretim üyeleri hocalar, kendi problemlerinden sözettiler. Oysa öğrencilerin de problemleri var. Beslenme, barınma, katı disiplin yönetmelikleri altında ezilme sorunları var." diyen Meral Yiğit, üniversiteye öğretim üyelerinin, personelin, öğrencilerin kısaca tüm üniversite bileşenlerinin birarada sahip çıkması ve demokratik bir üniversite yasası için mücadele etmesi gerektiğini söyledi.

ÜYELERE DUYURU

Şubemizin İlk 3 aylık çalışma planı çerçevesinde oluşturulacak Uzmanlık Komisyonlarına katılım için son başvuru

22 Mart 1994 tarihine kadar uzatılmıştır.

Üyelerimizi kendi ilgi ve uzmanlık alanlarına yönelik komisyonlarda görev almaya Şube çalışmalarına katkıda bulunmaya çağırıyoruz.

MMO İzmir Şube Yönetim Kurulu

Japonların yönetim tarzı nasıl işliyor ?

TEORİ "Z" (*)

Bu teori, en yalın anlatımıyla, verimlilik artışında kilit etken olarak, işçilerin yönetime katılmasını savunmaktadır.

Sanayileşmiş bir ülke olarak ABD'de teknolojiye değer veren ve bilimsel yollara saygı duyan bir yaklaşım olduğu görülür. Amerikan hükümeti, elektrik mühendisliği, fizik ve astronomi gibi araştırmalara heryıl milyarlarca dolar yatırmakta, karmaşık ekonomik fikirlerin gelişmesine de paraca desteklemektedir. Ama bu ülkede çalışan insanların nasıl yönetileceğini belirleyen bir fon kurulmamıştır. İşte tüm ülkelerin Japonlardan öğrenecekleri buradan başlamaktadır. Ülkelerin verimlilik sorunu ne para politikasıyla, ne de araştırma ve geliştirmelerle yatırım yaparak çözümlenebilir. Bunlar ancak insanların birlikte daha üretken çalışmaları için nasıl yönetilmeleri gerektiği öğrenildikten sonra yararlı olabilir. İşte "Z" teorisi, bunun yollarını göstermektedir. Çoğu işçiler Japon meslektaşları kadar sıkı çalışır. Bütün yöneticiler de Japon meslektaşları kadar sıkı çalışır. Bütün yöneticiler de Japonlar gibi yüksek randıman peşinde koşarlar. Ama daha sıkı çalışmak, ne yazık ki, verimliliğinin artırılması anlamına gelmez. Verimlilik, bir toplumsal organizasyon yada işletme deyimiyile, yönetim organizasyonu sorunudur. Verimlilik, ancak kişisel çabaların etkin bir tarzda koordine edilmesiyle işbirliği ve uzun vadeli bir yaklaşımla çalışanlara insiyatif verilerek çözülebilecek bir sorundur. "Teori Z Yönetimi" teriminin babası (*) William Ouchi'dir.

Z teorisinden alınacak ilk ders güvendir. Çok garip görünse de, verimlilik ve güven ele yürümektedir. Bunu anlamak için, bu yüzyıldaki İngiltere ekonomisinin gelişmesini izlemek yeterlidir. Bu ülkede, sendika, hükümet ve yönetim arasındaki karşılıklı güvensizlikler ekonomiyi felce uğratmış ve İngiliz yaşam standartlarını endişe verici bir düzeye indirmiştir.

Z Teorisinin verdiği bir başka önemli ders de, iyi iletişim kurabilme yeteneğidir. Kişiler arasındaki ilişkiler daima karmaşık ve değişkendir. İşçilerini yakından tanıyan bir ustabaşı, onların kişiliklerini belirleyerek kimin kimle iyi çalıştığını bileceğinden ekipleri azami verimliliği sağlayacak şekilde kurabilir. Oysa bu gibi yalın ilişkileri bürokratik kurallara dökmeye çalışıp, sendika kurallarına yada yönetimin arzularına dayanarak, kidede dayanan ekipler kurarsanız üretimi düşürürsünüz.

Verimlilik, güven ve iyi ilişkiler kurabilme yetenekleri, birbirinden soyulanmış öğeler değildir. Etkili biçimde koordine edildiği takdirde, güven ve iyi ilişkilerin üretimi artıracak şekilde; Üstelik bu iki etken birbirleriyle

Derleyen:
Kazım KÖROĞLU
End.Müh.M.P.M. Verimlilik Uzmanı

ayrılmaz biçimde bağlantılıdır da. Bu ilkelere göre yönetilen bir bölümün, önemli ve karmaşık bilgileri kurabilme olanağı bu bölümün dışarıdan denetlenmesini ve gözletilmesini zorlaştırır. Grup bünyesinde alınan ve ince ilişkilere dayanan bir karar, bir yabancıнын eleştirileri karşısında zedelenabilir. Bu yabancı, ustabaşına yada ekibe güvenmeyen bir yönetici ya da şirkete güvenmeyen bir sendika olabilir. Her iki durumda da, taraflar arasına girecek güvensizlik yüzünden, somut ve savunulabilir karar ve faaliyetler uğruna, özerklik bir kenara atılacaktır. İşin bir de insancıl yönü vardır. İşinde güvensizlikle karşılaşan kişi, kendini evinde nasıl hisseder? Japonya'nın ekonomik yönden bir başarı örneği olmasının yanısıra, sanayileşmiş toplumlar arasında alkolizm, uyuturucu kullanma ve intihar oranı en düşük ülke olması bir raslantı mıdır? Bir kadın, Tokyo'nun merkezinde kendine hiç bir zarar gelmeyeceğinden emin, gece yarısı tek başına rahat rahat yürüyebilmektedir. Bu belki de güç bağlarla örülmüş bir toplumun, zamanla ortak bir güven hissi geliştirmesinin sonucudur. Böylece birbirleri ile olan ilişkilerinde inceliği, kibarlığı ve takdir etmeyi öğrenerek, daha verimli ve dengeli bir yaşam yaratmışlardır.

Sosyologlar, eskiden beri yakın ilişkilerin sağlıklı bir toplum için vazgeçilmez bir öge olduğunu savunurlar. Bir toplumda yakınlık yok olmaya başladığı anda, toplum kendi kendini kemirmeye başlar. Çevrelerine karşı sorumluluk bilinci gelişmemiş kişiler bir süre sonra çevre kavramı yitirirler.

Çalıştığımız yerdeki insanlarla aramızdaki bir yakınlık olabileceği fikrine ısrarla karşı koyuyoruz" İş hayatında, kişisel duygulara yer yoktur" ortak inancı yaygındır. Oysa bu düşüncenin doğru olmadığı Japon örneğinden anlaşılıyor. Başarılı bir sanayi toplumunda, hem iş hayatında, hem de öteki çevrelerde, kişiler arasında bir yakınlık olabilir. Japon örneği, toplumdaki yakınlık kaynakları hakkındaki derin inançlarımızı gözden geçirmeye zorluyor bizi.

Verimliliğin, güven, iyi ilişkiler kurabilme, ince düşünebilme yeteneği ve yakınlığa bağlı olduğu fikri çoğu kişiye garip gelebilir. Yönetim tarzının ve organizasyon biçiminin toplumun bir parçası olduğunu ve bütün ile toplumu yansıttığını gözden uzak tutmamak gerekir.

Japonya'da üretim hala hızla artarken, Amerika'da bu oran gayet yavaş olarak yükselmekte. Son yıllarda Amerika, Fransa,

İngiltere ve öteki belli başlı Avrupa ülkelerinde daha düşük bir üretim gerçekleşti. Amerikan fabrikaları sürekli yenilenirken, Japonlar'ın ana sermayeyi oluşturan makina ve aygıtları hayli eskimişti. İki ülkenin fabrika ve makinalarının yaşları arasındaki fark git gide daralırken, üretim miktarındaki fark azalacağına artmaktadır. Son yıllarda bu farkın açıklanmasına ilişkin değişik yorumlar yapıyor. Japonya, hala kendi yörelerine özgü çalışma alışkanlıklarını birlikte getiren taşralı işçileri sanayiye çekmektedir. Bu işçiler düşük ücretle, uzun saatler boyu çalışıyorlar. Japonya teknolojiyi Amerika'dan satın aldığı için, üretiminde artış olması doğaldır. Oysa Amerika kendi teknolojisini kendisi yaratmak zorundadır. Amerika'lılar zamanla, çalışmadan iyi bir yaşantıya hak kazandıklarını düşünmeye başlamışlar, tembellişmişlerdir. Japonlar ise belli bir çalışma ahlakı ve kurallarını yıllardır sürdürüyorlar.

Bütün bu açıklamalar doğru olmakla birlikte yeterli değildir. Ayrıca iki ülkedeki fabrikaların organizasyon ve yönetim biçimleri arasındaki farklılıklara da bir açıklama getirmiyor.

Tüm insanların aynı koşullar altında benzer tepkileri gösterdiği belki doğrudur fakat her kültür, kendi insanları için bir başka kültürden çok farklı koşullar yaratmaktadır. Öyleyse, kültürlerde aynı davranış ilkileri geçerli olsa bile, yerel koşulların farklı olmasından dolayı, davranış biçimleri ve sonuçta ortaya çıkan sosyal yapılar arasında büyük ayrımlıklar olacaktır.

Bu organizasyonların ortak özelliklerini şu başlıklar altında inceleyebiliriz.

- 1- Yaşam boyu iş
- 2- Yavaş değerlendirme ve terfi
- 3- Uzmanlığa dayanmayan kariyer
- 4- Kollektif karar kollektif sorumluluk
- 5- İnsanlarla bir bütün olarak ilgilenilmesi

DEĞERLENDİRME VE TERFİ

Japon organizasyonunun karmaşık özelliklerinden, bir bölümünü de değerlendirme terfi yaklaşımı oluşturur. Değerlendirme ve terfi uzun sürer. Bu da kısa dönemli şirket oyunlarını bütünüyle engeller. Şirkette çalışan biri, kısa dönemde iyi görünen fakat uzun dönemde o kadar iyi sonuç veremeyecek kararlarda ısrar edemez. İşinde yükselmek için başkasının sırtına bas-

(*) William Ouchi, Teori Z, İli Yayınları, İstanbul, 1989'dan derlenmiştir.

▽ "Teori Z Yönetimi" teriminin babası William Ouchi, Chicago Üniversitesi mezunudur. Sayısız Japon ve Amerikan Şirketlerinin yönetim yapılarını incelemeye yıllarını veren Ouchi, Los Angeles'daki California Üniversitesi'nde Profesör'dür. Ouchi, aynı zamanda, Fortune 500 listesi diye bilinen ünlü Amerikan şirketlerinin pek çoğunda yönetim danışmanlığı da yapmaktadır.

masına da gerek yoktur. Çünkü çalışmalarının uzun dönemde değerlendirileceğini bilir ve adaletsiz dahi olsa yeteneksiz birinin de yaşam boyu iş politikası yüzünden çalışmaya devam edeceğini farkındadır. Bu değerlendirme genç Japon yöneticileri için hayli ağır olmasına rağmen, işbirliği, randıman ve değerlendirme konusundaki olumlu davranışları, teşvik edici niteliktedir. Bu sistemin uygulanmasıyla kimin gerçekten verimli olacağı eninde sonunda ortaya çıkacaktır.

Sorumlulukla mevki ayrılması bu durum yavaş değerlendirme ve sistemin bazı sakıncalarını ortadan kaldırır. Mevkiler hızla sorumluluk üstlenir ve mevki sahibi olabilmek için kendilerini tamamen kanıtlamak zorundadırlar. Buna ek olarak geçmişte başarıya katkıda bulunanların hem maaş artışları, hem de ünvanları alttan gelen gençlerin tehdidine rağmen güvence altındadır. Herkes tarafından gözlemlenen bu gerçek, tüm çalışanların sabırla sıralarını beklemelerini sağlar.

Fakat, nasıl oluyor da bir genç isteyerek daha fazla sorumluluk ve baskıyı yüklenirken, bunun karşılığını beklemiyor? Bu sorunun cevabı çalışma gruplarının üyesi olmakta yatmaktadır. En alt kademedeki en üst kademeye kadar her memur sekiz, hatta bir düzine kadar çalışma grubunun üyesidir. Her bir grubun ayrı bir görevi vardır. Bu gruplar birbirleriyle yakın ilişkiler içerisindedir. Belli

dönemlerde üyelikleri değişmesine rağmen, meslek hayatı boyunca herkes bu tip gruplarda görev alır. Batılı sosyologların son yıllardaki araştırmalarına göre, kişinin ait olduğu gruplar onun davranışlarını, düşünce yapısını öteki toplumsal olaylardan daha fazla etkiliyor. İnsanlar yakınlarının ve iş arkadaşlarının haklarındaki düşüncelerine çok önem veriyorlar. Elemanları arasında yakın bağlar olan bir gruba üye olan kişi, üzerinde çok güçlü bir etki hissedebiliyor. Grubun kurallarına saygı göstermemek, grup desteğinin kesilmesine sonunda üyeliğin kaybına neden olabiliyor.

Herhangi bir küçük gruba gerçekten bağlı olan kişi için, bu çok ağır bir cezadır. Davranışları, yönetimin denetimi, maaş yada terfiden çok grup üyeliği etkiliyor.

Japon organizasyonu, henüz yaşamlarının oluşum aşamasında olan gençleri bünyelerine alıp, ekip çalışmasına hazırlayarak, iş arkadaşlarına bağımlılık duygusunu geliştiriyor. Böyle bir çevrede artık önemli olan dışarıdan yapılacak bir ödüllendirme ve değerlendirme sistemi değil, kişinin iş arkadaşlarının içten, özel ve samimi değerlendirmesidir. Çünkü, kişinin mesai arkadaşları asıl tanıklardır ve kolay kolay aldatılmazlar. Bu önemli gerçek, sadece Japonların değil, bir çok kuruluşun başarısındaki en can alıcı noktayı oluşturmaktadır.

(Teori "Z" Nisan Bülten Sayısında devam edecektir.)

UZMANLIĞA DAYANMAYAN KARIYER

Japon sisteminde, hemen hemen her bölümde başka bir alanın sorunlarını işlemlerini ve kişilerini tanıyan biri bulunur. Koordinasyon gerektiğinde her iki taraf da birbirini anlayıp yardımlaşacaktır. Belki de daha önemlisi, her çalışan, meslek yaşamı boyunca görev, yer, büro ve bölge değiştireceğini bilir. Bu gün öteki bölümde kendisinden yardım isteyen kişi, belki de yarın iş arkadaşı yada üstü olacaktır. O yüzden, Japonya'da her çalışan organizasyonu bir bütün olarak görür ve herkesle yardımlaşma yeteneğine ve inisiyatifine sahiptir. Amerika'da meslek yaşantısı çeşitli şirketlerde fakat tek uzmanlık dalında sürdürülür. Japonya'da ise kişiler, tek kuruluştaki fakat değişik uzmanlık dallarında çalışırlar. İki ülkenin sanayileşme yöntemleri arasındaki temel fark budur. ABD'de firmalar işlerinde kişiler de mesleklerinde uzmanlaşırlar. Sonuç olarak bir personel müdürü yada elektrik dalında bir uzman, A şirketinden B şirketine geçebilir ve beş gün gibi kısa bir süre içerisinde işler yoluna girer. Tam verimlilik daha uzun süre olsa da, hemen verime katkı başlar, Japonya'da kişiyi bir şirketten alıp ötekine koymak ve ondan verim beklemek mümkün değildir. Japonlar yalnız teknik alanda uzmanlaşmazlar; organizasyonun bütününde uzmanlaşırlar.

TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ EĞİTİM MERKEZİ

1 MART 1994'DEN İTİBAREN GEÇERLİ BİLGİSAYAR KURS FİYATLARI

BİLGİSAYAR KURSU	DERS SAATİ	İNDİRİMLİ	DiĞER
DOS-LOTUS - DBASE	50	1.250.000. TL.	1.550.000. TL.
DOS - QPRO - DBASE	50	1.250.000. TL.	1.550.000. TL.
WINDOWS - EXCEL - SUPERBASE	50	1.350.000. TL.	1.650.000. TL.
WINDOWS - EXCEL - WINWORD	50	1.350.000. TL.	1.650.000. TL.
AUTOCAD R 11	40	1.600.000. TL.	2.000.000. TL.
C	50	1.250.000. TL.	1.550.000. TL.
PASCAL	50	1.250.000. TL.	1.550.000. TL.

Şubemizden İndirimli Bilgisayar Satışları Devam Etmektedir.

Mühendis, Oda ve Toplum Üzerine bir söyleşi...

● **Jantaş Kalite Müdürü Üyemiz Zeki Kıvrak ile Bülten Komisyonumuzdan Ali Doğan Coşkun'un yaptığı söyleşiyi sunuyoruz.**

Soru: Makina Mühendisleri Odası ile ilişkileriniz nasıl başladı?

Okuldan mezun olur olmaz, Oda'ya üye olmayı görev bildim. Öğrenciliğimden beri hep Türkiye'de meslek kuruluşlarının olması gereken yerde ve etkinlikte olmadığını düşünmüştüm. Bu nedenle "oda çalışmalarına aktif katkıda bulunabilir miyim?" düşüncesi ile Oda'ya kaydoldum. Aslında, geriye dönüp baktığımda üye olarak Oda'ya pek bir katkıda bulunmadığımı düşünüyorum, ama sanıyorum bunda yaşam koşullarının önemi büyük.

Oda'ya kayıtlı olurken doğrudan bir çıkar beklentisine hiçbir zaman girmedim. Yani "Oda bana iş bulur" ya da "belki biraz para kazanırım" diye düşünmedim.

Her halde kayıt aşamasında Oda'dan beklediğim tek şey, batıda çok yaygın olan, sıradan bir örgütlenme dürtüsünün karşınlanması idi. Biliyorsunuz artık insanların ne kadar uygar olduklarını göstergesi üye olduklarını demek, birlik vb. kurum sayışı.

Soru: Makina Mühendisleri Odası'nın işleyişini ve yapısını sürekli tartışmıştır. Sizin bu konudaki görüşleriniz nelerdir?

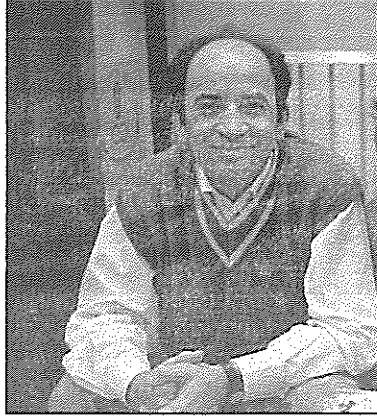
Şimdi, her şeyden önce Oda bir meslek kuruluşu, üstelik Türkiye'nin geçmişi yazan, geleceğini belirleyecek olan, eğitim düzeyi son derece yüksek olanların meslek örgütü.

Meslek kuruluşu olmasının yanı sıra ikinci olanak da çağdaş insanların örgütlenme gereksinmesine yanıt vermesi gereken bir kurum.

Dolayısı ile Oda'ya bakarken, oda'yı eleştirirken veya "Oda nedir? ne olmalıdır?" sorusuna yanıt ararken bu iki özellik göz önüne alınmalıdır.

Türkiye baz alındığında belki iyi bir noktada ama benim kafamda hep bir ASME (Amerikan Makina Mühendisleri Birliği) olayı var. Odamızı öğrenciliğimden beri hep bir ASME olarak düşledim. ASME'yi biliyoruz, çok güçlü, toplumsal yaşantıda kendini ilgilendiren konularda son derece etkin, her şeyden öte de sanayi toplumunun temel ilkeleri olan standartlaşma, uzlaşma, zamanla uyumluluk yoğunlaşma maksimizasyon ve merkezleşme konularında dört dörtlük bir örnek.

Oda'yı öylesine bir örnekle karşılaştırdığımızda karamsar olmamak mümkün değil. Üstelik sanayi toplumu olmanın artık gelişmiş olmak anlamına geldiğini günümüzde, yani artık gelişmişliğin bilgi ile ölçüldüğü, bilgi toplumu dediğimiz yeni bir çağa başladığımız, sanayi toplumu ilkelerinin geçerliliğini yitirmeye başladığı günümüzde bu karamsarlık daha artıyor. Odamızın tarihçesi hakkında pek bir bilgi yok ama geride kalan yıllarda ne standartlaşma ne uzmanlaşma ne de diğer konularda doğru dürüst bir şey yapabilmemiş değil, bu ortada. Oda, toplumsal yaşantımızda etkin bir

Jantaş Kalite Müdürü Zeki KIVRAK

denetim de sağlayamamış, bir ara yasal düzenlemelerle bu denetimsizliğin gibi olmuş, bence böyle bir denetim için yasal desteğe gerek yoktur, bilgi ve uzmanlık yeterli gelecektir. Ama yapılan bir takım hatalar ile bu da kaydedilmiş. Bugün gelinen noktada çok sınırlı konularda uzmanlık, isimlendirirsek asansör, tesisat, trafik ve asılsız bir kaç siyasi davranış.

Türkiye'ye çağ atlatan insanların; bu arada çağ atlama laını da espiri olsun diye belirtmiyorum, Türkiye bugün gerçekten çağ atlamıştır, Türkiye tarım toplumundan Sanayi toplumuna geçişi önemli ölçüde tamamlamıştır; bu insanlarımız, uzmanlarımız ve meslektaşlarımız abilerimiz maalesef Oda'ya çekilememiştir, onların uzmanlıklarından, deneyimlerinden, birikimlerinden yararlanılamamıştır.

Çağdaş insanın örgütlenme ihtiyacına yanıt verebilen bir kavram olarak odamıza baktığımız da çok farklı sonuçlarla karşılaşmıyoruz. Üye tam sayısının % 10'unu geçmeyen genel kurullar, ödenmeyen üye aidatları vs. bu zaten gösteriyor. Lise dışında psikoloji okumadım, dolayısı ile insanların örgütlenme ihtiyacını bilimsel olarak açıklayamam. Bildiğim şey çağdaş bir insanın örgütlenerek hem yolsuzluktan kurtulması, hem de yaşantısına anlam katabilecek bir şeyler yapabilmesi.

Peki neden böyle oldu? Oda neden hem meslek kuruluşu hem de örgüt olarak istenen noktaya gelemedi? Bence bu sorular bir muamma değil, herkes tarafından tartışılan ve aslında yanıtları bilinen sorular.

Az önce açıklamaya çalıştığım iki özelliğe bir üçüncü özellik ekledim, dayatılır; politika hem de bu özellik diğer özelliği yok edecek kadar etkin oldu. İnsanlar meslek uğraşılardan vermek üzere geldikleri kurumda zorla politika yapmaya itildiler. Burada "örgüt" kavramını yeniden ve daha detaylı tartışmak istiyorum. Çünkü bence yapılan hataların temelinde bu kavram karışması yatıyor.

O yıllarda örgüt ve siyaset ayrılmaz bir ikili olarak algılandı hep. Devletimiz böyle gördü, toplumumuz böyle gördü; işin kötüsü örgütlenme ihtiyacını karşılamaya çalışan insanlarımız yani örgütlenenlerimiz de böyle gördü. Devlet örgütlenelere politikacı gözü ile baktı,

örgütlenen insanlarımızla politika yapma zorunluluğu duyular, neredeyse bütün örgütler birer siyasi örgüt haline geliverdi. Halbuki politika insanların birlikte çalışmalar yapacağı "amaç"lardan sadece birisi, bu amaçla kurulan birlikler için yasalarımız son derece açık ve gitlikçe çağdaşlaşmakta. Üstelik bu tür örgütlerin özgün bir adı da var; parti sonuç olarak amaç eğer politik çalışma ise adres belirlidir.

Şunu söylemek istiyorum; politika ayıp kötü bir şey değil, üstelik her uygar insanın mutlaka sağlıklı bir politik yapısı da olmalı ama bu meşru zeminlerde yaşama geçirilmeli diğer insanların seçme, amaç belirleme hakkına tecavüz edilmemelidir. Odamızda kendi konularımızla ilgili çalışmalarımızı gerçekleştiririz, sonra herkes kendi politik yapısına uygun bir kurumda siyasi davranışını ortaya koyar, bu iş olur biter.

Bu konu üzerinde bu kadar uzun durmamın bir nedeni var. Eğer çalışma konuları birbirine karıştırılırsa bağımsızlık ve idealler kaybolabiliyor, uzmanlaşma sağlanamıyor. Ben odadaki başarısızlıkların bir nedeni olarak, bu bağımsızlıktan uzaklaşmayı görüyorum. Aldığımız eğitim birikimlerimiz ve uzmanlıklarımız ortaya bir sonuç çıkarıyor, ama sırf politik anlayışımız nedeni ile bazen bu sonuçların tam aksi yönde tavır alabiliyoruz. Ya da yaşadığımızdaki olağan çelişkilerimiz bizi içinden çıkılmamıza denklemlere sokuyor. Yine biraz gayri ciddi bir ifade ile açıklamaya çalışırsam, ben hem kanaryayı, hem de buharlı lokomotif seviyorum. Ama lokomotifin dumanı, kanaryanın sarısını kirletiyor gibi. Bu benzetmeye verebileceğim en somut örnek de enerji - çevre ikilemi Her mühendisin zaman zaman ezikliğini duyduğu bu çelişkilerin üstüne bir de politik düşünce baskısı geldi mi objektif olmak çok ama çok zorlaşiyor, uzmanlığımızı ortaya koyamıyoruz. Bu kez hedefler değişiyor ve kendinizi sadece siyasi platformda buluyorsunuz.

"Ne yapmalı?" sorusuna verebileceğim uzun boylu bir yanıtım yok. Söyleyebileceğim geçmişin iyi irdelenmesi, hataların tekrarlanmaması. Amerika'yı yeniden keşfetmemize de gerek yok. Önümüzdeki hem mesleki kuruluş olması açısından, hem de örgütlenme modelleri açısından çok başarılı örnekler var. Bu örnekler ayrı özellikler açısından incelenip sonuçlar çıkarılmalı. Bir Rotary kulüp insanların yanıtları inanyorum ki Odaya her yönü ile katkı da bulunacaktır.

Ayrıca, bir de galiba, hoşgörüyü ve Sevgiyi yeniden tartışmakta yarar var, değişim rüzgarlarını tümüyle algılamamızın yanı sıra...

Soru: Sizce Makina Mühendisliği nedir? Makina Mühendisi Kimdir?

Çoğu zaman yoğun eleştiriler gelmiştir Makina Mühendisliği eğitim programlarına. Birkaç istisna dışında ben bu eleştirilere katılmıyorum. Daha doğrusu eleştirilerin biçimine ve yönlendiriliş şekline katılmıyorum.

Bu tür eleştiriler için öncelikle, gerçekten bir Makina Mühendisliği kavramında uzlaşma sağlanmak gerek. Bence, mühendis, olaylara alışmışın dışında bir gözle bakılabilen olayları mutlaka he yönüyle sorgulayabilen, "Neden?"lere inebilen alternatif yanıtlar üretebilen bir kişidir. Mühendislikte en önemli unsur oda yaratıcılığı, illa sıfırdan bir şeyi bir bilgisi yada yepyeni bir teknolojiyi yaratmak olarak algılanmak da biraz hata gibi geliyor. İnsan, en alışılmış şeylerde, en kanıksanmış durumlarda bile öylesine yaratıcı geliştirebiliyor ki, şaşırılmak mümkün değil,

Yeter ki o "Sorgulayıcı kimlik" yitirilmesin, aksi takdirde, yani yaratıcılığın tümüyle yepyeni birşeyler yaratmak anlamında algılanması halinde, demoralizasyon sonucu yaratıcılık tümüyle yitilebilir.

Makina Mühendisliği işte bu yaratıcılığın, teknolojik alanda kullanılmasıdır. Bir üretim yapıyorsunuz, yıllardır aynı yöntemle yapmış olsanız bile orada geliştirilecek yaratılacak birşeyler mutlaka vardır, ancak yaratılacak şeyin farkedilmesi önemli, bunun da en temel koşuluğu bilgi alt yapısı gözlemlenen olayın her yönüyle bilinmesi. Bu çerçevede özellikle temel mühendislik bilgileri dediğimiz altyapının önemi tartışılmaz biçimde ortaya çıkıyor. Edinilen altyapı ile getirilen yorumlar gözlemler ve öğrenmenin devamı sonucunda uzmanlık denilen kavram ortaya çıkıyor.

Benim Makina Mühendisliği eğitim programlarına getirebileceğim eleştiri çağa ayak durdurulabilmesi açısından, bir dünya mühendisliğinin hedeflenmemesi açısından. Her şeyden önce, dünyada müthiş değişim rüzgarları estiğini belirttim. Bu değişimin her konuda geçerli olduğu, her kişi ve kuruluş tarafından mutlaka kabul edilmelidir. Bu öylesine bir değişim ki, özellikle 1980'den sonra, ekonomiyi, politikayı, ülkeleri, yerleşmiş düşünce kalıplarını kısacası hayatın her alanını kapsayan biralt üst oluşu, hızlı bir şekilde hep beraber yaşıyoruz. Ve dünümüz yeni bir çağa adınımları atıyor. Bu yeni çağda sanayi çağının temel ilkeleri geçerliliğini yitiriyor.

Özellikle kitlesel üretim "Mars Production" anlayışının getirdiği uzmanlaşma, standartlaşma ve merkezileşme gibi ilkeler, yerini bireyin ön plana çıktığı kişiye özel üretimin amaçlandığı yeni ilkelere bırakıyor, Mülkiyet kavramı yeni bir anlam kazanıyor, teknoloji firma ve para milliyetsizleşiyor, uluslararası üretilen yapılmaları da büyük bir değişiklik göstererek uluslararası iş bölümlü firmaları ortaya çıkarıyor, insan kaynakları büyük ölçüde hareketlilik kazanıyor.

Üniversitemiz bu çağdaş ve çağa hakim olan rekabet anlayışından soyutlanamayacağına göre, genel rekabet koşulları onlar için de geçerli. Yani, talebin ayrıntıları zaman geçirilmeden belirlenmeli, eğitilmeleri saptanmalı; yeni pazarlar yaratan ürünler geliştirilmeli; Dinamik esnek ve çok hızlı olunmalı. Bilgisayar ve yabancı dil zorunluluğunu belirtmek dahi istemiyorum. Bu iki özellik her öğrenciyi mutlaka ve çok etkin biçimde kazandırılmalı. Temel mühendislik bilgileri ardından çağın ihtiyaç duyduğu dersler dinamik bir şekilde verilmeli. Özellikle son aşamada verilen dersler belki her ders yılında yeniden belirlenmeli, çağın ihtiyaçları sürekli gözönünde bulundurulmalı.

Soru: Türkiye'nin teknoloji yapısını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Türkiye, 1980'li yıllardan itibaren günümüzde değin çok yoğun bir teknoloji transferi gerçekleştirdi. Gerçi bu transferin planlı ve programlı olduğu söylenemez ama sonuçta on yıl öncesine göre Türkiye'nin teknoloji parkı çok çok ileri düzeyde bence. Ve çok ilginçtir insanlarımız bu yeni teknolojiye uyum sağlamakta fazla güçlük çekmedi. Herşeye rağmen fazla güçlük çekmedi; toplumsal eğitim düzeyimize rağmen; akademik desteğin yetersizliğine rağmen; insanlarımız yeni teknolojiyi başarı ile kullandılar. Öylesine ki bazen üniversitemiz

bu gelişmeyi izleyemediler bile. Hiç unutmadığım bir örnek vermek istiyorum. 1984'de ODTÜ'de Robotics Kulübü vardı, arkadaşlarımız tam hatırlayamıyorum ama yanılmıyosam 3-4 hareket eksenli deneysel amaçlı küçük prototip robotlar üzerinde deneyler yapıyorlardı. 1987 yılında adını vermekte sakinca görmüyorum; Ege Endüstri 7 hareket eksenli robotları kaynak işleminde kullanmaya başladığında üniversitemizde hala deneysel amaçlı küçük prototipler üzerinde çalışmalar sürüyordu. Bu düşüncelerim, benim çevremde gördüklerimin ya da normal iletişim yolları ile edindiğim bilgilerden kaynaklanıyor. Türkiye genelinde sağlıklı bir yaygıya varmak pek kolay değil, çünkü bunun için sağlıklı veri yok. Türkiye'de sağlıklı veri derleme ve bu verilerin tarafsızca analizi alışkanlığı henüz yerleşmedi ne yazık ki.

Soru: Türkiye'nin teknoloji yapısı içerisinde makina mühendisliğinin yapısı yeri nedir?

Endüstri teknolojiyi transfer etti, üniversite bilgisi. Endüstri teknolojiyi kullanarak birşeyler üretti yani katma değer yarattı. Üniversite ise bu katma değeri yaratamadı, transfer ettiği bilgiye birşeyler katamadı. Üstelik bilgiler transferini biraz da illegal yollardan yaptığı için biraz çağın gerisinde kaldı.

Bu çerçevede, eğitim sistemimizde yeni bir döneme endüstriyel kuruluşların ihtiyaç duydukları insan kaynaklarını kendilerinin yetiştirdiği bir döneme başlandı.

İşte bu noktada büyük bir hata yapılıyor, hata değil aslında, önemli bir eksiklik. Eğitim için ayrılan ilk çalışma yıllarında genç mühendis başıboş bırakılıyor; kendi kendini eğitmesi isteniyor, endüstriyel kuruluşların çoğunda maalesef sağlıklı planlı, programlı bir eğitim politikası yok. Tabiri caizse, kurtlar sofrasına düşmüş genç mühendis arkadaşımız dayandı kiya ve sağlam bir altyapısı varsa kendisinden beklenilen gerçekleştirilebiliyor, kendisini eğitiyor ve bir mühendis kimliği kazanıyor. Ama değilse, küçücük zaafı varsa kurtlar sofrasında yem olmaktan kurtulmuyor, uzun yıllar ustabaşılık yapmaktan öteye gidemiyor.

Soru: Son günlerde kamu kesiminde çalışan mühendislerin girişimleri ile gelişen sendikalaşma konusuna nasıl bakıyorsunuz?

Çok ilginç ve uzun uzadıya tartışılması gereken bir konu. Bundan 10 sene önceki değer yargılarının ve politik dengelerin geçerli olduğu bir ortamda bu soruya yanıt vermek çok daha kolaydı. Günümüzde ise genel anlamda sendika konusunda bile düşüncelerim karmakarışık. Bu karmakarışık düşüncelerimi, eleştirileceğimi bile bile ifade etmek istiyorum. Ama bir şeyi tekrar tekrar vurgulamak istiyorum. Şu ana kadar olduğu gibi bu konudaki düşünceler de son derece sıradan bir insanın sıradan düşünceleri. Ben sıradan bir insanım; medyadan "herhalde" etkileniyorum, günlük konuşmalardan etkileniyorum, kitaplardan etkileniyorum, ayrıca kendi çıkarlarımı galiba biraz fazla düşünüyorum. Ama bir şeyi lütfen hiç unutmayın. İçimdeki "iyiyi güzeli doğruyu arayan küçük adam" hiç bir zaman ölmedi, ölmeyecek de. Ve inanıyorum ki her türlü çelişkisine rağmen içimdeki "Küçük Adam" öldürmemek için elimden geleni yapan binlerce sıradan insan var çevremizde.

Bu açıklamalardan sonra sendikalaşma kavramını değerlendirirken, toplumsal yaşı-

lımızdaki değişikliklere bir dönüp bakmak gerekir diye düşünüyorum.

1980 sonrası sendikalar, toplumsal çıkarların değil kitlesel çıkarların mücadelesini vermeye başladılar. Belki 50 öncesi de öyleydi ama çıkarları düşünülen kitle bugünkü boyutlarda olmadığı için talepler, diğer kesimin çıkarlarına, hissettirici ölçüde dokunmuyordu. Aşırı nüfus artışı, gelir dağılımı dengelerinin bozulması, istihdam alternatifinin yeni işsizliğin sürekli artışı kitlesel çıkar çatışmalarının dozunu gittikçe yükseltti. Katma değerdeki sınırlı artış yüzünden, bir kesimin cebinden daha fazla para çıkması gerektiği su yüzüne çıkmaya başladı.

Bütün bunlara karşın sendikalar kendi kitlelerin çıkarlarını korumak için katı tutumlarını sürdürdüler. Mücadelelerinin, toplumun diğer kesiminin haklarını acımasızca çiğnediğini fark etmediler. 10 milyonluk bir kentte, tam bilemiyorum, belki 1 milyonluk bir kilitlen çikarı, diğer 9 milyon insanı kokmuş bir ortamda yaşamaya zorunlu kıldı. Bu insanların ulaşım özgürlüklerini engelledi. Bu bir dönüm noktası oldu, bu kez diğer kesim kendi haklarını ve çıkarlarını sorgulamaya başladı. Hatta kişisel çekememezlikler başladı, kaba bir ifade ile "Kırk yıllık öğretmenim; bir çöpçü kadar kazanmıyorum" gibilerinden.

Ote yandan endüstri toplumunun ilginç çelişkilerinden birisi de toplumumuzun endüstrileşmesine koşut olarak boy göstermeye başladı. Kitlesel üretim nedeni ile kentlere yönelen insanlar, hem üretici, hem tüketici oldular. Aynı kişi üretici olarak daha yüksek ücret isterken, tüketici olarak aynı malın daha düşük fiyatla satışı istemesi gibi garip bir durumla karşılaşmaya başladı. Ayrıca eğitim düzeyi geliştikçe ve para kazanmak güçleştikçe, insanlar ceplerinden vergi olarak çıkan paranın nerelere harcandığı konusunda daha duyarlı hale geliyor, merakları arttı.

Kitlesel çıkarların gözetildiği örgütlenme biçimleri artık çağımıza uyumuyor, gelişmişlikten uzak düşüyor. Bu siyasi alanda da böyle. İktidar değişikliklerinde tüm parti yandaşlarına çıkar sağlamak ancak ülkemiz gibi gelişme çabasında olan ülkelerde geçerli, iktidar değişikliğinde devlet örgütünde en alttan en üste komple bir değişiklikli sanıyorum bir batı ülkesinde göremeyiz. Ülkemizde bile artık partilerin çıkarlarını değil, toplumsal çıkarlarını savunan siyasal kurumlar önemli ölçüde puan toplamaya başladılar.

Bir de şu var. Mühendisleri makina mühendislerini aynı çıkar hedefleri doğrultusunda toplayabilmek tek bir çıkar kitlesi haline dönüştürebilmek mümkün değil. Hem her gelir düzeyinden insanlar var, hem de yönetilmemesinden normal mühendis şef mühendis müdür yardımcısı ve uzağı gidene diğer kademeler insanlar var, hem de bu en önemlisi, bugün alt kademede olan bir insanın yarın üst kademede olması olanağı var. Bu insanlar da aynı hedefler doğrultusunda sendikalaştırılabilmek pek mantıklı gelmiyor bana.

Bize zaman ayırdığınız için teşekkür ederiz.

Ben de zaman ayırdığınız ve düşüncelerimi ifade etme fırsatı verdiğiniz için teşekkür ederim. Düşünceler farklı olabilir, düzeysiz olabilir. Önemli olan ifade edilebilmesi ve hoşgörü ile tartışılabilmesidir.

Ne yaptık biz !

(Köşe Dönücülük Geleneği II)

Tansel TÜRKMEN
Endüstri Mühendisi

Ülkemizde yaşanan son gelişmeler bana daha önceki yazımı hatırlattı. Okumayanlar için o yazıya biraz değinmek istiyorum.

Ülkemizin yetersiz sermaye birikimi önceleri ucuz KİT ürünleriyle - bir başka deyişle Tekelci devlet sermayesinin kendi öz mantığıyla çelişen bir şekilde bireylere aktararak oluşturulmaya çalışıldı. Bunun ideolojisi de liberalizm hür teşebbüs ekseninde oluşturulmaya çalışıldı. 80'ler sonrasında ise gerek devlet gerekse belediyeler tarafından balatılan büyük alt yatırım projeleri hem sermaye birikiminin hem de büyümenin lokomotifi oldu. Devletin tüm kaynakları kullanarak özel bir rantiyer sınıfı oluşturuldu. Bugün kentlerin - ki nüfusun önemli bir kısmı yaşamaktadır. - böylesine acımasızca katledilmesinde bu rantiyer sınıfı katkısı tartışılmayacak kadar büyüktür. Bütün bunlar ekonominin sağlıklı gelişimini örtmek ve yeni dinamikler kazandırmak için ortaya çıkmıştır. Bu noktayı biraz daha açmak istiyorum.

Gelişmiş ülkelere baktığımızda, Japonya ve Fransa örneği çok açıklayıcıdır. Özellikle Japon bankalarının bilançosuna baktığımızda trilyonlarca dolarlık bizim hayal gücümüzün bile dışında dönen varlıklarını görürüz. Emlak sektörü adını vereceğim emlak alım satım bu ülkelerdeki banka sektörünün en önemli güvencesini oluşturmaktadır. Ancak geçtiğimiz günlerde emlak değerlerinin hızla düşmesi iki ülkede de bazı bankaları iflas noktasına getirmiştir.

Bilindiği gibi toprak kıt kaynaktır. Yani arzuya göre çoğaltılamaz ve yenilenemez. Dolayısıyla piyasada oluşan arz-talep dengesi diğer ürünlerde olduğu gibi gayrimenkülün değerini belirlemektedir. Ortaçağın verimli tarım arazileri o dönemde talebin en yoğun olduğu bölgelerdi. Buna benzer olarak ticaret yolları ve liman bölgeleri de talep edilen bölgelerdi.

Ülkemizde son yüzyılına göz attığımız da ise Cumhuriyetin ilk yıllarında önce kullanılmayan tarımsal arazilerin tarıma açılması nedeniyle arz talebin üzerinde olmuş bunun sonucunda ise kırsal bölgelerde refah düzeyi artmış ve nüfus patlaması yaratmıştır. Tarıma elverişli arazilerin daha fazla artırılmadığı nokta da kentlerin masedebildiği ölçüde büyük göç hareketleri başlamıştır. Sanayileşmenin ivmelenmesi kentlerde işgücü arzının azalmasına dolayısıyla

ücretlerin artmasına yol açarken kırsal alandan gelen bu kitlesel işgücü ücretler üzerinde baskı uygulayarak emeğiyle geçinen kitlelerin gelirini yoksulluk sınırına indirmiştir. Tabii ki göçün getirdiği tek problem bu değildir. Kültürel yozlaşma ve üretken emeğin azalması da en az ücretlerin aşınması kadar önemlidir. Göç eden insanların küçük bir bölümü üretken olarak üretime katılırken önemli bir bölümü ticari faaliyetlerde bulunmaktadır. Şehirlerdeki işbölümü gereği önemli bir kısım bakkal, kahveci, terzi, lokantacı, seyyar satıcı vb. gibi düşük sermaye gerektiren ve kendi emeklerini kullandıklarında neredeyse sıfır işgücü maliyetli kollarında çalışmaktadırlar.

Şehirler hızla kalabalıklaşırken doğal olarak kıt olan arazi değer kazanacaktır. Sadece kaçak olarak yapılan gecekondular azalırken hesaba katsak bile, (biliyoruz ki bu işlerin kaymağını arazi mafyaları yemektir.) Milyarlar dolarlık rantlar elde edilmektedir. Bir tek "Park Otel" örneğinde ise bu rant yüzlerce milyon dolara ulaşabilmektedir. Kuşkusuz bu rakamlar Türkiye gibi cılız bir ekonomi için büyük oranlardır. Ne yazık ki bu yazının yazıldığı günlerde Başbakan yeni bir gecekondular affını gündeme getirmiştir. Seçim öncesi kaçak yapıların artması oy kaygısıyla alınan kararlarla desteklenmektedir. Elbetteki insanların çağdaş yaşam koşullarına ulaşması için çözümler üretilebilir. Fakat bugün İzmir Gecekonduları Koruma Derneği Başkanının af bekleyen üç tane gecekondusu varsa bunları affetmenin iskan sorununu çözmeyeceği açıktır. Diğer ülkelerde olduğu gibi ihtisas bankalarının aracılığıyla çağdaş ve ucuz konutlar üretilebilir. Zaten şu anda Emlak Kredi Bankası'nın yaptığı da budur. Fiyatlar çok ucuz olmasa da uygulamakta olduğu düşük faizli kredilerle en azından orta gelirli insanların ev sahibi olmasını sağlamakta ve kentlerin üzerinde baskıyı azaltmaktadır.

Yukarıda anlatılan olgunun günümüzde piyasalarda yaşanan krizle gerçekte bağlantısı bulunmaktadır. Bilindiği gibi yaşanan krizin sonuçlarına baktığımızda hemen hemen bütün sektörler zarara uğramıştır. Gelin bu zararlara göz atalım.

Bankacılık sektörü : Son iki üç yıldır uygulanmakta olan düşük kur politikası zaman zaman dövizin değerini enflasyonun bile altında belirlemiştir. Buna karşın konsolide bütçe açığını kapamak için hazine 90% lara varan faizler ile hazine bonusu ve devlet tahvil piyasa sürdü ve bu kazançtan vergi

alınmadı. Bankalar bu tatlı kazanç kapısından mahrum kalmamak için dışarıdan kaynak bulma yönüne giderek dış borç yükünün altına girdiler.

Bu yılın başında bankaların açık pozisyonunun 5 milyar dolar civarında olduğu söylenmektedir. Demek ki geçtiğimiz yıllarda bankalar bono faizleri ile döviz artışı arasındaki farkı hiç yorulmadan cebeye atmışlardır. Bu rantın yılbaşı değerleri ile karşılığı 20-25 trilyon TL'sidir. Buna karşın kriz sonrası serbest piyasada doların değeri 19.000 TL civarındadır. Yılbaşına göre 30% artışı ifade etmektedir. Bir başka deyişle bankaların borcu bir dolar karşılığı 4500 TL artmıştır. 75 trilyon TL değerindeki açık pozisyonları 100 trilyona çıkmıştır.

Bütün bir yıl boyunca yaptıkları kazanç uçup gitti. Üstelik döviz artışının süreceğini söylemek kahinlik olmaz. Bir başka kayıp ise daralan kredi olanaklarıdır. Bugünkü değerlerle hiç bir kimse % 180 ile kredi alıp (spekültörler hariç) para kazanamaz. Bankaların asli görevi dolaşımdaki parayı belli faiz oranlarıyla alıp daha yüksek faizler ile ihtiyaç sahiplerine aktarmak olduğu için önümüzdeki dönemde bazı bankaların sarsılacağını görebiliriz.

Devlet: Hükümet uzun süredir konsolide açıklarını kapamak için girdiği iç borç sarmalından çıkmak için aşamalı olarak bono faizlerini indirmek ve vadelerini uzatmak eğilimindeyken hiç beklemediği kriz karşısında piyasayı dengelemek dövizin daha fazla yükselmesini önlemek için bono faizlerini %125'e yükseltirken vadelerini tekrar kısaltmak zorunda kaldı. Artık kısa vadede faizleri düşürme politikasından vazgeçecektir. Bunların yanı sıra döviz fiyatlarını kontrol altında almak için zaten azalmakta olan rezervlerini boşaltmış. İthalat için gerekli likitideyi tehlikeye sokmuştur. Sanayinin girdileri içinde ithal oranı fazla olduğu için topyekün iflaslarla karşılaşabiliriz.

Devletin asıl kaynağının vergiler olduğunu düşünürsek daralan ekonomi ve zararları artmış firmalar bu vergi gelirlerini tırpanlayacaktır. Bu arada 60 milyon dolarlık ek borcun TL olarak 30% artmış olduğunu gözden kaçırmamak gerekir.

Sanayi ve Ticaret: Yukarıda da değindiğimiz gibi sanayi de önemli ölçülerde ithal girdi kullanılmaktadır. Dövizdeki ani yükseliş doğrudan maliyetlere yansıtacak ve özellikle fiyat elastikiyeti yüksek olan mallarda arz-talep dengesi bozulacaktır. Maliyetinin %50'sini ithal girdiler oluşturan firmaların maliyeti diğer girdilerin fiyatının artmadığını kabul etsek de, bir ay içinde 17% artmış olacaktır. Daha önceleri tüketime yönelen paralar tasarruf araçlarına (hazine bonusu, döviz) kaydığı için firmalar fiyatları arttırmaya bile talep daralmasıyla karşı karşıyadırlar. Satışlar düştüğü sürece firmalar ayakta kalmak için krediye ihtiyaç duyarlar. Fakat kredi faizleri 180% lere ulaştığı bir dönemde çok az bir firma

buna cesaret edebilir. Keza ticaret yapan kuruluşlar da aynı pozisyondadır. Hele direk ithal edilen malların satış olasılığı oldukça azalmıştır.

Kim kazançlı çıkmıştı bu krizden? Herkes zararlı çıktığına göre nasıl bir güctür ki bu bir anda herşeyin mahvolmasına yol açabiliyor. Genel kitle psikolojisinin yanı sıra kara para piyasaları en büyük ivmelenicileridir. Yazının başında sözünü ettiğimiz rantiyer kesim bu krizden kazançlı çıkan kesimlerden birisidir. Üretken olmayan bu tip rantiyer sınıflar ellerindeki parayı yönlendirerek kısa vadeli büyük kazançlar elde edebilmektedirler. Yaşamakta olan krize bir göz atalım.

Ocak ayının ortalarına kadar spekülâtif bir şekilde artan BORSA bir yıl öncesine göre kıyaslandığında % 600 değer kazanmıştı. Buna karşılık hazine faiz kısıkcından kurtulmak için vadeleri uzatıp faizi düşürme politikasını terkedip paranın dolara akmasını önlemek için tarihin en yüksek faizli bono ve tahvilleri piyasaya sürdü. Bir yandan da piyasalardaki döviz ihtiyacını karşılamak için zaten kıt olan dövizlerini sattı. İnterbank aracılığıyla repo ve ters repo yaparak piyasadaki likiditeyi kontrol altına almaya çalıştı.

Bütün bu karmakarışık para piyasasında ülkemizde inanılmaz bir olay gelişti.

Kriz ilk ortaya çıktığında ülkemizde herşey güllük gülistanlıktı diyebiliriz. Borsa en parlak günlerini yaşıyordu. Şirketlerin kapasite kullanım oranları artmıştı ve hatta ciddi bir yatırım atağı vardı diyebiliriz (Yıllardır ilk kez 93 yılında yatırım malları ithalatı toplam ithalatın yarısından fazlasını teşkil ediyordu.) Bankalar sermaye piyasasının izin verdiği her alana girmiş kâr patlaması yapmışlardı.

Kriz böylesine bir ortamda patlak verdi ve iki hafta içinde kontrol altına alındı. Ancak bu şartlar altında bütün kamuoyunun beklediği bir korku yaşanmıyordu. O da hükümetin iç borç ana para ve faiz ödemesiyle memur maaşlarının aynı günlere, 15-16 Şubat'a çakışmasıydı. Bu aynı zamanda piyasaya sürülecek para açısından rekor sayılıyordu. 40 trilyona yakın para iki gün içinde dolaşıma çıkacaktı. Teorilere göre bu paranın dövize, borsaya ya da altın gibi yatırım araçlarına gitmesi gerekiyordu.

16 Şubat geldiğinde ise inanılmaz olan gerçekleşti. Artması beklenen döviz veya Borsa için bir şekilde tam ters bir trend izleyerek düşmeğe başladı. Sanki para dinleniyordu.

Böylesine garip tepkiler veren bir piyasada nereye yatırım yapmak gerektiğinin cevabını bulmak çok zor. Kısa vadede köşe dönme heveslerini bırakıp uzun vadeli hesap yapmak en iyisi olsa gerek. İsterseniz mevcut yatırım araçlarının durumunu bir gözden geçirelim.

YATIRIM ARAÇLARINA BİR BAKIŞ

Gayrimenkul: Bizim için bir toprak yada ev sahibi olmak neredeyse töresel bir olgu uzun vadeli yatırım olarak belirtilen gayrimenkul yatırımı arsa olarak yapıldığında daha kazançlı olmaktadır. Evin yıllara göre belli bir yıpranması olduğundan değer artışı daha az olmaktadır. Bugünlerde para yüksek faize ve doların cazibesine kapıldığı için gayrimenkul fiyatları da düşme eğilimi göstermektedir. Uzun vadeli yatırım yapmak isteyenler için tam zamanı.

Repo: Repo son on yılın gözdesi diyebiliriz. İşlemin basitliği ve getirinin fazla olması repoyu cazip hale getiren başlıca nedenler. Ancak repo çok büyük rakamlar olduğunda avantajlı olmaktadır. Bir milyarın repo faizi ile yüz milyonun repo faizi arasında büyük uçurumlar olmaktadır. Reponun bir özelliği ise kriz günlerinde vade kısalıkça bileşik getirinin artmasıdır. Bankalar arası piyasada günlük faiz oranları bir ara yıllık basit faiz cinsinden % 500 gibi astronomik rakamlara çıktı ki bunun yıllık bileşimi

$$1 + \frac{500}{100 \times 365} = (1 + \frac{500}{365})^{365} = 14245 \% \text{ dir.}$$

Yani bu faiz oranıyla bütün yıl paranızı repo yapsanız yıl sonunda yatırdığınız 1 TL karşılığında 14245 TL faiz elde edeceksiniz demektir. Tabi bu oranlar hergün 500% olmamaktadır, kimi gün 100% kimi gün daha fazla olabilmektedir. (Merkez bankası da repo işlemine katılmakta piyasada para çekmek istediği zaman repo yapmakta, piyasaya para süreceği zaman ters repo yapmaktadır. Ters repoya daha çok bankaların acil likiditeye ihtiyacı olduğu zaman başvurmaktadır.) Büyük ödemelerin yapılacağı olduğu ay sonları repo faizlerinin yüksek olduğu zamanlardır.

Burada bir noktaya dikkat etmek gerekiyor. 100 milyon gibi küçük meblağlarla repo yapılmak istendiğinde repo faizleri günlük 80-100% arasında değişmektedir.

Bu da 122%- 171% arasındaki bir değere karşılık gelmektedir.

Hazine bonusu ve devlet tahvilleri: Hükümetlerin piyasadaki parayı kontrol etmek için çok sık başvurdukları bu yöntem görüldüğü kadarıyla son krizin önüne geçmeyi başarmıştır. Hükümet geçen yılki vadeyi uzatma ve faizleri düşürme politikasından vazgeçmiş görünmektedir.

Böylesi riskli ortamda riske girmek istemeyenler için enflasyonun çok üstünde reel getirisi vardır. En son çıkan üç aylık bonoların 90% yıllık basit getirisi vardır. Bunun bileşik karşılığı 122.5% dir. Bunun yanı sıra daha kısa vadeli yıllık bileşeni 145% lere varan bonolar da çıkmaktadır.

Döviz: Uzun yıllardır düşük kur po-

litikaları yüzünden yatırımcısını üzen döviz bu yıl kendisini affettirirken macro ekonomik dengeleri alt üst etti. 30 milyon doları aşan ithalat ekonominin dışa bağımlılığının en önemli göstergesidir. Döviz kurlarındaki en ufak sığrama maliyetleri doğrudan etkilemekte şirketlerin finans dengesini alt üst etmektedir. Cari açıklar devam ettiği sürece döviz artışı kaçınılmazdır. Bugünlerde yaşanan spekülâtif artışlar uzun dönemde yumuşak bir artışa dönmesi kaçınılmazdır. Döviz yatırım yapılmadan önce enflasyon tahminleri, cari açıklar ve dövizin o güne kadar ki getirisi gözönünde bulundurulmalıdır.

VDMK ve özel sektör tahvilleri : Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler ve özel sektör tahvilleri de hazine bonusu gibi işlem görmekte ancak hazine garantisiz olmamaktadır. Bu tip yatırım araçlarının getirisi daha az olduğundan ve ikinci el piyasası hazine garantisiz olduğunda kuşku doğurmaktadır. Öyle ki kriz öncesi alanlar VDMK kriz sonrası parasını çekmek istediğinde bırakın faizini ana parasının tamamını alamamışlardır.

Altın: Ananevi yatırım araçlarından olan altın uluslararası piyasada işlem gördüğü sürece dövize endeksli olmaya devam edecektir. Tabi uluslararası piyasada altın değer kaybettiği zaman görevli olarak iç piyasada da değer kaybedecektir. Tam tersi durumlarda da daha fazla artacaktır. Son yıllarda uluslararası piyasada yükselişe geçen altın için tepe noktasına ulaştığı ve düşme eğilimine geçtiği belirtilmektedir.

Köşe dönmek isteyenler : Önümüzdeki dönem enflasyonun % 100- % 110 arası olacağı beklenmektedir. Özellikle otomotiv endüstrisinde gözlenen durgunluk bu yılki büyüme hızının negatif değerlere gidebileceğinin işaretini vermektedir. Alınan önlemler staglasyon tehlikesini atlatabilecek önlemler olmayıp kısa dönemli seçim önlemleri olmaktadır. Bu şartlar altında nereye yatırım yapılması gerektiğini söyleyebilmek neredeyse olanaksız. Riskli sevmeyenler için hazine bonoları her zaman iyi bir yatırım olabilir. Döviz kısa dönemde bütün riskine karşı getirisinin çok olabileceği tahmin edilmektedir. Şöyle bir örnek verirek dolar yıl sonunda 30.000 ile 35.000 arasında bir değere ulaşması beklenmektedir. Yıllık karda 100% ile 140% arası bir artıştır bu. Ancak daha kısa periyotlarda bu artış oranı daha yüksek olabilir. Borsa severler orta vadede dinlenecekler gibi görünüyor. Şubat ayı içinde olduğu gibi spekülâtif sığrayışlar borsa severleri borsazede haline getirebilir. Fiyatların çok ucuz olduğunu düşünen yatırımcıların bir iki yıllık vadede kazanç hesapları ile borsaya girmeleri doğru olabilir.

Önümüzdeki dönemde köşe dönme yerine piyasalar yerine oturuncaya kadar köşemizde oturmak daha iyi gibi gözükmektedir.

● Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'nin 15 Ocak 1994 günü AKM'de düzenlediği toplantı olayı geçti. Yekta Güngör ÖZDEN'in konuşmasından önce, saygı duruşunda ayağa kalkmayan bir grup, izleyicilerin tepkisine neden oldu.

Nilgün BAYDAN

Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği İzmir Şubesi tarafından 15 Ocak 1994 günü İzmir Atatürk Kültür Merkezi'nde "Çağdaş Yaşamda Laikliğin Yeri" konulu bir konferans düzenlendi. Konferansa konuşmacı olarak, son günlerde, laiklik hakkındaki konuşmalarıyla öne çıkan Anayasa Mahkemesi Başkanı Yekta Güngör ÖZDEN ve ÇYDD Başkanı Prof. Dr. Türkan SAYLAN katıldı.

Atatürk ve Devrim Şehitleri için yapılan saygı duruşuna katılmayan bir grup, dinleyici "yobazlar dışarı" tepkisiyle salondan çıkarıldı. Grubun, salondan çıkarken, "Allahuekber", "Kanımız Şeriat", "Sizinle Cehennemde Görüşeceğiz" diye slogan atmaları ise tepkinin büyümesine neden oldu.

Konferansın açış konuşmasını yapan Türkan Saylan, "ÇYDD 1989 yılında Atatürk İlke ve Devrimlerini korumak, geliştirmek; bu yolla çağdaş insan ve çağdaş topluma ulaşmak amacıyla kurulmuştur. Bunca yıl bu ülkede hep birlikte yaşadık. Yakın zamanlara kadar laikliği ve çağdaşlığı, çağdaş eğitimi, hava gibi su gibi soluduk. Buna bir zarar gelebileceğini hiç düşünmedik. Hatta, birtakım şeyler olursa başımızdaki büyükler onlara sahip çıkar, yanlış yolda gitmemizi engeller diye düşündük. Ama geçen zaman ve gelişen olaylar, düşüncülerimizin gerçekleşmediğini ve bi takım yanlışlıkların yapıldığını gösterdi. İşte o zaman bizler, cumhuriyeti özümsemeyi, onun niteliklerini benimsemeyi ve ondan yararlanarak toplum içerisinde kendi ayakları üzerinde duran bireyler haline gelmiş olan insanlar, elele verecek ülkemize sahip çıkmanın gerekliliğini kavradık. Belki biraz geç kaldık. Hala bunun gerekliliğini kavramamış olanlar var bu ülkede. Ama artık bundan sonra inanıyorum ki herkes cumhuriyetimize ve kazanımlarımıza sahip çıkacak" dedi.

ÇYDD'nin, geleceği sorgulayan, çağını sorgulayan, toplum içinde de görevlerinin bilincine varmış bireylerden oluştuğu söyleyen Türkan SAYLAN, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"ÇYDD'nin şubeleri hızla çoğalıyor. Atatürkçü düşünceye sahip olanlar çeşitli sivil örgütler altında biraraya gelerek bu ülkeye sahip çıkmaya başlıyorlar. Bu ülke hepimizin. Bu ülke hergün üzerinde yaşayan insanlar kadar, bundan önce yaşamış çeşitli insan gruplarının paydasından oluşan insanların da ülkesi. Atatürk de bu düşünceyle, "Ne Mutlu Türküm Diyene" derken tıpkı bir Amerikalının "Ben Amerikalıyım" demesi gibi bir inanış içinde söylemiştir bu sözü. Bizler hiçbir ayırım gözetmeden bu topraklarda birlikte yaşamak istiyoruz. Kimsenin kimseyi öldürmesini, aşağılamasını ve baskı kurmasını istemiyoruz. Onun için de bugün dünyada en iyi yönetim şekli olan demokrasiyi istiyoruz. Demokrasinin olması için de laikliğin temelini atılmış olması gereklidir. Mustafa Kemal Atatürk, 70 yıl önce bir "ümme" toplumunda bir "millet" toplumu

"Çağdaş yaşam ve demokrasi adına Laikliği savunmalıyız"

Yekta Güngör Özden

oluştururken bunun önemini kavramıştı. Biz bugün bu salonda, kadınlar ve erkekler olarak, alnımız açık, kafamız çalışıyor olarak burada buluyorsak bunu laiklik düzenine ve ulus düzeniyle kurulmuş olan, yaşatılmaya, geliştirilmeye çalışan demokrasiye borçluyuz. Bunu içimize sindirmek zorundayız. Geri geri gitmenin oanağı yok. Geri geri giden ülkeleri hergün televizyonlarda, gazetelerde izliyoruz. Geriye gitmek insanlara hiçbir şey kazandırmaz. Olup bitenlere seyirci kalmak çağdaş insanın harcı değildir. Eğer biz olup biten yanlışlıkları engellemez isek, okullarımızda laiklik karşıtı olayları görüp karşı çıkmaz isek, toplumda anti-laik olaylara tepki göstermezsek, birileri bizim için bir şeyler yapsın dersek il-kelerimizi kaybedebiliriz. Hepimiz, hergün doğru bulmadığımız herşeye tepki göstermek zorundayız. Bu, insanları yakarak, ezerek değil, söz söyleyerek, TBMM'ne tepkilerimizi dile getiren yazılar yazarak gösterilebilir. Artık "birileri bizim için birşeyler yapsın" deme zamanı çoktan geldi geçiyor... Hep başkalarından birşeyler beklediğimiz için bazı ilkelerimiz temellemedi, veya bir takım insanların sarmasıyla sanki birşeyler ola-cakmış gibi bir düşünce oluştu bizde. Ama hiçbir şey olmayacak. Biz bir ulusuz. Hep birlikte Misak-ı Milli sınırları içinde ülkemizin bölünmez bütünlüğünü sağlayacak ve hep birlikte bu ülkede yaşayacağız. Biz etrafımızdaki ülkelere hiçbir şey istemiyoruz. Kendi sınırlarımız içinde mutlu yaşamak ve çocuklarımıza daha mutlu bir dünya bırakmak istiyoruz. Bunun da yolu laik düşünceden geçer. Eğer insanlar kendi akıllarını kullanamazlarsa, kendi kararlarını veremezlerse, kendilerine söyleneni robot gibi yapmayı sürdürürlerse gelişmenin önü tıkanır. Zor kullanarak değil, demokrasi ve laiklikle daha iyiye, daha güzele varacağız."

Çağdaş bir dünyada, insanların birbirinden farklı olmasının çok doğal olduğunu vurgulayan Saylan, ortak payda laiklik, insan sevgisi, doğa

sevgisi ve demokrasi özlemi olduğunda her sorunun çözülebileceğini söyledi.

Yekta Güngör ÖZDEN, Atatürk ve Laiklik konusunda, ulusal birliğimizi geliştirici bir konuşma yapacağını vurgulayarak, sözlerine başladı. Özden, "Doğduk, yaşıyorsak çağdaş yaşayacağız. Önemli olan, gerçekleri konuşmaktan korkmamaktır. Bu yolda ölmek de yok dönmek de... Sizlerin değerli tanıklığı önünde bu konuşmayı yapıyorum" dedi. Bugüne kadar konuşmalarının eksik, yanlış anlaşıldığı ve çarpıtıldığından yakınan Özden, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Nehre düşen bir çocuğu kurtarana, yangından adam kurtarana ödül veriyoruz. Türkiye'yi karanlıktan ve bağınzlıktan kurtaran Atatürk'ün önünde saygı duruşunda bulunmaktan kaçınıyoruz. Biz müslüman bir ülkede yaşıyoruz. Çoğunluğumuz müslüman derken, bunu büyük Atatürk'ün sağladığını un-utuyoruz. Atatürk olmasaydı, Yunanlıların de-nize döküldüğü günden bu güne kadar, hiçbir yıkılmamış minare, hiçbir yıkılmamış cami kal-mayan İzmir'de bu kadar cami, bu kadar minare yapılabilir miydi? Ezan okuma, namaz kılma özgürlüğünü size kim vere-cekti? Bunu düşünüyorlar mı? Atatürk, laik ve çağdaş düzenin tüm kurum ve kuruluşlarını ifade eder, tüm bunların özetidir. Atatürkçüleri kimse küfredemez. Atatürkçülüğü ve laikliği an-latmamıza dayanamıyorlar. Benim, dinlere saygısızlık yaptığımızı söyleyenlerden bin kat daha saygılıyım dinlere. Laikliğin başında din ve inanç özgürlüğü olmak üzere tüm hak ve özgürlüklere güvence olmak olgusu vardır. buna inanmış, bu yolda çalışma veren bir insan nasıl olur da inançlara, inançlara saldırır, bunu anlamıyorum. Türk devletinin bağımsızlığına, Türkiye'nin egemenliğine, ulu-sun birliğine ve ülkenin bütünlüğüne, iç ve dış oyunculara araç olanlar laikliği ve Atatürkçülüğü yok etmek için bize saldırıyorlar."

Atatürkçü ve laik olmaktan başka suçu ol-mayanların, ölüm listesinin ilk sırasında yerleştiğini söyleyen Özden, "Atatürk ol-masaydı, ne ezanı duyuracak minare, ne de namaz kılınacak cami kalacaktı. Vatani ol-mayanın dini, akli olmayanın Allah'ı olmaz." dedi. Müslümanlığı bilmeyip, başaröntüsü tak-makla müslüman olacağını sananları uy-andırmak gerektiğini vurgulayan Özden, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Burada, Atatürk ve Devrim Şehitleri için saygı duruşuna kalkmayanları bile affediyor, bağırımıza basıyoruz. Ben, yann daha rahat konuşabilememiz için konuşuyorum. Eleştirili-yorum, ama, çağdaş, laik Türkiye'yi savunmak benim görevimdir. Adaletin yalarını yine ad-aletle saracağız. İslamiyet yalnızca laik Türkiye'de dindir, diğerlerinde politikadır. Atatürkçülük bağımsızlıktır, özgürlüktür ve ege-menliktir. Laikliği savunmak hepimizin görevidir. Ben laik cumhuriyetten yanayım. Konuşuyorum ve konuşacağım. Ölünceye kadar."

GECE YARISI SAYIKLAMALARI

M.K.S.

Şimdi ilerisini görebilmek de bir şey yani, nasıl söyleyeyim ayıp olacak ama, biz daha geçen yılın Aralık ayında yazmıştık, olacakları... Demişiz ki, yeni yılınız kutlu olsun da, Mart'taki seçimler olacak ne olacak? O günden belli adam olacak çocuk, herkes dediğimize gelmedi mi? Bekleyip, göreceğiz bakalım öyle mi olacak, yoksa böyle mi; biraz daha sabır. Sizi önceden uyar-
mıştım, dinletemedim; vurun-
manın, dövünmenin bir yararı yok artık. Tekerlek kırıldı da yol mu gösterelim, ya-
ni...

Demem o ki bu tekerlek için olum olası, ha kırıldı / ha kırılacak / zaten kırıldı felan derler de, bu araba nasıl yol alır, şaşar kalırım! Belki de bu tekerleği kırık arabadan çoktan uçmuşuz da haberimiz yok, yani topluca uçuyoruz - boşlukta - uzayda - kanatlanarak... Şimdi göze gelip patlamasaydı, uzayda uydularımız bile olacaktı, fena mı olurdu yabancılık da çekmezdik, başımızı sokacak bir yerimiz olurdu.

Ben her zaman derim, bravo bu çocuklara, aşk olsun ne yaptılar - ettiler bize bu günleri de (!) gösterdiler...

Moralinizi bozmanıza hiç gerek yok ki yavrucuğum, bak bunlar sisteme entegre olmanın doğal sonucu... Her-

kesin bir fonu, bonusu, hisse senedi varken, senin 1 doların yoksa, bir tüyo bile alamadıysan, suç benim mi? Mega hedeflerin gerçekleşmesine şunun şurasında ne kaldı, işte oruç mevsimi de başladı - önümüz bahar, yağmurlar, bereket - meraket derken seçimlerde net'celenmiş olacak, sen enflasyona, devalüasyona, İstanbul'a felan çoktan boşvereceksin. O zaman nerede olacaksın kimbilir...

İnsan zamanla neler öğreniyor, ABD'de bir üniversite üretilmesi çok güç ya da olanaksız projelere büyük ödüller veriyormuş... (Cumhuriyet Der-

gi, Sayı 410- 30.1.1994) Söylemek istediğim 3 yıldır bu ödüllerin kapışıldığı, ama bize ise hiç koklatmadıkları; hakkımızı kimseye yedirmeyelim, arkadaşlar...

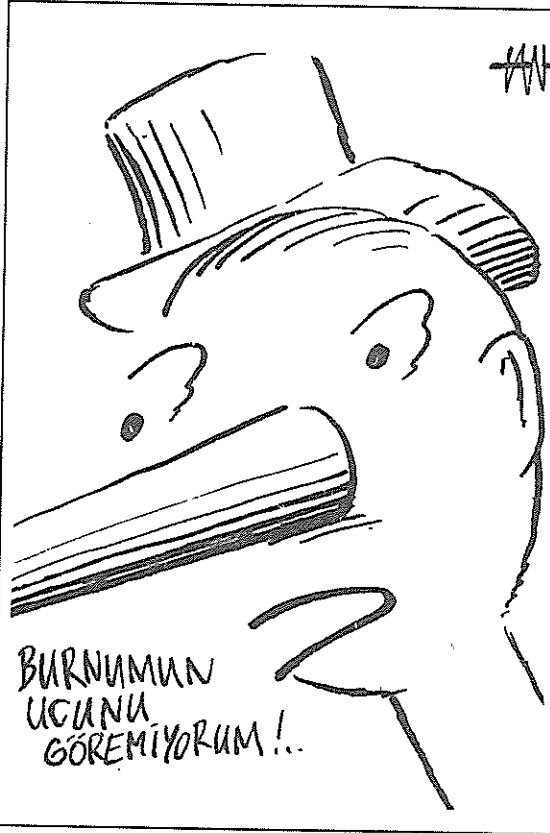
1991'de zamanın ABD Başkan Yardımcısı **Dan Quayle** zamanı ve mekanı en anlamsız şekilde tükettiği için eğitim ödülünü, **E.Teller** ise Yıldız Savaşları Projesi'ni üreterek barış için elinden geleni yaptığından barış ödülünü, **R.K. Graham** da California'da kurduğu bankada Nobel'lilerin ve olimpiyat şampiyonlarının spermlerini biriktirdiği için biyoloji ödülünü kazanmış.

1992'de ise Japonya'da **Şiseido Araştırma Merkezi**'ndeki bilim adamları, ayak kokusunu oluşturan moleküller üzerinde yıllarca çalışıp, bir sonuç alamayınca bilim ödülünü kimseye kaptırmamışlar. **Moskovalı Struchkov**'da 9 yılda 948 bilimsel makale (ortalama 3,9 güne 1 makale) yazarak, edebiyat ödülünü almış.

1993'de **Fransız L.Kervran** soğuk füzyonla tavuk yumurtası kabuğunu elde etmeye çalışarak fizikte, **Calif-**

fornia'lı R.Faid Gorbaçov'un dinsiz olma olasılığını 8.666.051.751.822'de 1 olduğunu hesaplayarak matematikte, **J.Nolan** "Fermuarın içinde sıkışmış penis için alarm" adlı çalışmasıyla tıp alanında en büyük ödülleri almış.

İşte böyle; zoru başarmak bir erdemse, fiyat listelerinin sabahtan akşama değiştiği ve Budist'e, Hindu'ya hatta Ordadoks'a bile aynı din dersinin verildiği ülkemizde bunca aday bolluğu varken, ekonomi ve eğitim ödüllerinde ısrarlı olmak gerekiyor, uyanık olalım...

11 Şubat 1994 Cumhuriyet

8 Mart Dünya Kadınlar Günü

Günseli KAYA

8 Mart ! Son yıllarda ülkemizde, resmi ağzıarla da sıkça anılan, "kullanılan", özellikle politikacıların yatırım aracı olarak kullandıkları bir günün tarihi... Gerçek bir tarih gibi yorumlanacak kadar eski: ortaya çıkış nedeni ise koşullar açısından bugün kadar yeni. Bundan 137 yıl önce (1857) Amerika'da New York'ta. 40.000 dokuma işçisi kadının on saatlik işgünü ve eşit işe eşit ücret için ayağa kalktığı günün tarihidir. 8 Mart ! Tütün işçilerinin yakıldığı kıvılcımın dokuma işçilerini de sararak ilk büyük kadın direnişinin yaratıldığı günün tarihidir 8 Mart ! "YETER" dediler, işi bıraktılar. Zor kullandı onlara karşı, çalıştıkları fabrikaları kale olarak mevzi edindiler ve nasit çıktığı belli olmayan (!) bir yangında onlarca fabrikalarında yanarak can verdi.

1910 yılında toplanan 2. Enternasyonalin Uluslararası Kadın Konferansında Klara Zetkin'in önerisiyle 8 Mart Dünya Emekçiler Kadınlar Günü olarak önerildi ve çoşkuyla katılımcılar tarafından kabul edildi. O yıldan bu yana bu tarih kadınların ekonomik, mesleki, politik talepleri için mücadelelerini yükselttikleri, kadın olmaktan kaynaklanan istemlerini kazanmak için haykırarak günün adı oldu.

Dünyanın her köşesinde kadınların bugüne kararlılıkla sahip çıkmaları üzerine, 1975'te Birleşmiş Milletler de bu günü tanımak durumunda kaldı. Sosyalistlerin yorumuna göre, 8 Martın sınıfsal içeriğini, özünü boşaltmak için, tarihsel çıkışı ve bugünkü koşullarla hala benzerliğini unutturmak için BM bu günü Dünya Kadınlar Günü olarak ilan etti. Kadın hakları eğilim savunucularına göre ise emekçi olsun olmasın bu günün sahibi tüm kadınlar olması gerektiğindedir bu değişiklik... Hangi yorum kabul edilirse edilsin, nesnel gerçeklik odur ki bugün kadınların ortak sorunları, istemleri ve çözümleri için birlikte mücadele etmeleri gereğinden hareket edilen uluslararası bir gün olarak yaşanmakta 8 Mart!

□ 137 yıldan bu yana, eşit işe eşit ücret hala gerçekleşebilmiş değil ülkemizde. Devlet İstatistik Enstitüsü'nün Nisan 93 verileri itibarıyla,

Ülkemizde sanayide çalışan kadınların aldığı ücretin aynı yerde çalışan erkek işçinin ücretine oranı yüzde 54 daha düşük.

□ O tarihten bu yana kadınların cins olarak eşitsizliği giderilmiş, cinsel meta olarak kullanımı sona ermiş değil. Tam da tersine bir durum yaşanmaktadır!

□ Özgürlük, demokrasi, eşitlik mücadelesinde katedilen mesafe, bu mücadelede kadının etkinliği hala yeterli değil!

□ Hala kadınların çoğunluğu sosyal güvenceden yoksun ve sendikası çalıştırılıyor.

□ Çalışan kadınların ev içi kölelikleri; ev emekçisi kadınların bu köleliğe tutsaklıkları sürüyor. Bu kadının gelişimi için gerekli zamanı yok ettiği gibi, kadının yeteneklerini köreltiyor. O'nu sersemletmeye devam ediyor.

□ Kadının toplumsal yaşama ve mücadeleye katılabilmesi için olmazsa olmaz koşul olan yemekhane, kamu mutfakları, anaokulu, kreş, çamaşırhane gibi istem ve gereksinimleri hala kulak ardı ediliyor!

□ Milyonlarca kadın üretim dışında, zor yaşam koşulları, ahlaki yozlaşma, kültürel erime nedeniyle fuhuşa yönlendirilmekte!

□ Kadın cinselliği yine reklam, pornografi malzemesi !

□ Kadın yine ataerkil, geleneksel ve pederşahi baskı altında, iradesi tanınmayan varlık durumunda !

□ Kadın ne yazık ki her yerde, savaş ganimeti, egemenliğin aracı olarak tecavüzün öznesi !

○ halde,

□ Çalışma koşullarının düzeltilmesi için,

□ Eşit işe eşit ücret için,

□ Yasal eşitlik için,

□ Sosyal yaşamda, aile içinde, işyerinde uygulamada, gerici gelenekleri kırmak için,

□ Kadının gelişimine engel erkek egemenliğinin kalkması için,

□ Kadının ulusal kimliğinden dolayı aşağılanması, tecavüz edilmesinin engellenmesi için,

□ Ev işlerinin ve çocuk bakımının toplumsallaştırılması için,

□ Ev emekçisi kadına sosyal güvence için,

□ Fuhuşun alternatif çalışma koşul ve olanaklarının yaratılarak kaldırılması için,

Bıkmadan, kararlılıkla, birleşerek bilinçlenmek, bilgilendirmek, örgütlenmek ve mücadele etmek, gerekmektedir. SİNİFSAL, ULUSAL, CİNSEL SÖMÜRÜYE SON VERMEK için 8 Mart mücadelemiz kutlu olsun !

Pencerenizde tiyatro var !

• Amatörce tiyatro yapmanın zorluğu hemen herkesce biliniyor. İşte bu zorlu yolda "Can Şenliği Oyuncuları" ile söyleştik.

Can Şenliği Oyuncuları, geçtiğimiz ay (Şubat 94) İzmir'de, 2 gün konuk oldular ve "Umut oyunlarını" sergilediler. "Nevroz", "Umut" ve "Ta-Ta Tarih" adlı 3 kısa oyunları ile İsmet İnönü Kültür ve Sanat Merkezinde tiyatroseverlerle buluşan grup, amatör olmasına rağmen olanaklarını zorlayarak kendini aşmaya çalışan yapısıyla seyirciyi bulduğunda yerde yaladı.

Oyun sonrasında konuştuğumuz grup elemanı Haldun Açıksözlü, gruba ve tiyatroya ilişkin sorularımıza yanıtladı.

- Yaptığınız tiyatroyu kısaca anlatırmısınız ?

H. Açıksözlü : Biz, değişebilenin, değiştirme gücü olanın yanında olan bir tiyatro yapmak istiyoruz. Emegin yanında olan bir tiyatro. Ancak böylelikle tiyatroya yaşayan hale gelebilir.

Tüm farklı mekanlara tiyatroyu götürmek ve yeni tiyatroyu yeri seycirlerle kurmak istiyoruz.

Bugüne kadar 30'a yakın ilde oynadık. 100 bine varan seyirciye ulaştığımızı sanıyoruz. Ankara'da fabrikalarda ve gecekondularda oyunlarımızı sergiledik. Kozlu'da madencilere oynadık. Ancak oyuncularımız ve grubumuz 1993 Haziranından itibaren baskı görmeye başladı. Afyon'da, İskenderun'da, Hatay'da yasaklandı. Giderek metropoller dışında tiyatroyu yapamaz hale geliyoruz. Bir kez de DGM'de yargılandık ve beraat ettik.

- Baskı ve yasaklamalar neden kaynaklanıyor ?

H. Açıksözlü: Hiç bir gerekçe göstermeden izin verilmeme durumu olduğu gibi, yine gerekçesiz olarak gözaltına alındık ve bırakıldık. Aslında oyunlarımızda yasadışı suç unsuru taşıyan bir eylem ve söz yok. Tiyatro yapmaya çalışıyoruz. Bu noktada da zan-

nediyorum "yazılı olmayan" yasalar uygulanıyor ve bizi "marginalleştirilmek" istiyorlar. Böylelikle toplumla kurmak istediğimiz diyalogun önüne geçmek ve yalnız bırakmak gibi bir amaç olduğunu düşünüyoruz.

- Hangi gecekondu bölgelerinde oynadınız ve nasıl tepki aldınız ?

H. Açıksözlü : Ankara'da Mamak ve Keçiören gecekondu bölgelerinde oynadık. Ancak oynamadan önce, bu bölgelerde altı ay gibi bir süre araştırma yaptık ve oyunumuzu gecekondu bölgesindeki insanlarla birlikte kurduk. Bu canlı iletişim, ortak bir üretime dönüştü ve tepkiler çok olumlu oldu. Böylece tiyatroyu sadece seyretmediler, yaşadılar. Tiyatro dünyasında bir pencereleleri oldu ve daha yakın-dan bakabildiler.

- İzlediğimiz oyunlarda ses ögesi ve belli bir "müzikallik" ön plana çıkıyor. Müzik aletleri kullanıyorsunuz. Davul, zil, tef, fütüt gibi. Mikrofon ve ses düzeni olmadı mı ilgimizi çekti.

H. Açıksözlü : Evet müzik efektlerinden yararlanıyoruz. Özellikle bu oyunumuzda ön planda. Bunu daha da geliştirmeyi düşünüyoruz. Toplam 15 kişilik grubun 6'sı tiyatro eğitimi almış kişilerden oluşuyor. Müzik konusunda ise kendimizi geliştirmeye çalışıyoruz. Bir müzik öğretmenimiz var. Çalabildiğimiz enstrüman sayısını artırmayı hedefliyoruz. Mikrofon konusuna gelince, biz Ankara'da da 1000 kişiye açık alanda ve mikrofonsuz oynadık. Ses cihazını seyirciyle aramıza giren ve yabancılaştıran bir öge gibi görüyoruz ve çok zorunda kalmadıkça da "çıplak sesle" oynamaya devam edeceğiz. Yani 5000 kişiye oynadığınız zaman belki kullanmak zorunda kalırsınız.

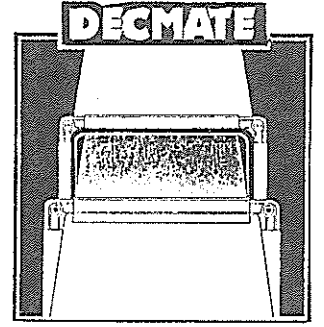
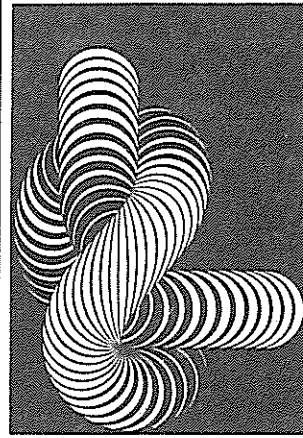
1991 yılından buyana 18 oyun çıkarttık. Bunları kitap halinde yayınladık. "Gecekondular" ve "Nevroz" 3. Kitabı da yakında yayınlacağız. Çalışmalarımızı kalıcılaştırmak için başvurduğumuz bir yöntem oldu bu. Oyunlarımızı sokakta ücretsiz oynuyoruz.

**GÜVENÇ
METAL**

GÜVENÇ METAL ENDÜSTRİ
Ticaret ve Sanayi Limited Şirketi

- ÇELİK KONSTRÜKSİYON
- TANK, SİLO, BUNKER
- MAKİNA
- PASLANMAZ ÇELİK İMALATLAR
- PROSES BORU HATLARI
- POMPA TESİSLERİ
- İMALAT - MONTAJ - TAAHHÜT

BÜRO: Gazi Bulvarı 1364 sokak. No.14/405 Sema Han 35 350 İZMİR
TEL ve FAKS: (232) 484 53 75
İMALAT: Metal İşleri Sanayi Sitesi 4. sokak No.38 35 470 Kasıkdöy - İZMİR
Tel: (232) 257 52 68

FLANŞLI KANAL SİSTEMLERİ

DEC

*ALÜMİNYUM FLEXİBLE KANALLAR

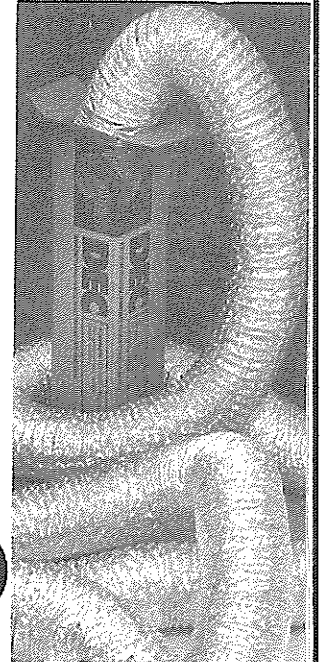
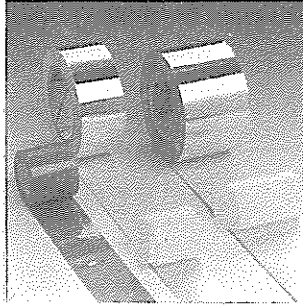
*PVC FLEXİBLE KANALLAR

*ALÜMİNYUM, PVC BANTLAR

*ANTİVİBRATÖRLER

*KLAPE MEKANİZMALARI

*KONTROL KAPAKLARI

İMCO
ENDÜSTRİYEL MALZEME &
TAAHHÜT SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.

Ege Ticaret Merkezi 1203/7 Sokak No: 2-M
Yenişehir - İZMİR
Tel (Fax) : 457 46 41 - 449 48 09

TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ

can T. C. M. E. B.
dinamik
SÜRÜCÜ KURSU

*“Trafikte güven
ciddi eğitimle olur”*

- ★ UYGUN ÖDENE PLANI
- ★ UZMAN EĞİTİCİ KADRO
- ★ DİREKSİYON EĞİTİMİNDE TEK ADAY-TEK EĞİTİMEN
- ★ MODERN LABORATUAR

**GÜNDÜZ - GECE
HAFTA SONU KURSLARI**

Atatürk Cad. No: 422 K: 3-4 (Alsancak Garı Karşısı)
TEL: 22 57 56 - 63 27 25